मुंबई, पुणे, नागपूर, अहिल्यानगर, छत्रपती संभाजीनगर आणि दिल्ली येथून प्रसिद्ध

अग्रलेख

दहशतवादाचा दमनादेन!

शत्रूंच्या कोंडाळ्यात शांततेत राहायचे, तर युद्धांसाठी सिद्ध असले पाहिने या तत्त्वाची प्रचीती यातून पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या सरकारने आणून दिली...

पहलगामच्या हल्ल्याला 'ऑपरेशन सिंदूर'ने प्रत्युत्तर

अवघ्या २५ मिनिटांत

जैश, लष्कर, हिजबुलचे भारतीय सैन्याचा लक्ष्यभेद । १०० दहशतवादी मारल्याचा दावा

कोटली

सवाई नाला कम्प, मुझफ्फराबाद ः

पाकव्याप्त काश्मीरमध्ये नियंत्रण

रेषेपासून ३० किमी आत असलेला

लष्कर ए तय्यबाचा प्रशिक्षण तळ.

सइदना बिलाल कॅम्प,

मुझफ्फराबाद : शस्त्रास्त्रे,

बॉम्बहल्ले आदींचे प्रशिक्षण

देणारा जैश ए मोहम्मदचा तळ.

मुझफ्फराबाट

 गुलपूर कॅम्प, कोटली : नियंत्रण रेषेपासून ३० किमी आत असलेला लष्कर ए तय्यबाचा दहशतवादी तळ.

 अब्बास कॅम्प, कोटली : नियंत्रण रेषेपासून १३ किमी अंतरावरील 'लष्कर'चा आत्मघाती हल्लेखोर घडवणारा तळ. ५०च्या आसपास दहशतवाद्यांचे प्रशिक्षण केंद्र.

मिंबर

 बर्नाळा कॅम्प, भिंबर : नियंत्रण रेषेपासून नऊ किमी अंतरावरील दहशतवाद्यांना शस्त्रास्त्रे, सुरुंग बनवण्याचे प्रशिक्षण देणारा तळ.

मुरिदके

मर्कज ए तय्यबा, मुरिदके : आंतरराष्ट्रीय सीमेपासून २५ किमीवरील लष्कर ए तय्यबाचे मुख्यालय. मुंबईवरील २००८च्या हल्ल्याचा कट, दहशतवाद्यांचे प्रशिक्षण येथून केले गेले होते.

मर्कज सुबहान, बहावलपूर : आंतरराष्ट्रीय सीमेपासून १०० किमी अंतरावरील जैश ए मोहम्मदचे मुख्यालय. दहशतवाद्यांचा सर्वात मोठा तळ. कुख्यात मसूद अझहरचे नियमित येणे-जाणे असलेला तळ.

ता प्रमान

कमाल • ३०.०°से | २४.०°से

हवामानाचा अंदाज आकाश ढगाळ, पावसाची शक्यता.

काय चाललंय काय! प्रशांत कुलकर्णी

शांतता हवी असेल तर असे मोठे आवाज करावेच लागतात बाळा!!

तेहरा कलान

रारजल कॅम्प, तेहरा कलान : आंतरराष्ट्रीय सीमेपासून सहा किमी आत पाकिस्तानमध्ये असलेला हा तळ. मार्चमधील जम्मू-काश्मीरमधील पोलिसांवर हल्ला करणाऱ्या दहशतवादी इथलेच.

सियालकोट

 मेहमूना जोया कॅम्प, सियालकोट : आंतरराष्ट्रीय सीमेपासून १२ किमीवर असलेला हिजबुल मजाहिदीनचे प्रशिक्षण केंद्र. जम्मू, कठुआ भागात दहशतवादाला खतपाणी घालण्यासाठी या तळाचा वापर. पठाणकोट दहशतवादी हल्ल्यामागील सूत्रधारांचे केंद्र.

- पाकिस्तानी भूमीवरील दहशतवादाची दाणादाण
- अच्चक लक्ष्यभेदी शस्त्रप्रणालीचा वापर
- 'कुंकू पुसणाऱ्यांना चोख प्रत्युत्तर'

- विशेष पाने ४, ५

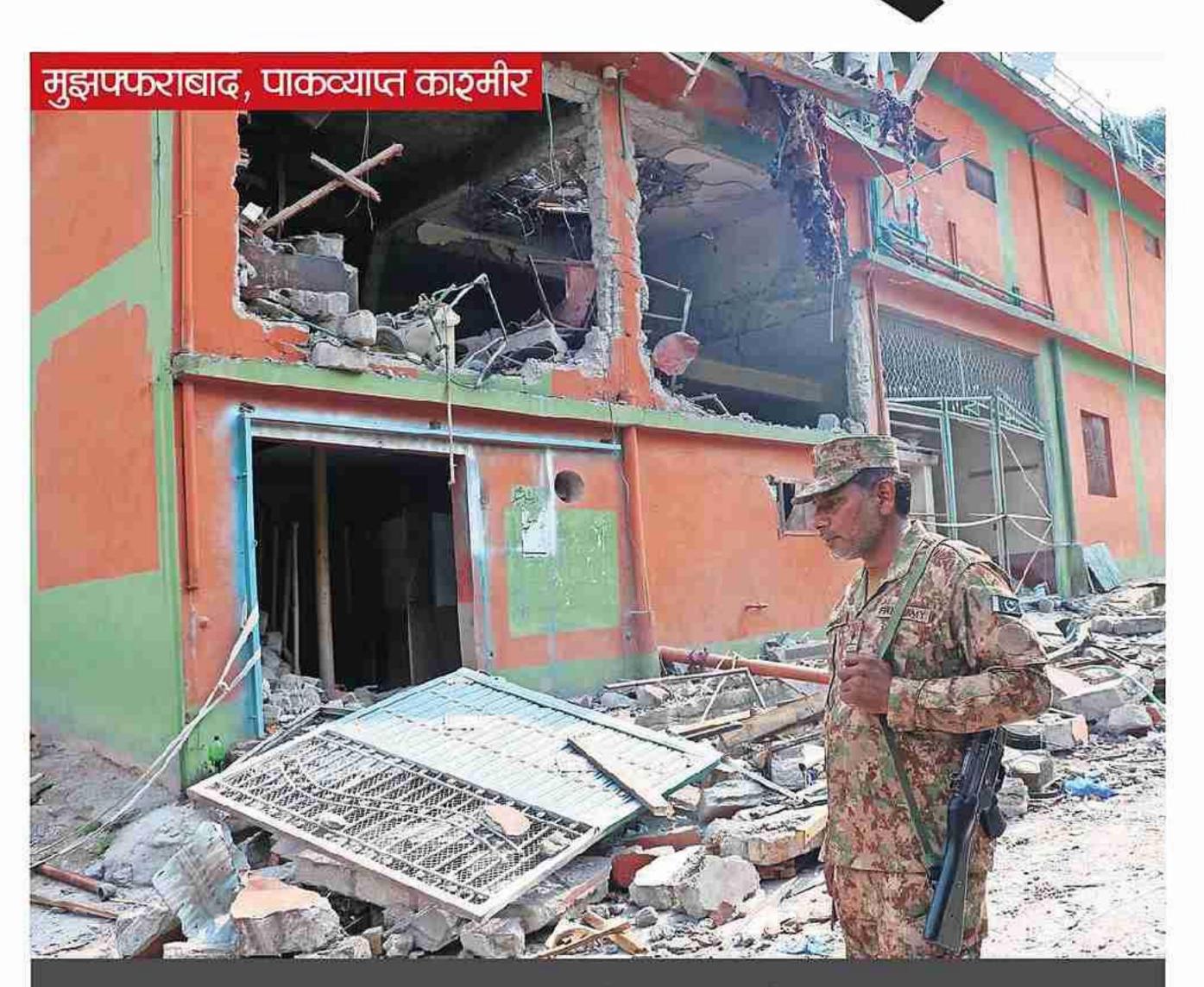
'ऑपरेशन सिंदूर'च्या यशाचा संपूर्ण देशात जल्लोष सुरू आहे. प्रयागराज येथे नागरिकांनी उत्स्फूर्तपणे रस्त्यावर येऊन आतषबाजी केली.

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

नवी दिल्ली: निष्पाप पर्यटकांचे त्यांच्या कुटुंबादेखत बळी घेणाऱ्या पाकिस्तान आश्रित दहशतवादाला भारताने मंगळवारी 'ऑपरेशन सिंदूर'ने चोख प्रत्युत्तर दिले. भारतातील अनेक दहशतवादी कारवायांचे सूत्रधार असलेल्या जैश ए मोहम्मद, लष्कर ए तय्यबा आणि हिजबुल मुजाहिदीन या संघटनांचे नऊ 'नापाक' तळ भारतीय सैन्यदलाने अवघ्या २५ मिनिटांत उद्ध्वस्त केले. अतिशय नियोजनबद्ध आणि माहितीच्या आधारे लक्ष्यभेद करत पाकिस्तानाश्रित दहशतवादाचे कंबरडे मोडले आहे. कारवाईत किमान १०० दहशतवादी मारले गेल्याचा दावा करण्यात येत आहे.

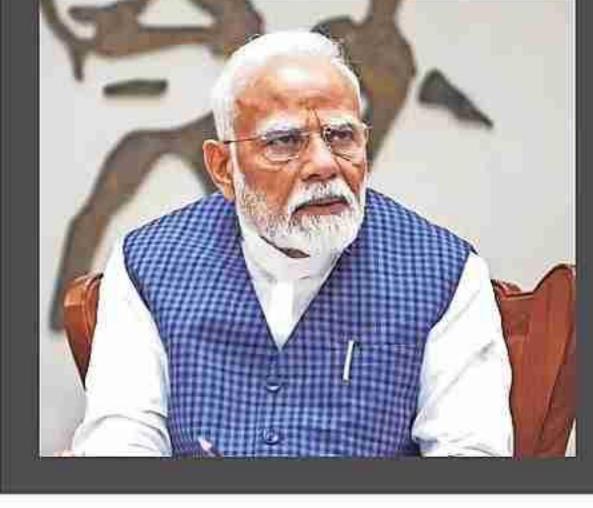
पाकिस्तानला विरोधीकृतीची अजिबात उसंतही न देता सैन्यदलाने केलेल्या या कामगिरीचे देशभरातून कौतुक होत असून 'ऑपरेशन सिंदूर'ने पहलगाममध्ये 'सौभाग्य' गमावलेल्या महिलांना उचित न्याय दिल्याची प्रतिक्रिया उमटली. देशांतील

भांबावलेल्या पाकिस्तानने भारतावर आगपाखड करत 'प्रत्युत्तरा'चा इशारा दिला आहे. मात्र, 'असे कोणतेही दुःसाहस पूर्ण क्षमतेने हाणून पाडण्यात येईल' असे सांगत भारताने पाकिस्तानला दम भरला 'आम्ही स्वरक्षणाच्या अधिकाराचा पूर्ण वापर करताना परिस्थिती चिघळवण्यासारखे कोणतेही कृत्य केलेले नाही' असे भारताने अवध्या जगाला ठासून सांगितले आहे. त्यामुळे आंतरराष्ट्रीय स्तरावरूनही या कारवाईच्या विरोधात तीव्र प्रतिक्रिया व्यक्त झालेली नाही. देशातील सर्वच राजकीय पक्षांनी केंद्र सरकार सैन्य दलाला पूर्णपणे पाठिंबा जाहीर केला असून बुधवारी (*पान ५ वर*)

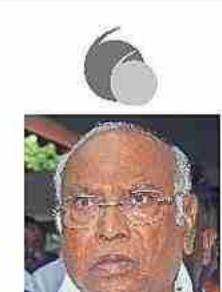
लोकमान्य, लोकशक्ती!

'ऑपरेशन सिंदूर' नाव पंतप्रधानांकडून?

भारतीय सैन्यदलांनी रात्री इतिहास रचला. दहशतवाद्यांचे तळ आणि अन्य ठिकाणांवर अचूक आणि खबरदारीने कारवाई झाली. 'ऑपरेशन सिंदूर'मधून भारताने आपल्या भूमीवर झालेल्या हल्ल्यास

प्रतिसादाचा अधिकार वापरला. लक्ष्यभेद करताना एकाही सामान्य नागरिकाला इजा होणार नाही, असे नियोजन केले गेले. - राजनाथ सिंह, संरक्षणमंत्री

म्हणाले.

'ऑपरेशन सिंदूर' यशस्वी करून जोरदार प्रत्यूत्तर देणाऱ्या सैन्यदलाचा आम्हाला अभिमान आहे. आपल्या जवानांचे साहस, दृढ संकल्प आणि राष्ट्रभक्तीला सलाम... पहलगाम हल्ल्यानंतर दहशतवादाविरोधात निर्णायक कारवाईसाठी सैन्यदल

आणि केंद्राला काँग्रेस पक्षाने स्पष्ट शब्दांत पाठिंबा दिला होता. सर्व स्तरातून एकजूट महत्त्वाची आहे. - मल्लिकार्जुन खरगे, अध्यक्ष,

पाकिस्तानी अतिरेकी तळांवरील या व्यापक

कारवाईचे 'ऑपरेशन सिंदूर' हे सांकेतिक नाव

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी सुचविल्याची माहिती

सूत्रांनी दिली. पहलगाम हल्ल्यात बहुसंख्य

पुरूष पर्यटकांना लक्ष्य करण्यात आले होते.

योग्य मानले गेल्याचे समजते. पंतप्रधान

रात्रभर या कारवाईवर लक्ष ठेवून होते.

त्यानंतर बुधवारी सकाळी झालेल्या

झाल्याबद्दल सैन्यदलांचे कौतुक केले.

देशासाठी हा क्षण गौरवास्पद असल्याचे ते

भारतीय संस्कृतीमध्ये 'सिंदूर' म्हणजेच कुंकू हे

सौभाग्याचे लेणे मानले जात असल्याने ते नाव

मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत त्यांनी कारवाई यशस्वी

मसूद अझरचे

१० कुटुंबीय टार लाहोर : जैश-ए-मोहम्मदचा म्होरक्या मसूद अझर आणि त्याचे कुटुंबीय बहावलपूरमधील मुख्यालयामध्ये राहत होते. भारताच्या हल्ल्यात कुटुंबातील ९० जण मारले गेल्याचे त्याने सांगितले. त्याशिवाय चार निकटवर्तीयही ठार झाल्याची माहिती त्याने दिली. जामिया मशीद सुभानअल्ला येथील हल्ल्यात अझरची मोठी बहीण, तिचा पती, भाचा आणि त्याची पत्नी, भाची आणि विस्तारित कुटुंबातील पाच लहान मुलांचा मृत्यू झाल्याचे त्याच्या नावे प्रसिद्ध करण्यात आलेल्या निवेदनात म्हटले आहे. अझरचा जवळचा साथीदार, त्याची आई आणि अन्य दोन साथीदार मारले गेले आहेत.

पाकिस्तानच्या हल्ल्यांत १३ नागरिकांचा बळी

'ऑपरेशन श्रीनगर/जम्मू : बिथरलेल्या सिंदूर'मुळे पाकिस्तानने गेले १२ दिवस सुरू असलेले शस्त्रसंधी उल्लंघन बुधवारी अधिक तीव्र केले. नियंत्रण रेषा आणि आंतरराष्ट्रीय सीमेवरून पाकिस्तानी सैन्याने गोळीबार आणि तोफगोळ्यांचा मारा केला. यात किमान १३ नागरिकांचा बळी गेला असून ५७ जण जखमी झाले आहेत. या शस्त्रसंधी उल्लंघनाला भारतीय लष्करही जोरदार प्रत्युत्तर देत आहे. **- पान ५**

आजही वादळी वाऱ्यासह पावसाचा अंदाज

मुंबईसह किनारपट्टी भागात मुसळधार

लोकसत्ता प्रतिनिधी

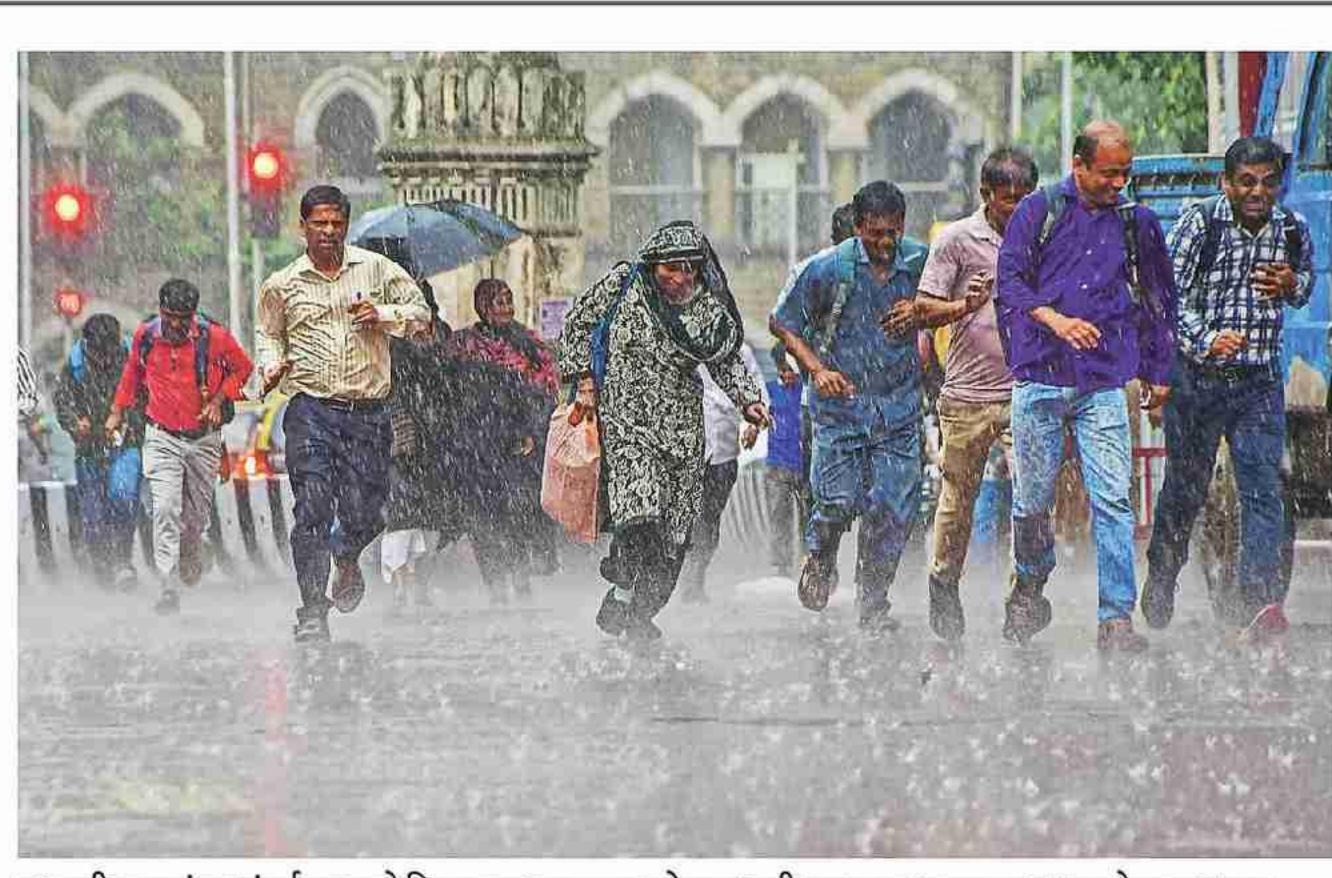
मुंबई/ठाणे : मुंबई शहर, उपनगरे तसेच ठाणे, पालघर आणि रायगड जिल्ह्यांत बुधवारी सलग दुसऱ्या दिवशी मुसळधार पाऊस झाला. ठाण्यात एका रिक्षावर झाड पडल्यामुळे एकाचा मृत्यू झाला, तर रिक्षाचालक गंभीर जखमी झाला. गुरुवारीही मुंबई, ठाणे, पालघर जिल्ह्यांना रायगड सतर्कतेचा इशारा देण्यात आला असून काही ठिकाणी जोरदार वाऱ्यांसह पावसाचा अंदाज व्यक्त करण्यात आला आहे.

टाण्यात रिक्षावर झाड कोसळून एक टार

ठाण्यातील राबोडी भागात गुलमोहरचा वृक्ष रिक्षावर कोसळल्याने प्रवाशाचा मृत्यू झाला. तौफिक सौदागर (२७) असे मृताचे नाव आहे. रिक्षाचालक शफीक शब्बीर (५०) यांच्या डोक्याला मार लागला असून त्यांच्यावर उपचार सुरू आहेत. मुंबईतही बुधवारी शहर आणि पूर्व उपनगरांतील झाडे कोसळण्याच्या घटना घडल्या. सोसाट्याच्या वाऱ्यामुळे १३ झाडे आणि फांद्या तूटण्याच्या घटना समोर आल्या असून यात कोणतीही जीवितहानी झाल्याचे वृत्त नाही.

मुंबईत वरळी, वांद्रे, पवई, अंधेरी आसपासचा परिसर तसेच ठाणे, डोंबिवली, नवी मुंबई शहरांमध्ये बुधवारी जोरदार वाऱ्यासह पाऊस कोसळत होता. दहिसर येथे सकाळी

८:३० ते सायंकाळी ५:३० पर्यंत ४० मिमी पावसाची नोंद झाली. पावसामुळे सखल भागांत पाणी साचले. सायंकाळनंतर पावसाने अधिकच जोर धरला. ठाणे येथे सकाळी ८ ते (*पान ८ वर*)

बुधवारी दुपारनंतर मुंबईसह ठाणे जिल्ह्यात पावसाच्या जोरदार सरी बरसल्या. पावसाचा इशारा देण्यात आला असला तरी पुरेशा तयारीशिवाय घराबाहेर पडलेल्या मुंबईकरांची पावसाने चांगलीच तारांबळ उडाली. अचानक आलेल्या मोठ्या सरीमुळे मुंबईच्या छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनसबाहेर आडोसा शोधण्यासाठी धावपळ झाली.

कसोटी क्रिकेटला रोहितचा अलविदा

नवी दिल्ली: रोहित आणि विराटसारखे खेळाडू

निश्चित आहे, असे भारतीय क्रिकेट संघाचा मुख्य प्रशिक्षक गंभीरने म्हटल्याच्या दुसऱ्याच दिवशी रोहितने कसोटी क्रिकेटमधून निवृत्तीची घोषणा करून सर्वांना धक्का दिला. त्याच्या या अनपेक्षित निर्णयामुळे दौऱ्याच्या तोंडावर संघनेतृत्वाची समस्या निर्माण झाली आहे. **- वृत्त / क्रीडा**

करत आहेत, तोपर्यंत त्यांची निवड

संकेतस्थळ टप्प... 'पंतप्रधान रोजगार' निर्मितीला खीळ!

IMPORTANT NOTICE -

EDP Training Cention

The Site is under maintenance and a new.

Please check back soon for updates

revamped PMEGP portal is under development.

I UNDERSTOOD

दत्ता जाधव, लोकसत्ता

मुंबई: केंद्राची महत्त्वाकांक्षी योजना पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रमाचे (पीएमईजीपी) संकेतस्थळ दोन महिन्यांपासून बंद आहे. परिणामी रोजगार निर्मितीला खिळ बसली असून संकेतस्थळ कधी सुरू होणार, या बाबत अधिकारीही अनिभज्ञ आहेत. या सावळ्या गोंधळामुळे नव उद्योजकांचा हिरमोड होत आहे.

केंद्रीय सूक्ष्म आणि लघु उद्योग मंत्रालयाकडून होते. अंमलबजावणी योजनेची खादी व ग्रामोउद्योग आयोग आणि महाराष्ट्र राज्य खादी व

सुधारणा, दुरुस्तीच्या नावाखाली बंद असलेले संकेतस्थळ कधी सुरू होणार याची अधिकाऱ्यांनाही कल्पना नाही. यामुळे देशभरातील नवउद्योजकांना मात्र मनस्ताप सहन करावा लागत आहे .

रोजगार निर्मिती कार्यक्रमाचे सर्व काम संकेतस्थळाच्या ऑनलाइन चालते. सुधारणा, दुरुस्ती करण्याच्या नावाखाली संकेतस्थळ

पंधरा मार्चपासून बंद आहे. संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी केंद्रीय सुक्ष्म आणि लघु उद्योग मंत्रालयातून चौकशी केली असता, त्यांनाही

🖲 कागदपत्रे अपलोड करता न आल्याने अनुदानाची रखडपट्टी कृषी उद्योगांना कमी व्याजदरात कर्ज देणारी कृषी

बाबत कोणतीही ठोस माहिती नाही.

मार्चअखेरीस बँकाकडून कर्ज

मंजुरीची प्रक्रिया वेगाने केली जाते.

परिणाम काय?

बेरोजगार तरुण-तरुणी

आणि महिलांना मंजूर कर्ज

नव उद्योजकांना अर्ज करणे

उद्योगांना परवानगी मिळणे बंद

वितरणात अडचणी

अशक्य

आहोत. - योगेश भामरे, संचालक, खादी व ग्रामोद्योग आयोग पायाभूत निधी योजना ठप्प संकेतस्थळ कधी सुरू होणार, या

नेमक्या याच वेळेला संकतेस्थळ बंद असल्याचा मोठा फटका बसल्याचे कृषी व्यवसाय सल्लागार तेजोमय घाडगे यांनी सांगितले.

केंद्रीय सुक्ष्म आणि लघु मंत्रालयाकडून

संकेतस्थळाची सुधारणा,

दुरुस्तीचे काम सुरू आहे.

सुरू होण्यासाठी पाठपुरावा

नवउद्योजकांच्या अडचणी

सोडविण्यासाठी अन्य

पर्यायांचा विचार करीत

संकेतस्थळ लवकर

केला जात आहे.

अभिनेते, ज्येष्ठ नाट्यसमीक्षक माधव वझे यांचे निधन

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे साहित्यसम्राट आचार्य यांच्या 'श्यामची

पुरस्कारप्राप्त चित्रपटातील मुख्य भूमिका साकारणारे अभिनेते, ज्येष्ठ नाट्यसमीक्षक माधव वझे (८५) यांचे बुधवारी सकाळी निधन झाले. त्यांच्या पश्चात पत्नी आणि मुलगा, अभिनेता-दिग्दर्शक अमित वझे असा परिवार आहे.

माधव वझे यांचा जन्म २१

साहित्यनिर्मिती आणि पुरस्कार

प्रायोगिक रंगभूमी : तीन अंक (राज्य शासनाचा पुरस्कार) रंगमुद्रा (राज्य शासनाचा

पुरस्कार) श्यामची आई, आचार्य अत्रे आणि मी (पुणे महापालिकेचा पुरस्कार)

समांतर रंगभूमी : पल्याड-अल्याड (महाराष्ट्र साहित्य परिषद पुरस्कार), नंदनवन

ऑक्टोबर १९३९ रोजी पुण्यात अभिनेता, दिग्दर्शक, नाट्यगुरू आणि नाट्य समीक्षक

अशी ओळख असलेल्या वझे यांनी राज्य नाट्य स्पर्धेमध्ये उत्कृष्ट अभिनयासाठी रौप्यपदके मिळवली होती. भारतीय आणि पाश्चात्त्य प्रथितयश नाटककारांच्या नाटकांच्या प्रयोगांचे दिग्दर्शन त्यांनी केले होते. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ललित कला केंद्रात, तसेच गोवा येथील कला अकादमीच्या नाट्य विभागामध्ये अभ्यागत प्राध्यापक म्हणून काम केलेले वझे आंतरराष्ट्रीय नाट्य समीक्षक संघाचे सभासद होते. नाट्य संघाच्या देश-परदेशांतील अधिवेशनांमध्ये त्यांनी शोधनिबंध सादर केले होते.

सीडीआर विक्रीप्रकरणी दोन पोलिस बडतर्फ

ठाणे : ठाणे पोलीस दलातील दोन कर्मचाऱ्यांनी कर्तव्याचा गैरवापर करुन मोबाईल क्रमाकांचा कॉल तपशील (सीडीआर) चोरून तो एकाला विक्री केल्याप्रकरणी पोलीस शिपाई आकाश सुर्वे (३६) आणि पोलीस शिपाई हर्षद परब (३१) यांना सेवेतून बडतर्फ करण्यात आल्याची माहिती उपायुक्त पराग मणेरे यांनी दिली. सुर्वे आणि परब यांनी अवध्या १५ ते २५ हजार रुपयांसाठी गुन्हेगार मोहम्मद सोहेल मोहम्मद शब्बीर राजपुत (२८) याला सीडीआर विक्री केल्याचे समोर आले. याप्रकरणी सायबर पोलीसांनी गुन्हा दाखल केला होता.

दिनदर्शिका

गुरुवार, ८ मे २०२५ भारतीय सौर १८ वैशाख शके १९४७ मिती वैशाख शुक्लपक्ष एकादशी १२:३० पर्यंत. नक्षत्र : उत्तरा फाल्गुनी २१ : ०६ पर्यंत. चंद्र: कन्या

- सूर्योदय: ०६: ०८, सूर्यास्त: १९: ०३
- मेष : जपून पाऊल टाका. वृषभ : शुभ दिवस.
- मिथुन : परंपरेला महत्त्व द्याल.
- कर्क : भावंडांची भेट होईल.
- सिंह : कुटुंबाची साथ राहील.
- कन्या : उत्साह वाढेल.
- तूळ : उत्तम मेजवानी.
- वृश्चिक : मनोरंजन होईल. • धनू : विषय मनमोक्ने मांडा.
- मकर: भाग्योदय होईल.
- कुंभ : प्रकृतीची काळजी घ्या.
- मीन : विवाह प्रस्ताव येईल.
- श्रुभ राशी : वृषभ , कन्या

शिवसेनेतील वादाची सुनावणी पुन्हा लांबणीवर

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई : शिवसेना पक्षनाव आणि धनुष्यबाण निवडणुक चिन्हाबाबत तातडीने सुनावणी घेण्यास सर्वोच्च न्यायालयाने बुधवारी नकार दिला. शिवसेना (उद्धव ठाकरे) पक्षातर्फे ज्येष्ठ वकील कपिल सिब्बल यांनी न्यायमूर्ती सूर्यकांत आणि न्यायमूर्ती एन.के. सिंग यांच्या खंडपीठास याबाबत विनंती केली होती. मात्र सध्या उद्धव ठाकरे आणि एकनाथ शिंदे यांच्या पक्षांकडे पक्षनाव आणि निवडणूक चिन्हे आहेत. या दोन्ही गटांनी आपल्या नाव व चिन्हांवर आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या

पक्षनाव, निवडणूक चिन्हावर बुधवारी सर्वोच्च न्यायालयात सुनावणी नाहीच

सर्वोच्च न्यायालयाच्या लेखी आदेशानंतरच पालिका निवडणुकांचा निर्णय मुंबई : सर्वोच्च न्यायालयाने चार महिन्यांमध्ये स्थानिक स्वराज्य संस्थांची निवडणूक प्रक्रिया पार पाडण्याचा आदेश THE WALL दिला असला तरी न्यायालयाच्या आदेशाची लेखी प्रत प्राप्त झाल्यावरच पुढील निर्णय घेतला जाईल, असे राज्य TIPT निवडणूक आयोगाच्या वतीने स्पष्ट करण्यात आले. चार महिन्यांत निवडणुका घेणे शक्य आहे का, याची चाचपणी

निवडणुकांना सामोरे जावे, असे खंडपीठाने स्पष्ट केले. त्याचा उल्लेख करून सिब्बल यांनी

राज्यातील स्थानिक संस्थांच्या निवडणुका महिन्यांमध्ये घेण्याचे आदेश सर्वोच्च

राज्य निवडणूक आयोगाने सुरू केली आहे. पुढील महिन्यापासून पाऊस सुरू होईल. तसेच सप्टेंबरमध्ये पाऊस असतो. यामुळेच निवडणुका दिवाळीनंतर घ्याव्यात, अशी राजकीय पक्षांची मागणी आहे. न्यायालयाने मंगळवारी दिले आहेत.

आयोगाच्या निर्णयावर तातडीने निर्णय घेण्याची विनंती केली. निवडणूक आयोगाने केवळ संसद व विधिमंडळ सदस्यांच्या संख्येच्या आधारे शिवसेना पक्षनाव व

धनुष्यबाण हे निवडणुक चिन्ह शिंदे गटास दिले आहे. आयोगाचा निर्णय सर्वोच्च न्यायालयाच्या घटनापीठाच्या आदेशाशी विसंगत आहे, असे सिब्बल यांनी नमुद केले.

मोठा प्रकांडपंडित होऊन गेल्याची

लोकांना कल्पनाच नाही. संपूर्ण

कार्यानंतरही त्यांना विशिष्ट जाती-

धर्म, समाजापुरते मर्यादित ठेवणे हा

हितासाठी केलेल्या

'शालार्थ आयडी' घोटाळ्याची नाशिक, जळगावात व्याप्ती शालेय शिक्षण विभागाकडून चौकशी

पासबुकामधील नोंदी

सविस्तर व समजतील

अशाच करण्याचे बंधन

MSC BANK SCHEDULED BANK

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई: नागपूरमध्ये शेकडो कोटींचा बनावट 'शालार्थ आयडी' घोटाळा नुकताच उघडकी आला आहे. त्याप्रकरणी शिक्षण विभागातील काही अधिकाऱ्यांना निलंबित केले असून संशयितांची चौकशी सुरू आहे. या घोटाळ्याची व्याप्ती आता नाशिक आणि जळगाव जिल्ह्यात आढळली असून शालेय शिक्षण विभागाने चौकशी सुरू केली.

नागपूर विभागात अनुदानीत शिक्षण संस्थाचालक, शिक्षण उपसंचालक आणि वेतन अधीक्षक यांनी संगनमताने हा बनावट शालार्थ आयडी घोटाळा केला त्यामध्ये मंजुरी शिक्षक-शिक्षकेतरांची नसताना बेकायदा भरती झाली आहे. या बेकायदा शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी दहा वर्षे वेतन घेतले आहे. या घोटाळ्याच्या तपासाचे संचलन शिक्षण आयुक्त करत असून शिक्षण संचालकांच्या

विशेष चौकशी पथकाची मागणी

बँकिंग साक्षरता । ८२

संकल्पना व लेखन

विद्याधर अनारकर

मुख्य विश्वस्त बँकिंग साक्षरता प्रतिष्ठान

बनावट 'शालार्थ आयडी' घोटाळा राज्यभर असून त्यासंदर्भात 'एसआयटी' (विशेष चौकशी पथक) नेमावे, अशी मागणी जोर धरत आहे. मात्र या घोटाळ्यात राजकीय नेत्यांशी संबंधित संस्था गुंतलेल्या असल्याने घोटाळ्याच्या तपासाची व्याप्ती वाढवण्यासंदर्भात सरकारवर दबाव आहे. जळगाव आणि नाशिक जिल्ह्यात नागपूर प्रमाणे बनावट 'शालर्थ आयडीं' तयार करून बेकायदा शिक्षक भरतीची प्रकरणे समोर येत आहेत. त्यामुळे या दोन जिल्ह्यातही यासंदर्भात प्रारंभ केला असल्याचे मंत्रालयातील सूत्रांनी सांगितले.

नेतृत्वाखाली एक समिती स्थापन करण्यात आली आहे. तसेच एसआयटी नेमण्याची मागणीही करण्यात येत आहे.

आक्रमक हिंदू राष्ट्रवाद श्रमिकांचा शत्रू

शिवसेना पक्ष नाव आणि धनुष्यबाण

हे निवडणुक चिन्ह शिंदे गटास

केंद्रीय

निवडणूक

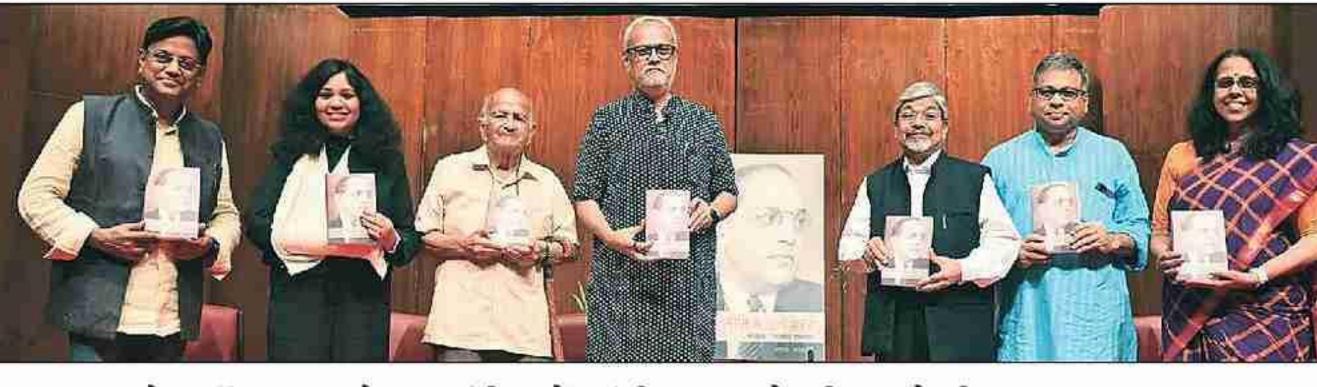
लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई: आक्रमक हिंदू राष्ट्रवाद आणि व्यापक खासगीकरण हे श्रमिकांचे सर्वात मोठे शत्रू आहेत, असे ठाम मत मुंबई विद्यापीठाचे माजी कुलगुरू, विचारवंत डॉ. भालचंद्र मुणगेकर यांनी मंगळवारी व्यक्त केले.

हिंदू राष्ट्रवाद हा भारतीय राष्ट्रवादाच्या विरोधात असून त्यात दलितांना स्थान नाही. सद्यःस्थितीत आक्रमक हिंदू राष्ट्रवाद मोठ्या प्रमाणात फोफावत असून येत्या ८-१० वर्षांत त्याला जहाल स्वरूप प्राप्त होईल, असेही त्यांनी नमृद केले.

मुंबई विद्यापीठाचे माजी कुलगुरू, अर्थतज्ज्ञ, लेखक डॉ. भालचंद्र मुणगेकर लिखित मौलिक आंबेडकर या पुस्तकाचे मंगळवारी एनसीपीए येथे

डॉ. भालचंद्र मुणगेकर यांचे ठाम मत

प्रकाशन झाले. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी बावीस खंडांत लिखाण केले असून त्यातील भारतीय राज्यघटनेची निर्मिती, स्त्रयांची मुक्ती, भारताचे शैक्षणिक धोरण, फाळणी आदी विविध विषयांवरील निवडक उतारे या पुस्तकात संपादित करण्यात आले आहेत. प्रकाशनादरम्यान, मुंबई विद्यापीठाचे प्राध्यापक दीपक पवार यांनी मुणगेकरांची मुलाखत घेतली. देशाने विविध क्षेत्रांत प्रगती केली

असली तरी जातीयवाद कमी झालेला नाही. आंतरजातीय विवाह केल्यामुळे 'ऑनर किलिंग'सारख्या घटना मोठ्या प्रमाणात घडत आहेत. केवळ प्रेम केल्यामुळे हत्या करणारा भारतासारखा मुर्दाड देश जगभरात कुठेही नाही, अशी टिप्पणी त्यांनी

जाणिवा स्पष्ट होण्याच्या वयात आंबेडकरांनी बाबासाहेब केलेल्या कार्याची ओळख पटली. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यावर अन्य भारतीयांसह मराठी समाजानेही कायमच अन्याय केला आहे. आसपास मोठी माणसे बघायची सवय नसल्याने महाराष्ट्राच्या मातीत एवढा

सामाजिक अपमान असून महाराष्ट्र हा अपमान सातत्याने करत आलेला आहे, असे मत 'लोकसत्ता'चे संपादक गिरीश कुबेर यांनी व्यक्त वयाच्या सत्तरीमध्ये पीएच.डी.

करण्याचा निर्णय घेतल्यानंतर गांधी. सावरकर, आंबेडकर यांच्यावर प्रबंध लिहिला. मात्र त्या वेळी आंबेडकरांचा गांधी विरोधक यांच्या भूमिकेतून विचार केल्यामुळे आंबेडकर कधी समजलेच नाहीत, अशी खंत पॉप्युलर प्रकाशनचे डॉ. रामदास भटकळ यांनी व्यक्त केली.

टीजेएस्बी सहकारी बँक लिमिटेड. मल्टी-स्ट्रेट प्रस्तृत

तुमच्या उञ्चल भवितव्यासाठी गुंतवणूक करा, वैक तिमिटेड. मल्टी-स्ट्रेट डॉक्टर तुमचा व्यवहार वाढवा आणि तुमची व्यावसायिक स्वप्ने सहज साध्य करा. वकील Bharose ka Bank Bhavishya ka Bank व्यावसायिक कर्ज 9.25% с. सा. पासून अभियंता

आपल्या देशात कॉर्पोरेट रुग्णालयांच्या सतत वाढत चाललेल्या साखळीमुळे या क्षेत्राचे रूपांतर आता मोठ्या व्यवसायात किंवा उद्योगात झाले आहे. या क्षेत्रात नवेनवे गुंतवणूकदार किंवा उद्योजक उतरत आहेत. या कॉर्पोरेट रुग्णालयांमध्ये व्यावसायिक कार्यक्षमता वाढण्यासाठी, बिग डेटा ॲनॅलिटिक्स, मशीन लर्निंग, कृत्रिम बुद्धिमत्ता आधारित आरोग्य सुविधा /सेवांचा समावेश केला जात आहे. हे क्षेत्र झपाट्याने आंतरज्ञानशाखीय बनले आहे. त्यामुळे या क्षेत्राच्या सुव्यवस्थित व्यवस्थापनासाठी प्रशिक्षित मनुष्यबळाची गरजही मोठ्या प्रमाणावर भासू लागली आहे. ही गरज रुग्णालय व्यवस्थापन किंवा प्रशासन (हॉस्पिटल मॅनेजमेंट/ ॲडिमिनिस्ट्रेशन) हा अभ्यासक्रम भागवू शकेल. या अनुषंगाने पुढील काही अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरू शकतात-

(१) टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स संस्थेच्या अंतर्गत कार्यरत असणाऱ्या, स्कूल ऑफ हेल्थ सिस्टीम स्टडीज मार्फत, दोन वर्षे कालावधीचा, मास्टर ऑफ हॉस्पिटल ऑडमिनिस्ट्रेशन, हा अभ्यासक्रम चालवला जातो. कॉर्पोरेट किंवा व्यावसायिक रुग्णालयांमध्ये दिवसेंदिवस व्यामिश्र स्वरूपाच्या आणि तांत्रिक बाबी हाताळणाऱ्या कौशल्ययुक्त शेकडो व्यक्तींचा वावर वाढला आहे. या सर्व मनुष्यबळास कार्यक्षमतेने हाताळण्यासाठी आणि रुग्णांचे विविध स्वरूपाचे प्रश्न आणि समस्या सोडवण्यासाठी या मनुष्यबळाचा उपयोग होतो. रुग्णांच्या थेट जीवनमरणाचा प्रश्न असल्याने रुग्णालयाच्या व्यवस्थापनासाठी उत्तम दर्जाच्या नेतृत्वाची गरज असते. असे कौशल्य या अभ्यासक्रमाव्दारे प्रदान केले जाते.

काय शिकाल? सर्वसाधारणतः पुढील क्षेत्राचे ज्ञान हा अभ्यासक्रम करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दिले जाते. आरोग्याशी संबंधित अर्थकारण किंवा अर्थशास्त्र, वित्तीय व्यवस्थापन, संस्थात्मक वर्तणूक, रुग्णालय व्यवस्थापनाची तत्त्वे, रुग्णालयांसाठी संशोधन पद्धती, संस्था आणि साहाय्यकारी कर्मचारी/ कामगार सेवा, संस्था आणि वैद्यकीय व सुपर स्पेशॅलिटी (अतिविशेषज्ञ) सेवांचे प्रशासन, वैद्यकीय साहित्य आणि वैद्यकीय तंत्रज्ञान व्यवस्थापन, जैवसांख्यिकीची तोंडओळख, रुग्णालय माहिती सेवा, रुग्णालय नियोजन आणि कार्यक्रम व्यवस्थापन, मनुष्यबळ व्यवस्थापन आणि कामगार कायदे, रुग्णालयांशी संबंधित नैतिक बाबी, रुग्णालय किंवा आरोग्य व्यवस्थेचे गुणवत्ता व्यवस्थापन, व्यवस्थापकीय विश्लेषण आणि कार्यपद्धतीचे विश्लेषण, रुग्णालयाच्या व्यावसायिक बाबींच्या कायदेशीर चौकटी, विपणन (मार्केटिंग) व्यवस्थापन आणि व्यवसाय विकासवाढीच्या व्यूहनीती, आरोग्यविमा आणि जोखीम व्यवस्थापन, नागरी आरोग्य, व्यूहात्मक व्यवस्थापन आणि संस्थात्मक विकास, आरोग्य व्यवस्थेतील उद्योजकता, सेवा व्यवस्थापन.

करिअर संधी

हा अभ्यासक्रम केलेल्या उमदेवारांना कॉर्पोरेट क्षेत्रातील वा सार्वजनिक क्षेत्रातील रुग्णालयांमध्ये वेगवेगळया विभागांचे संनियंत्रण

कॉर्पोरेट रुगालयांचे व्यवस्थापक

करणे, रुग्णालयातील नव्या सेवा किंवा नव्या रुग्णालयांचे डिझाइन आणि नियोजन करणे आदी जबाबदाऱ्याही पार पाडाव्या लागतात.

रुग्णालये सल्लागार कंपन्या (हॉस्पिटल कन्सलटन्सी फर्म्स), आरोग्यविमा क्षेत्र, आरोग्य सुविधा माहिती तंत्रज्ञान क्षेत्र (हेल्थकेअर आयटी इंडस्ट्री) या क्षेत्रातही रोजगाराच्या संधी मिळाल्या आहेत.

अर्हता- या अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठी कला, वाणिज्य, विज्ञान, कृषी, वैद्यकीय, पशुवैद्यकीय, औषधीनिर्माण शास्त्र, विधि अशा कोणत्याही

शाखेतील पदवीधरास अर्ज करता येतो. यंदा पदवीच्या अंतिम वर्षाची परीक्षा देणारे विद्यार्थीही अर्ज करू शकतात. या अभ्यासक्रमाला, कॉमन युनिव्हर्सिटी एन्ट्रन्स एक्झामिनेशन (सीयूईटी-पोस्ट ग्रॅज्युएट)व्दारे प्रवेश दिला जातो. यंदा सीयूईटीपीजी परीक्षा दिलेल्या विद्यार्थ्यांनी एक चांगला करिअर पर्याय म्हणून या अभ्यासक्रमाची निवड करायला हरकत नाही. सीयूईटी-पीजी या परीक्षेच्या गुणांवर 💉 आधारित, या अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशाची प्रक्रिया सुरू झाली आहे. संपर्क - टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स, व्ही. एन. पुरव

देवनार, मुंबई- ४०००८८, दूरध्वनी- ०२२-२५५२५००० आणि २५५२५२५२,

संकेतस्थळ- https://admissions.tiss.edu/

(२) इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, बोधगयाने दोन वर्षे कालावधीचा एमबीए इन हॉस्पिटल मॅनेजमेंट ॲण्ड हेल्थ केअर मॅनेजमेंट, हा अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. अर्हता- कोणत्याही विषयातील पदवी. खुला संवर्ग ५० टक्के राखीव संवर्ग ४५ टक्के. कॉमन एन्ट्रन्स एक्झामिनेशन (कॅट) चे गुण, मुलाखत आणि रिटन ॲबिलिटी टेस्टमधील गुणांवर आधारित अंतिम प्रवेश दिला जातो. संपर्क-"ttps://iimbg.ac.in/mba-hospital-healthcaremanagement/

(३) इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, जम्मूने दोन वर्षे कालावधीचा,

एमबीए इन हॉस्पिटल ॲडमिनिस्ट्रेशन ॲण्ड हेल्थ केअर मॅनेजमेंट हा अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. https://www.iimj.ac.in/ (४) इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, कोलकता येथे पोस्ट ग्रॅज्युएट सर्टिफिकेट कोर्स इन हेल्थ के अर मॅनेजमेंट हा अभ्यासक्रम करता येतो. या क्षेत्रासाठी आवश्यक सैद्धांतिक ज्ञान आणि प्रात्यक्षिकांचा या अभ्यासक्रमात समावेश आहे. एखादे मोठे रुग्णालय, हेल्थके अर संस्था

येथे प्रात्यक्षिकांची संधी उपलब्ध करून दिली जाते. देशातील दर्जेदार

आरोग्य सुविधा/सेवा पुरवणाऱ्या संस्थांचे सहकार्य अभ्यासक्रमाच्या अनुषंगाने घेतले जाते. अभ्यासक्रमाचा कालावधी एक

वर्षाचा आहे. अर्हता-अभ्यासक्रमाला एमबीबीएस, बीडीएस, बीएएमएस, जैवतंत्रज्ञान किंवा जैव वैद्यकीय (बायोमेडिकल) विषयातील पदवी प्राप्त उमेदवार प्रवेश घेऊ शकतात. तथापि आरोग्य व्यवस्था/सेवा क्षेत्रात किमान पाच वर्षांचा अनुभव असणाऱ्या कोणत्याही विद्याशाखेतील पदवीधरसुद्धा या अभ्यासक्रमासाठी पात्र ठरतात. पदवी/पदव्युत्तर पदवी परीक्षेत किमान ५० टक्के गुण मिळणे

आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांच्या निवडीसाठी चाळणी परीक्षेतील गुण, शैक्षणिक अर्हता, अनुभव, मुलाखत या घटकांना अवलंबण्यात येते. संपर्क- https://www.iimcal.ac.in/ldp

(५) मुंबई विद्यापीठाच्या अंतर्गत कार्यरत असणाऱ्या गरवारे इन्स्टिट्यूट ऑफ करिअर एज्युकेशन ॲण्ड डेव्हलपमेंट या संस्थेने, एक वर्ष कालावधीचा पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा इन हॉस्पिटल ॲडमिनिस्ट्रेशन, हा अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. कोणत्याही विषयातील पदवीधरास हा अभ्यासक्रम करता येत असला तरी, बी.एस्सी, एमबीबीएस, बीएएमएस, बी.फार्म, एमबीए या पदव्या घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना प्राधान्य दिले जाते. प्रवेशासाठी संस्थेमार्फत चाळणी परीक्षा घेतली जाते.

करिअर संधी - हा अभ्यासक्रम केल्यावर रुग्णालयाचे फ्रंट ऑफिस, बिलिंग, अकाऊंट, वित्त, माहिती व्यवस्थापन सेवा, मनुष्यबळ व्यवस्थापन, साहित्य/ वस्तू व्यवस्थापन, विपणन, पुरवठा व्यवस्थापन,

डाक्युमेंटशन आदी विभागांमध्ये संधी मिळू शकतात. संपर्क- विद्यानगरी, सांताकुज पूर्व, मुंबई-४०००९८, दूरध्वनी-८१०४४१२०७१, फॅक्स-०२२-२६५३०२६३, ईमेलgicedenquiry@giced. mu. ac. in, संकेतस्थळ- giced.

mu. ac. in

(६) इंटरनॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ हॉस्पिटल मॅनेजमेंट ॲण्ड रिसर्च-दिल्ली येथे पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा इन हॉस्पिटल ॲण्ड हेल्थकेअर मॅनेजमेंट, हा दोन वर्षे कालावधीचा अभ्यासक्रम चालवला जातो. या अभ्यासक्रमांतर्गत, हॉस्पिटल मॅनेजमेंट, हेल्थ मॅनेजमेंट आणि हेल्थ इन्फॉर्मेशन सिस्टीम या तीन विषयांमध्ये स्पेशलायझेशनची सुविधा आहे.

या अभ्यासक्रमाला अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण मंडळाची मान्यता प्राप्त आहे. अर्हता- कोणत्याही विषयातील पदवी- खुला संवर्ग ५० टक्के गुण, राखीव संवर्ग ४५ टक्के गुण. रुग्णालयाला भेडसावणाऱ्या व्यवस्थापकीय समस्यांचे निराकरण करणे, आरोग्यसुविधा पुरवणाऱ्या संस्थांचे नियोजन, बांधणी आणि नियोजनाचे कौशल्य प्रदान करणे, नागरी आणि ग्रामीण भागात आरोग्य सुविधांचा पुरवठा करणाऱ्या मनुष्यबळाचे प्रशिक्षण व अशा मनुष्यबळाचा विकास करणे आदी बाबींचे सैद्धांतिक ज्ञान या अभ्यासक्रमात विद्यार्थ्यांना दिले जाते. या अभ्यासक्रमाला प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी, बिझिनेस स्कूलच्या प्रवेशासाठी घेण्यात येणाऱ्या, कॅट/ मॅट/ झॅट/ जीमॅट/ सीमॅट/ एटीएमए यापैकी कोणतीही एक परीक्षा देणे आवश्यक आहे. या परीक्षेतील गुण प्रारंभिक निवडीसाठी ग्राह्य धरले जातात. या गुणांवर आधारित निवडक विद्यार्थ्यांना मुलाखत आणि समूह चर्चेसाठी बोलावले जाते. या दोन्ही बाबींमधील कामगिरी आणि चाळणी परीक्षेतील गुणांवर आधारित अंतिम निवड केली जाते. या अभ्यासक्रमाला अर्ज करण्याची शेवटची तारीख ३० जून २०२५ ही

संपर्क- आयआयएचएमआर, प्लॉट नंबर ३, सेक्टर १८ ए, व्दारका, फेज टू, न्यू दिल्ली- ११००७५, दूरध्वनी-०११-३०४१८९००, ईमेल- info. delhi@iihmrdelhi. edu. in, संकेतस्थळ- iihmrdelhi. edu. in

(६) इंटरनॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ हॉस्पिटल मॅनेजमेंट ॲण्ड रिसर्च, जयपूर येथे एमबीए इन हॉस्पिटल ॲण्ड हेल्थकेअर मॅनेजमेंट, हा दोन

वर्षे कालावधीचा अभ्यासक्रम चालवला जातो.

अर्हता- कोणत्याही विषयातील पदवी-खुला संवर्ग ५० टक्के गुण, राखीव संवर्ग ४५ टक्के गुण. या अभ्यासक्रम प्रवेशासाठी कॅट/ मॅट/ झॅट/ जीमॅट/ सीमॅट/ एटीएमए आणि सीयूईटीपीजी २०२५ या परीक्षेतील गुण ग्राह्य धरले जातात. यापैकी कोणतीही परीक्षा दिली नसल्यास विद्यार्थ्यास या संस्थेमार्फत घेण्यात येणारी मॅनजेमेंट ॲप्टिट्यूड टेस्ट द्यावी लागते. अंतिम निवड, समूह चर्चा आणि मुलाखतीनंतर केली जाते.

संपर्क- https://ihmr.edu.in

- सुरेश वांदिले

किवी सेवनाने झोपेच्या गुणवत्तेत सुधारणा

नवी दिल्ली: किवी खाण्याचे आरोग्यासाठी अनेक फायदे आहेत. किवीमध्ये झोपेच्या नियमनात भूमिका बजावणारे अनेक पोषक घटक आहेत. किवी हे सेरोटोनिन समृद्ध असलेल्या काही फळांपैकी एक आहे. सेरोटोनिन हे एक मूड, विश्रांती व झोपेच्या चक्रांचे नियमन करते. सेरोटोनिन हे मेलाटोनिनचे पूर्वसूचकदेखील आहे, जे झोपेसाठी जबाबदार संप्रेरक (हॉर्मोन्स) आहे. सेरोटोनिनची पातळी कमी असेल तर निद्रानाशासारख्या विकाराला सामोरे जावे लागते. किवी नैसर्गिकरीत्या सेरोटोनिनची पातळी वाढवून शरीराच्या अंतर्गत चक्राचे नियमन करण्यास मदत करू शकते.

जीवनसत्त्व क मुळे ताण व दाहकता यांचा सामना करण्यास मदत होते.

Toll Free No.: 1800 233 0234

ताणतणावामुळे झोपेच्या पद्धतींवर नकारात्मक परिणाम होतो. ज्यामुळे झोप कमी होते आणि निद्रानाश होतो. किवीमध्ये उच्च ॲंटिऑक्सिडंट्स

निरोगी राहण्यासाठी बेस्ट टॉनिक

• तेजस्वी त्वचा • दाट केस • चुस्तीफुर्तीसाठी • ॲसिडिटी • थकवा • डोकेदुखी इ.वर

तन्वी क्लिनिक ठाणे, रोज फ्री चेकअप : 9820075813 • फ्री व्हाट्सअप सल्ला डॉ.मेधा : 7045589981

घटकांमुळे एकूण झोपेची गुणवत्ता चांगली होऊ शकते, असे तज्ज्ञ सांगतात. किवी हा फोलेटचा एक चांगला स्रोत आहे. फोलेट हे ब जीवनसत्त्व आहे, जे मेंद्रच्या कार्यात आणि न्यूरोट्रान्समीटर कार्यामध्ये महत्त्वाची फोलेटच्या कमतरतेमुळे झोप टिकवून ठेवण्यात अडचण होते. किवीसारखे फोलेटयुक्त पदार्थ खाल्ल्याने झोपेचा त्रास टाळता येतो, असे तज्ज्ञ सांगतात. किवी हे पौष्टिक, कमी कॅलरीज असलेले फळ आहे, ज्यामध्ये झोप वाढवण्याचे गुणधर्म आहेत. झोपेच्या समस्येचा त्रास जाणवत असेल, तर तुमच्या संध्याकाळच्या दिनचर्येत किवीचा समावेश करून पाहणे फायदेशीर ठरू शकते, असे तज्ज्ञ सुचवतात.

दोन मध्यस्थाना अटक

भूमिका बजावते.

पुराव्यांमध्ये डिजिटल महापालिके च्या अधिकाऱ्यांच्या आदेशाच्या प्रती, नियुक्त्यांच्या निविदांच्या प्रती व कंत्राटदाराकडून घेतलेल्या पैशांच्या रकमेच्या नोंदी पोलिसांना सापडल्या आहेत. याप्रकरणी तीन पालिका अधिकारी, पाच कंत्राटदार, तीन मध्यस्थ व दोन कंपन्यांविरोधात आझाद मैदान पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला होता.

लोकसत्ता खास प्रतिनिधी

मुंबई : मिठी नदीचा गाळ

काढण्याच्या प्रकल्पातील कथित

अनियमितता आणि निधीच्या कथित

गैरवापराबाबत विशेष तपास पथकाने

(एसआयटी) दोन मध्यस्थांना

सापडलेल्या

अटक केली.

आरोपींकडे

या गैरव्यवहारामुळे पालिकेचे ६५ कोटी ५४ लाख रुपयांचे नुकसान झाल्याचा आरोप असून याप्रकरणी आरोपींच्या संबंधीत ठिकाणांवर छापे टाकण्यात आले होते. केतन कदम व जय जोशी अशी अटक आरोपींची नावे आहेत. कंत्राटदार कंपन्यांना फायदा होईल, या कंत्राटातील कमिशनच्या नोंदी?

मिठी नदी गाळ कंत्राट गैरव्यवहाराप्रकरण

याप्रकरणी आरोपींच्या मंगळवारी छापे टाकण्यात आले होते. त्यावेळी जप्त करण्यात आलेल्या विद्युत उपकरणांमध्ये

पर्जन्य जलवाहिन्या विभागातील अधिकाऱ्यांच्या नियुक्त्यांचे आदेशाच्या प्रती, निविदांच्या प्रती व कंत्राटदारांकडून मिळालेल्या रकमेच्या नोंदी सापडल्या आहे. पण ही रक्कम कंत्राटदारांनी आरोपींना का दिली ? याबाबत आरोपींकडून कोणतीही माहिती देण्यात आलेली नाही. त्यामुळे या पैशांच्या नोंदी मिठी नदी कंत्राटातील कमिशनच्या नोंदी असल्याचा दाट संशय तपास अधिकाऱ्यांना असून त्याबाबत तपास सुरू आहे. याशिवाय आरोपी कंत्राटदार कंपनीचे भागिदार किंवा संचालक नसतानाही त्यांनी भाडे करारावर अधिकृत व्यक्ती म्हणून स्वाक्षऱ्या केल्या आहेत.

अधिकाऱ्यांशी संगनमत करून पालिकेचे नुकसान केल्याचा आरोप आहे. त्याबाबत बैठकांचेही आयोजन करण्यात आरोप आहे. गाळ काढण्यासाठी मागील वीस वर्षांपासन हा प्रकल्प सुरू असून ११०० कोटी रुपयांचे कंत्राट देण्यात आले होते. मठी

नदीतील गाळ काढण्यासाठी वीस वर्षांपासून हा प्रकल्प सुरू आहे. सांकेतिक भाषेत नोंदी

आरोपींकड्न जप्त करण्यात आलेल्या विद्युत उपकरणांमध्ये सांकेतिक भाषित नोंद करण्यात आल्या आहेत. पण त्याबाबत आरोपींनी कोणतीही माहिती दिलेली

रुक्मिणीबाई रुग्णालयातील सहा कर्मचाऱ्यांचे निलंबन

दोन खासगी संस्था कर्मचाऱ्यांच्या सेवा संपुष्टात

लोकसत्ता खास प्रतिनिधी

पालिकेच्या कल्याण रुक्मिणीबाई कल्याणमधील रुग्णालयात सविता बिराजदार या महिलेचा रुग्णवाहिका वेळेत न मिळाल्याने रुग्णालयाच्या प्रवेशद्वारात सोमवारी मृत्यू झाला होता. पालिका रुग्णालयात झालेल्या या महिलेच्या मृत्युप्रकरणीच्या हलगर्जीपणाला जबाबदार धरून आयुक्त अभिनव गोयल यांच्या निर्देशावरून वैद्यकीय आरोग्य विभागाच्या अहवालावरून सामान्य विभागाने बुधवारी प्रशासन पालिकेच्या आस्थापनेवरील चार कर्मचाऱ्यांना निलंबित केले. बाह्य स्त्रोत संस्थेच्या दोन कर्मचाऱ्यांच्या सेवा संपुष्टात आणल्या आहेत.

रुक्मिणीबाई रुग्णालयातील परिचारिका प्रमुख जयश्री रायकर रुग्णवाहिका चालक प्रमोद लासुरे मारुती निकम, हरिचंद्र यशवंतराव यांना कर्तव्यात हलगर्जीपणा, अक्षम्य दिरंगाई आणि शासकीय सेवकास अशोभनीय कृत्य असा ठपका ठेवत पालिका सेवेतन निलंबित करण्यात आले आहे.

मुख्य वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना नोटीस रुक्मिणीबाई रुग्णालयाचे मुख्य वैद्यकीय अधिकारी डॉ. संदीप पगारे यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे. डॉ. पगारे यांचा खुलासा समाधानकारक नसेल तर त्यांच्यावरही प्रशासनाकडून कारवाईचा बडगा उगारला जाणार आहे, असे सामान्य प्रशासन विभागातील अधिकाऱ्याने सांगितले.

वरिष्ठांच्या आदेशावरून या

📄 रुग्णालयातील मुख्य वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावली आहे. परिचारिका प्रमुखासह तीन रुग्णवाहिका चालकांना सेवेतून निलंबित केले आहे. बाह्य स्त्रोत संस्थेच्या एक डॉक्टर, एक परिचारिकेच्या सेवा समाप्त करण्यात आल्या आहेत. - वंदना गुळवे, उपायुक्त, सामान्य प्रशासन विभाग.

बाह्य स्त्रोत संस्थेचे डॉ. उमेर पटेल आणि परिचारिका निमता भोये यांच्या रुक्मिणीबाई रुग्णालयातील सेवा संपृष्टात आणण्यात आल्या आहेत.

हिरे व्यापाऱ्याची २५ लाखांनी फसवणुक

मुंबई: बीकेसी येथील एका हिरे व्यापाऱ्याची २५ लाखांनी फसवणुक करण्यात आली आहे. १५ दिवसांत पैसे देतो अशा थापा मारून २२ दिवसात ३ वेळा हिरे उधीरीवर विकत घेऊन फसवणूक करण्यात आली. याप्रकरणी बीकेसी पोलिसांनी केयुर शहा याच्या विरोधात फसवणुकीचा गुन्हा दाखल केला आहे. तक्रारकर्ते संकेत जोगाणी यांचे वांद्रे कुर्ला संकुल (बीकेसी) येथे एस जोगाणी जेम्स आणि जोगाणी इम्पेक्स अशा दोन कंपन्या आहेत. या

कंपन्यांच्या मार्फत ते हिरे खरेदी

विक्रीचा व्यवसाय करत असतात.

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

टबलेटस

मुंबई: मुंबईतील प्रवास आता अधिक सुलभ आणि स्मार्ट होणार आहे. बृहन्मुंबई इलेक्ट्रिक पुरवठा आणि परिवहन उपक्रम (बेस्ट) यांच्यातील सहकार्यामुळे आता बेस्टच्या गाड्यांची 'रिअल-टाईम' माहिती गुगल मॅपवर प्रवशांना पाहता येणार

प्रवाश्यांच्या वेळेची बचत होऊन त्यांच्या सुलभ प्रवाश्यांच्या दृष्टीने ही एक उपयुक्त सुविधा उपलब्ध होत असल्याची माहिती मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी बुधवारी येथे दिली.

गुगल मॅपवर बसमार्गाची माहिती

प्रणालीचे उद्घाटन कार्यक्रमात फडणवीस बोलत होते. प्रणालीमुळे प्रवाशांना

इच्छित ठिकाणी जाण्यासाठी कोणत्या वेळी कोणती बस उपलब्ध होईल, ती मिळण्याची अचूक वेळ या गोष्टी सहजतेने आता उपलब्ध असणार आहेत, बेस्ट आणि गुगल मॅप यांच्यातील

हे सहकार्य मुंबईतील सार्वजनिक वाहतुकीच्या गुणवत्तापूर्ण सुविधेच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल आहे. या सुविधेमुळे बेस्टच्या ग्राहकांच्या संख्येत ही वाढ होईल. प्रवाशांना या सुविधेचा पुरेपुर लाभ घेता यावा प्रवाशांनी ही पद्धत वापरावी

'बेस्ट' बस आता गुगल मंपवर

आपल्या फोनवर Google Maps ॲप उघडा. आपल्या प्रवासाचे गंतव्यस्थान टाका आणि ' Go' आयकॉनवर क्लिक करा. ट्रामच्या चिन्हावर टॅप करून ह्य Public Transport' मोड निवडा. सुचवलेली

सेवा निवडून बसचे थांबे आणि रिअल-टाईम माहिती तपासा. एखाद्या बस स्टॉपसाठी सर्च करूनही रिअल-टाईम बस माहिती पाहता येईल.

यासाठी प्रत्येक बसस्थानकावर या सुविधेबाबतची सविस्तर माहिती उपलब्ध करुन द्यावी, असे आदेश फडणवीस यांनी यावेळी दिले.

बेस्टचे महाव्यवस्थापक एस. व्ही. आर. श्रीनिवास यांनी या

उपक्रमाची माहिती देताना, यामुळे प्रवाशांना त्यांच्या मोबाईलवरच बस कुठे आहे, किती वेळात येईल, विलंब झाला आहे का, याची माहिती मिळणार आहे. गुगल मॅपवर ही माहिती हिरव्या आणि लाल रंगात

दाखवली जाईल इ हिरवा रंग वेळेत येणाऱ्या तर लाल रंग उशीर होणाऱ्या बसेस दर्शवेल असे सांगितले.

गुगल मॅप्सच्या भारत प्रमुख रोलि अग्रवाल यांनी बेस्टसोबतच्या या सहकार्यामुळे आम्ही मुंबईतील प्रवाशांना रिअल-टाईम सार्वजनिक वाहतूक माहिती देण्यास सक्षम झालो आहोत. वाहतुकीची अचूक आणि संपूर्ण माहिती देणे हे गुगल मॅप्सचे प्राधान्य आहे आणि हे सहकार्य त्या दिशेने एक महत्त्वाचे पाऊल असल्याचे सांगितले. हा उपक्रम गुगलच्या भारतभरातील सार्वजनिक वाहतुकीची माहिती सुधारण्याच्या व्यापक प्रयत्नांचा एक भाग आहे.

Maharashtra Education Society's Abasaheb Garware College (Autonomous) Karve Road, Pune 411004 NAAC Reaccredited A grade - Best College Award, SPPU Admissions are open for following master programs (2025-26) Admissions on the basis of Entrance exam M.Sc. - Biodiversity M.Sc. - Microbiology M.Sc. - Biotechnology M.Sc. - Analytical chemistry and Organic M.Sc. - Computer Science chemistry M.Sc. - Computer Application MA - Mass Communication and Journalism Direct Admissions • M.Sc. - Physics M.Sc. - Data Science • M.A - English M.A. - Hindi M.Sc. - Nano Science and M.A. - History M.A. - Political Science Nanotechnology M.A. - Psychology M.Sc. - Mathematics M.A - Economics B.Lib. M.Lib. Admissions are open for following undergraduate programs (2025-26) Admissions on the basis of merit **Direct Admissions** B.Sc. - Science • B.Sc. - Biotechnology . B.Sc. - Cyber Security • B.Voc. - Mass Communication . B.Sc. - Data Science B.Sc. - Computer Science To register for entrance examination, visit https://enrollonline.co.in/Registration/Apply/AGCP Principal For admission related notices, visit college website: https://garwarecollege.mespune.in/admission-notices-2025-26

रेल्वे स्थानकात घातपात विरोधी मोहीम

पोलिसांकडून सुरक्षा व्यवस्थेचा आढावा

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

पहलगाम येथे झालेल्या दहशतवादी हल्ल्यानंतर रेल्वे पोलीस यंत्रणा सतर्क झाली आहे. विविध रेल्वे स्थानकात विशेष घातपात विरोधी मोहीम राबविण्यात येत आहे. बुधवारी लोकमान्य टिळक टर्मिनस स्थानकात रेल्वे पोलीस आणि रेल्वे सुरक्षा बलाच्या संयुक्त विद्यमाने सुरक्षेसाठी ही मोहीम राबविण्यात

नुकताच जम्मू काश्मीरमधील पहेलगाम येथे दहशतवादी हल्ला झाला यात २७ पर्यटकांचा मृत्यू झाला होता. या घटनेनंतर सार्वजनिक ठिकाणांवरील सुरक्षा अधिक कडक करण्यात आली आहे. याच पार्श्वभूमीवर रेल्वे पोलीस आयुक्तांनी सर्व रेल्वे स्थानकात गस्त वाढविण्याबरोबर तपासणी मोहीम हाती घेण्याचे निर्देश

देण्यात आले होते.

बुधवारी सकाळी लोकमान्य

टिळक रेल्वे टर्मिनस (एलटीटी) स्थानकात पोलिसांनी विशेष मोहीम हाती घेतली होती. रेल्वे मुख्य प्रवेशद्वार, सभागृह, प्रतीक्षालय, वाहनतळ परिसर, पार्सल कार्यालय, फलाट आदी ठिकाणी कसून तपासणी करण्यात आली. मोटरमन आणि गार्ड लॉबी, स्टार बुकिंग सभागृहातही पथकाने कसून तपासणी केली. या स्थानकातून लांब पल्ल्याच्या गाड्या सुटतात. त्यांची देखील तपासणी करण्यात आली. संशयित प्रवाशांच्या बॅगा तपासण्यात आल्या. यावेळी रेल्वे पोलिसांनी संचलन केले. वसई रोड रेल्वे स्थानकातही विशेष घातपात विरोधी मोहीम राबविण्यात आले. मंगळवारी देखील छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस रेल्वे स्थानका

सुरक्षा तपासणी मोहीम हाती घेण्यात

लाचखोर शिपायास अटक

लोकसत्ता प्रतिनिधी

नवी मुंबर्ड : न्यायालयाच्या स्थिगिती आदेशाची प्रत मागणाऱ्यास लाच मागणाऱ्या शिपायाला लाचलूचपत विभागाने रंगेहात अटक केली आहे.संतोष माने असे या व्यक्तीचे नाव असून तो न्यायालयीन शिपाई या पदावर कार्यरत आहे.

वाशी, सेक्टर अकरा येथील

सिडको बांधकामाबाबत कार्यालयात तक्रार दाखल केली सोसायटीला नोटीसही बजावण्यात आली होती. याविरोधात सोसायटीने न्यायालयात दाद मागितली. त्यानंतर न्यायालयाने निष्कासन कारवाईस स्थगिती दिली होती. हा स्थगिती आदेश प्राप्त करण्यासाठी तक्रारकर्त्याने अर्ज केला असता माने याने अडीच हजार रुपयांची मागणी केली होती.

Caress Cares Gares

INDIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY BOMBAY Powai, Mumbai - 400 076

Advertisement No. RECT/ADMIN0002/2025

Indian Institute of Technology Bombay, an Institute of national importance adjudged as Institute of Eminence, invites online application for following position(s)/vacancy (ies) of the post(s):

Sr. No.	Name of the Post	Pay Details	No. of Position(s)/ Vacancy(ies) & Reservation		
N. A. A. C. A.	Student Counselor (Scale I) (Job Ref. No. 50700563)	Pay Level 10 (56100 -177500)	2 Positions (UR)		

For details regarding essential educational qualification, experience, general instructions etc., visit IIT Bombay website https://www.iitb.ac.in/career/apply The date of closing of online application interface is 05.06.2025 REGISTRAR

Date: 06.05.2025

SHRI VILE PARLE KELAVANI MANDAL

3rd Floor, NMIMS New Building, V.L. Mehta Road, Vile Parle (W), Mumbai - 400 056 Tel. No. 022 - 4219 9999

TENDER NOTICE

Sealed Tenders are invited for the following listed works for the reputed construction firms at Sector 22E, Ronija village, Yamuna Express Way, [YEIDA]. Gautam Buddha Nagar.

- 1. Land development of approx. 27 acres including soil excavation, filling and levelling. (Tender fees of ₹ 2500/incl. GST)
- Excavation for foundation of School building. (Tender fees of ₹2500/- incl. GST)
- Excavation for foundation of Academic building. (Tender fees of ₹2500/- incl. GST)
- 4. R.C.C. building construction work of School buildings having built up area of approx. 2,41,330 Sq.Ft. (Tender fees of ₹ 5000/- incl. GST)
- 5. R.C.C. building construction work of Academic buildings having built up area of approx. 8,92,929 Sq.Ft. (Tender fees of ₹ 5000/- incl. GST)

The contract will be on Sq.Ft. area basis and separate for each building. Reputed agencies with requisite experience of executing projects will be considered. Blank Tender Forms for each project with full details including tender conditions will be available with Ms Varsha Parab, Director - PIMO on the above mentioned address from 09.05.2025 to 17.05.2025 during office hours from 11.00 a.m. to 4.00 p.m. as Tender fees (nonrefundable) in cash or by DD / Pay Order favouring "Shri Vile Parle Kelavani Mandal", payable at Mumbai.

Vishwatmak Jangali Maharaj Ashram Trust's Atma Malik International School (CBSE),

Kokamthan, Tal. Kopargaon Excellence in Education & Sports Atma Malik International CBSE School & Junior College

invites applications from passionate and qualified educators for the following vacancies

St No.	Name of Post / Subjects	Vacant Post					
		Kokamthan Branch			Other Branch	Required Qualifications	
		Primary Section	III COA CHILDON COM IN SECON	Jr. College Section	Pre Prim. To Sec. Section		
1	Pre-Primary Teacher	4	S#0	-	1	Montessory Course	
2	English	#	3	1	4	B.A./ M.A., B.Ed./ M.Ed.	
3	Marathi	1	1		2	B.A./ M.A., B.Ed./ M.Ed.	
4	SST		2	. •	2	B.A./ M.A., B.Ed./ M.Ed.	
5	Mathemathics	1	1	1	24	B.Sc./M.Sc., B.Ed./M.Ed.	
6	Physics	+	1	2		M.Sc. B.Ed./M.Ed.	
7	Chemistry	2	(4)	2	2	M.Sc. B.Ed./M.Ed.	
8	Biology	Ŧ.	9)	1	•	M.Sc. B.Ed./M.Ed.	
9	Computer	1	1.	*	-	BCA, BCS, B.E.Comp.	
10	Physical Education	-	1	1	-	B.P.Ed./ M.P.Ed.	
11	General Science	-	1			B.Sc., M.Sc.	
12	G.K.	- 2	1	- 2	2	B.A. English / B.Sc. Math	

Place of Interview - Atma Malik International School, Kokamthan, Shirdi-Kopargaon Road, Tal. Kopargaon, Dist. A. Nagar, 423601

Interview Date - 11th May to 17th May 2025 Interview Timing - 10.00 AM to 04.00 PM

Email Id - atmamalikeducation@gmail.com Contact No. - 7588694078 Detailed information and rules regarding the vacant positions have been published on the organization's website www.atmamalikonline.com.

Secretary / Vice President / President Vishwatmak Jangali Maharaj Ashram Trust, Kokamthan

आजच आपल्या क्वीन्सलॅंड, ऑस्ट्रेलिया हॉलिडेजचे बुकिंग करा !

कस्टमाईज्ड हॉलिडेज

फॅमिली फन इन क्वीन्सलँड

9 दिवस / 8 रात्री ब्रिसबेन, गोल्ड कोस्ट, केर्न्स, ग्रेट बॅरीयर रीफ

किंमत प्रति व्यक्ती ₹ 1,14,990* पासून सुरू

ग्रुप टूर्स

अफोर्डेबल ऑस्ट्रेलिया

7 दिवस / 6 रात्री

ब्रिसबेन, गोल्ड कोस्ट आणि बरेच काही

सर्व समाविष्ट किंमत प्रति व्यक्ती

₹ 2,45,000* पासून सुरू डिपार्चर्स : 12 सप्टेंबर, 24 ऑक्टोबर, 7 नोव्हेंबर 2025 11 दिवस / 10 रात्री

🗚 ऑस्ट्रेलियन एस्केप

₹ 1,54,500* पासून सुरू

ଓ टोल फ्री : 1800 266 1100

अमेझिंग क्वीन्सलॅंड

8 दिवस / 7 रात्री

हॅमिल्टन आईलॅंड

किंमत प्रति व्यक्ती

केर्न्स, ग्रेट बॅरीयर रीफ, ब्रिसबेन, गोल्ड कोस्ट

🕒 टोल फ्री : 1800 266 9080

ब्रिसबेन, केर्न्स, टंगालूमा आईलँड रिसॉर्ट, गोल्ड कोस्ट,

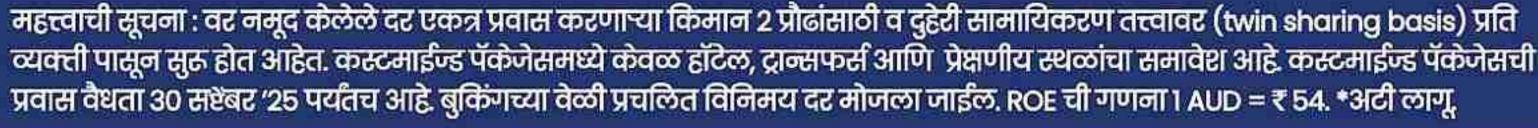
आणि बरेच काही सर्व समाविष्ट किंमत प्रति व्यक्ती

₹ 3,60,000* पासून सुरू

डिपार्चर्स : 10 सप्टेंबर, 8 & 25 ऑक्टोबर, 11 डिसेंबर 2025

8657758850 • www.kesariselect.com • holiday@kesariselect.in • www.kesari.in

बुधवारी पहाटे १.०५ ते १.३० या अवध्या २५ मिनिटांमध्ये भारतीय सैन्याने पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमधील नऊ तळांवर हल्ला करून दहशतवाद्यांना आणि त्यांचा आश्रयदाता असलेल्या पाकिस्तानला जोरदार दणका दिला.

समाजमाध्यमांवर बारकाईने नजर ठेवा - शहा नवी दिल्ली : केंद्रीय गृहमंत्री अमित

शहा यांनी पाकिस्तान आणि नेपाळच्या सीमांना लागून असलेल्या राज्यांना समाजमाध्यमांवरील देशविरोधी प्रचारावर बारकाईने नजर ठेवण्याचे निर्देश दिले. या राज्यांचे राज्यांचे मुख्यमंत्री, पोलीस महासंचालक आणि मुख्य सचिवांबरोबर झालेल्या बैठकीत शहा म्हणाले की, असा दुष्प्रचार करणाऱ्यांवर कठोर कारवाई करावी. तसेच रुग्णालयांसह अग्निशमन दलाचे कार्य आणि जीवनावश्यक वस्तूंचा पुरवढा सुरळीत चालेल याची खबरदारी घेण्याचेही त्यांनी निर्देश दिले.

पाकिस्तानकडून मर्यादित हल्ल्याची शक्यता - तज्ज्ञ

नाशिक ः या हल्ल्यांमुळे तणाव वाढणार असला तरी पाकिस्तानकडून पूर्ण युद्ध न करता मर्यादित स्वरुपाचा हल्ला केला जाऊ शकतो, असा अंदाज जम्मू-काश्मीरमधील लष्करी मुख्यालयाची जबाबदारी सांभाळणाऱ्या वरिष्ठ निवृत्त लष्करी अधिकाऱ्यांनी व्यक्त केला. आहे. पहलगाम हल्ल्यानंतर अशी कारवाई अपेक्षित होती, अशी प्रतिक्रिया लेफ्टनंट जनरल (निवृत्त) सय्यद अता हसनैन यांनी दिली. लेफ्टनंट जनरल (निवृत्त) डी एस हुडा यांनी 'सिंदूर' मोहिमेतून पाकिस्तानला कठोर संदेश दिला गेल्याचे सांगितले. पूर्वीच्या तुलनेत कितीतरी पटीने हा मोठा हल्ला आहे असे ते म्हणाले.

अटारी सीमेवर 'बीटिंग रिट्रीट' रद्द

चंडीगडः अमृतसरमधील अटारी सीमेवरील 'बीटिंग रिट्रीट' समारंभ रद्द करण्यात आला असल्याची माहिती बीएसएफच्या अधिकाऱ्यांनी दिली. पाकव्याप्त काश्मिरातील दहशतवादी तळांवर करण्यात आलेल्या हल्ल्यानंतर हा निर्णय घेण्यात आला आहे. ध्वजारोहण आणि रिट्रीट समारंभ पाहण्यासाठी दररोज शेकडो पर्यटक, परदेशी पर्यटक आणि स्थानिक लोक अटारी-वाघा सीमेवर येत असतात. २२ एप्रिल रोजी पहलगाम येथे पर्यटकांवर झालेल्या हल्ल्यानंतर 'बीएसएफ'ने कार्यक्रमाच्या कालावधीत कपात केली होती.

अमेरिकेचा

सुरक्षेबाबत इशारा न्यूयॉर्क : अमेरिकेच्या पाकिस्तानमधील विकलातीने बुधवारी सुरक्षेचा इशारा जारी केला. तसेच संघर्षग्रस्त भाग सोडण्याचे आवाहन अमेरिकी नागरिकांना केले. भारताच्या पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवादी तळांवरील हल्ल्यानंतर अमेरिकेने हा इशारा दिला. सीमेवरील भागात प्रवास करू नये, असा सल्ला अमेरिकेने दिला आहे.

अमेरिकेसह विविध देशांना कारवाईची माहिती

नवी दिल्ली : भारताने राजनैतिक पातळीवरही तातडीने पावले उचलली आहेत. अमेरिका, रशिया, ब्रिटन, सौदी अरेबिया, यूएईसह प्रमुख देशांना भारताने लष्करी कारवाईची माहिती दिली. वरिष्ठ अधिकाऱ्यांनी विविध देशांच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांबरोबर चर्चा करून भारताने दहशतवाद्यांविरोधात केलेल्या कारवाईची माहिती दिली, असे सूत्रांनी सांगितले.

पाकिस्तानची हवाई वाहतूक पूर्ववत

कराची : पाकिस्तानने बुधवारी सायंकाळी प्रमुख मार्गांवरीव हवाई वाहतूक पूर्ववत करण्याचा निर्णय घेतला. तर काही मार्ग आणखी २४ तासांसाठी बंद ठेवले आहेत. नागरी उड्डाण प्राधिकरणाने हवाई दलाला जारी केलेल्या सुधारित सूचनांनुसार ही घोषणा करण्यात आली. भारताच्या हल्ल्यानंतर पाकिस्तानने आधी सर्व हवाई वाहतुकीसाठी आपले हवाई क्षेत्र

४८ तासांसाठी बंद ठेवण्याची घोषणा

केली होती. तर हा निर्णय बदलला.

पाकिस्तानी भूमीवरील दहशतवादाची दाणादाण

नवी दिल्ली : ऑपरेशन सिंदूरमध्ये लक्ष्य करण्यात आलेल्या दहशतवाद्यांच्या नऊ तळांपैकी पाच पाकव्याप्त काश्मीरमध्ये आहेत आणि चार पाकिस्तानात आहेत. या ठिकाणी आरोग्य सेवा केंद्रांच्या नावाखाली दहशतवादी तळ चॉलवले जात असल्याची माहिती गुप्तचर संघटनेकडून मिळाल्यानंतर हवाई दलाने हल्ले करण्यासाठी ही ठिकाणे निवडली. ही केंद्रे मुख्यतः जैश-ए-मोहम्मद, लष्कर-ए-तय्यबा आणि हिजबुल मुदाहिद्दीन या प्रतिबंधित दहशतवादी संघटनांशी संबंधित आहेत.

मरकज सुभानअल्ला, बहावलपूर (पाकिस्तान) : राजस्थान सीमेपासून जवळच. येथे जैश-ए-मोहम्मदचे मुख्यालय आहे. तरुणांना दहशतवादाकडे वळवण्यासाठी त्यांची मानसिकता तयार करणे आणि दहशतवादाचे प्रशिक्षण देणे हे काम येथे प्रामुख्याने चालते. येथेच मसूद अझर, त्याचा भाऊ असगर आणि इतरांच्या राहण्याची व्यवस्था आहे. भारतविरोधी प्रचार करण्यासाठी मसूद अझर या तळाचा वापर करतो.

 मरकज सयदना बिलाल केंद्र, मुझफ्फराबाद (पाकव्याप्त काश्मीर) : येथे पाकिस्तानी लष्कराकडून 'जैश'च्या दहशतवाद्यांना प्रशिक्षण दिले जाते. या ठिकाणी एकावेळी ५० ते १०० दहशतवादी असतात. तसेच ते जैश-ए-मोहम्मदचे शस्त्रास्त्रांचे आगार, स्फोटकांच्या साठवणीची जागा आणि जंगलामधील प्रशिक्षणाचे केंद्र आहे.

 सवाई नाला तळ, मुझफ्फराबाद (पाकव्याप्त काश्मीर) : लष्कर-ए-तय्यबाचे प्रशिक्षण केंद्र. पहलगाम दहशतवादी हल्ल्याबरोबरच २०२४मधील सोनमर्ग आणि गुलमर्ग हल्ल्याशी या केंद्राचा संबंध आहे. येथे एका वेळी २०० ते २५० दहशतवाद्यांच्या राहण्याची सोय आहे. येथून प्रामुख्याने उत्तर काश्मीरमधील दहशतवादी कारवायांचे नियंत्रण केले जाते.

🔵 मरकज तय्यबा, मुरिदके (पंजाब, पाकिस्तान) : हे लष्कर-ए-तय्यबाच्या सर्वात महत्त्वाच्या प्रशिक्षण केंद्रांपैकी एक आहे. २६/११च्या दहशतवादी हल्ल्यातील प्रमुख आरोपी डेव्हिड हेडली आणि अजमल कसाब यांना या केंद्रात प्रशिक्षण मिळाले होते. येथे अतिथीगृह बांधण्यासाठी अल कायदाचा म्होरक्या ओसामा बिन लादेन याने 90 लाख रूपयांची देणगी दिली होती. येथे एका वेळी एक हजार जणांच्या राहण्याची सोय आहे.

 सरजल तळ, तेहरा कलान (पाकिस्तान) : जैश-ए-मोहम्मदचे प्रशिक्षण केंद्र. जम्मू आणि काश्मीरच्या चार पोलिसांचे हत्याकांड घडवणाऱ्या दहशतवाद्यांनी येथे प्रशिक्षण घेतले होते. एका प्राथमिक आरोग्य सेवा केंद्रात हा तळ सुरू होता. जैशचा दुसरा प्रमुख नेता अब्दुल रौफ असगर या तळाचा कारभार पाहतो. जम्मूमधील सांबा सेक्टरपासून सहा किमी अंतरावर आहे. दहशतवाद्यांच्या घुसखोरीसाठीही या केंद्राचा वापर केला जातो.

 मरकज अहले हिदथ, बर्नाला (भिम्बर, पाकव्याप्त काश्मीर) : हा लष्कर-ए-तय्यबाचा तळ असून तिथे शस्त्रे, आयईडी आणि जंगलामध्ये टिकून राहण्याचे प्रशिक्षण देणारे महत्त्वाचे प्रशिक्षण केंद्र चालते. तिथे एकावेळी १०० ते १५० तरुणांना प्रशिक्षित केले जाते.

मरकज अब्बास, कोटली (पाकव्याप्त काश्मीर) : नियंत्रण रेषेपासून १३ किलोमीटर अंतरावर जैशचा प्रशिक्षण तळ. येथे आत्मघातकी दहशतवादी हल्लेखोरांना विशेष प्रशिक्षण दिले जाते. या तळाचा म्होरक्या कारी झरार हा असगरचा विश्वासू साथीदार आहे. तिथे १०० ते १२५ दहशतवादी असल्याचे सांगतिले जाते. पूंछ आणि राजौरी सेक्टरमध्ये घुसखोरीसाठी आणि तेथील दहशतवादी हल्ल्यांचा कट रचण्यासाठी या तळाचा वापर केला जातो.

🕨 मस्कर राहील शाहीद, गुलपूर केंद्र, कोटली (पाकव्याप्त काश्मीर) : नियंत्रण रेषेपासून ३० किलोमीटर अंतरावर लष्कर-ए-तैयबाचा तळ. येथे हिजबुलच्या दहशतवाद्यांनाही प्रशिक्षण दिले जाते. २०२३मधील पूंछ दहशतवादी हल्ला आणि २०२४मधील यात्रेकरूंच्या बसवरील हल्ला याचा कट या केंद्रावर रचण्यात आला. सीमेवरील कारवाया आणि थोड्या वेळात दहशतवादी हल्ले करण्यासाठी येथे प्रशिक्षण दिले जाते.

🕨 मेहमूना जोया केंद्र, सियालकोट (पाकिस्तान) : हिजबुल मुजाहिदीनचे प्रमुख प्रशिक्षण केंद्र. कथुआ-जम्मू भागात दहशतवादी कारवायांचे नियंत्रण येथून केले जाते. पठाणकोट येथील हवाईदलाच्या तळावरील हल्ल्याचा कट येथेच रचण्यात आला होता. इरफान तांडा याचा म्होरक्या असून त्याच्यावर जम्मू शहरामध्ये दहशतवादी हल्ले केल्याचा आरोप आहे. येथे एकावेळी ३० दहशतवादी असतात.

दहशतवाद्यावराधात पावलं न उचलल्यामुळ पाकिस्तानावराधात कारवाई

अदल घडवणयासाठी हल्ले!

पीटीआय, नवी दिल्ली

''पाकिस्तानने यापुढे भारताविरोधात दहशतवादी कारवायांना प्रोत्साहन देऊ नये, तसेच यापुढील दहशतवादी हल्ले रोखण्यासाठी आणि अशा हल्ल्यांना प्रतिबंध करण्यासाठी भारताने 'ऑपरेशन सिंदूर' राबवले,'' असे परराष्ट्र सचिव विक्रम मिस्री यांनी बुधवारी सकाळी स्पष्ट केले. पहलगाम हल्ल्यानंतर पाकिस्तानला दहशतवाद्यांविरोधात कारवाई करायला पुरेसा वेळ दिला होता, पण त्यांनी त्या दिशेने कोणतीही पावले न उचलल्यामुळे भारताला कारवाई करणे आवश्यक होते असे त्यांनी स्पष्ट केले.

हल्ल्यानंतर त्याची माहिती देण्यासाठी सरकारतर्फे पत्रकार परिषद घेण्यात आली. त्यावेळी कर्नल सोफिया कुरेशी आणि विंग कमांडर व्योमिका सिंह या अधिकाऱ्यांनी मिस्री यांच्यासह पत्रकार परिषदेला संबोधित केले. कर्नल कुरेशी यांनी हिंदीमधून तर विंग कमांडर सिंह यांनी इंग्रजीमधून ऑपरेशन सिंदुरची संपूर्ण माहिती दिली. पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवादी तळ उद्भवस्त करणे आणि भारतात दहशतवादी पाठवण्याची क्षमता मोडून काढणे यावर या कारवाईने लक्ष केंद्रित केले असल्याची माहिती मिस्त्री यांनी दिली.

मिस्री पुढे म्हणाले की, ''पहलगाम हल्ला अतिशय क्रूर होता. पर्यटकांना त्यांच्या कुटुंबीयांसमोर अगदी जवळून ठार मारण्यात आले. मृतांच्या कुटुंबीयांना हादरवृन टाकणे आणि जम्म्-काश्मीरमधील परिस्थिती सामान्य होऊ न देणे हा दहशतवाद्यांचा हेतू होता.'' जम्मू-काश्मीरच्या होत असलेल्या प्रगतीला खीळ घालण्याच्या हेतूने हे हल्ले करण्यात आले असा आरोपही मिस्री यांनी केला.

परराष्ट्र सचिव विक्रम मिस्री यांनी पत्रकार परिषद घेऊन हवाई हल्ल्यांची माहिती दिली. त्यावेळी लष्कराच्या कर्नल सोफिया कुरेशी आणि हवाई दलाच्या विंग कमांडर व्योमिका सिंह यांनी कारवाईचे सर्व तपशील सांगितले.

सबळ पुराव्यांआधारे कारवाई

क्षेपणास्त्र हल्ला केलेल्या प्रत्येक दहशतवादी अङ्घावर गुत्पचर यंत्रणांनी बराच काळ नजर ठेवली होती व या अङ्घांवर दहशतवाद्यांना आश्रय दिला जात असल्याचे पुरावेही या यंत्रणांनी गोळा केले होते. त्यामुळे उपग्रहाच्या माध्यमातून पाकिस्तान व पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवादी संघटनांच्या

हालचालींवर लक्ष ठेवले गेले होते. मानवी संपर्क, दहशतवाद्यांच्या मुख्यालयात होणारी माहितीच्या देवाण-घेवाणीचे तपशील दशतवाद्यांच्या

नेत्यांचे संभाषण इंटरसेप्ट करून माहिती गोळा करण्यात आली होती. त्या आधारे 'ऑपरेशन सिंदूर'ची आखणी केली गेल्याचे सूत्रांनी सांगितले.

'टीआरएफ'चा गुल पहलगाम हल्ल्याचा मुख्य सूत्रधार

पीटीआय, नवी दिल्ली

लष्कर-ए-तैयबाची उपशाखा असलेल्या 'द रेझिस्टन्स फ्रंट' या संघटनेचा प्रमुख शेख सज्जाद गुल हा पहलगाम हल्ल्याचा मुख्य सूत्रधार असल्याचे तपासातून दिसत आहे अशी माहिती अधिकाऱ्यांनी बुधवारी दिली. सज्जाद अहमद शेख ऊर्फ गुल हा ५० वर्षीय असून मूळचा काश्मीरचा आहे.

गुल सध्या पाकिस्तानी लष्कराचे मुख्यालय असलेल्या रावळपिंडीच्या कॅन्टोन्मेंट भागात राहतो. त्याला मुख्यतः लष्कर-ए-तैयबाचे समर्थन असून त्याने जम्मू आणि काश्मीरमधील अनेक दहशतवादी हल्ल्यांची योजना आखली आहे. विशेषतः २०२० ते २०२४ या कालावधीत मध्य आणि दक्षिण काश्मीरमधील दहशतवादी हल्ल्यांमागे शेख सज्जाद गुलचा हात होता. त्यामध्ये

२०२३मध्ये मध्य काश्मीरमधील ग्रेनेड हल्ला, अनंतनाग जिल्ह्यातील बिजबेहरा येथे जम्मू आणि काश्मीर पोलिसांवर केलेला हल्ला, तसेच गांदरबल येथे झेड-मोढ बोगद्यावर काम करणाऱ्या मजुरांवरील हल्ला यांचा समावेश आहे. राष्ट्रीय तपास संस्थेने शेख सज्जाद गुल याला एप्रिल २०२२ मध्ये

दहशतवादी घोषित केले असून त्याच्यावर १० लाख रुपयांचे बक्षीस आहे.

अचूक लक्ष्यभेदी शस्त्रप्रणालीचा वापर

राफेल विमानांसह 'स्कॅल्प' क्षेपणास्त्रांचा वापर?

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवादी तळ उद्धवस्त करण्यासाठी भारताने अचूक हल्ला करणाऱ्या शस्त्रप्रणालीचा वापर केला. यामध्ये स्कॅल्प क्रूज क्षेपणास्त्र, हॅमर बॉम्ब आणि आत्मघाती ड्रोनचा वापर केला असून, राफेल विमाने आणि सुखोई ३० एमके आय या लढाऊ विमानांनी लक्ष्यांचा अचूक भेद केल्याचे वृत्त आहे. याची अधिकृत माहिती सरकारकडून प्रसिद्ध करण्यात आलेली नाही.

स्कॅल्प क्षेपणास्त्र हवेतून डागले जाते. शत्रुला चकवा देऊन (स्टेल्थ) मारा करण्यासाठी हे क्षेपणास्त्र ओळखले जाते. प्रकारच्या वातावरणात आणि रात्रीही क्षेपणास्त्रे मारा करू शकतात. या क्षेपणास्त्रांच्या अशा वेगळ्या दर्जामुळे विविध देशांची संरक्षण दले त्याला पसंती देतात. या क्षेपणास्त्रांचा पल्ला ३०० किलोमीटर असून, बंकर उद्ध्वस्त

करण्यासाठी ती योग्य मानली जातात. याखेरीज, कामिकेझ ड्रोन अर्थात 'हॅमर' बॉम्बचे वैशिष्ट्य

'हायली एजाइल मॉड्यूलर म्यूनिशन एक्स्टेंडेड रेंज' (हॅमर) बॉम्ब हे हवेतून जिमनीवर अचूकतेने मारा करू शकतात. ग्लाइड बॉम्ब म्हणूनही त्यांना ओळखले जाते. ७० किलोमीटरपर्यंत हे बॉम्ब मारा करू शकतात. फ्रान्सच्या सॅफ्रन कंपनीने हे बॉम्ब तयार केले आहेत. कमी उंचावरूनही हे बॉम्ब डागले जाऊ शकतात. या बॉम्बना टिपणे अतिशय कठीण असते आणि हे बॉम्ब लक्ष्याचा अचूक वेध घेऊन कठीण असे संरक्षक कवच भेद्र शकतात.

आत्मघाती डोन्सचा वापर करण्यात आला. टेहळणी, लक्ष्यनिश्चिती आणि लक्ष्यभेद अशा टप्प्यांमध्ये हे ड्रोन काम करते. लक्ष्याभोवती ड्रोन्स घिरट्या घालतात आणि स्वयंचलित प्रणालीने अथवा रिमोट कंट्रोलने लक्ष्याचा भेद केला जातो. सुखोई लढाऊ विमाने आणि ब्रह्मोस क्षेपणास्त्रांचाही वापर केला गेला असण्याची शक्यता सूत्रांनी व्यक्त केली.

असल्यामुळे मला लष्करी वातावरणाची

एकीने सैन्यात भरती व्हावे अशी आमच्या

आईची इच्छा होती. मी अर्ज केला आणि

माझी निवड झाली. माझे आजोबा सांगत

असत की, सतर्क राहणे, देशासाठी उभे

प्रत्येक नागरिकाचे कर्तव्य आहे.'' कर्नल

कुरेशी यांचे पतीही लष्करी सेवेत आहेत.

१८ या आसियान देशांसह अन्य देशांनी

सहभाग घेतलेल्या 'मल्टिनॅशनल फिल्ड

ट्रेनिंग एक्सरसाइज'मध्ये भारताच्या ४०

लेफ्टनंट कर्नल होत्या. हा बहुमान

मिळवणाऱ्या त्या पहिल्या महिला

अधिकारी ठरल्या. त्यावेळी ही संधी

मिळाल्याचा अभिमान वाटतो असे त्या

सदस्यीय तुकडीचे नेतृत्व केले, तेव्हा त्या

कर्नल कुरेशी यांनी २०१६मध्ये फोर्स

राहणे आणि राष्ट्राचे संरक्षण करणे हे

सवय होती. आम्हा दोघी बहिणींपैकी

 हा हल्ला करण्यासाठी भारताने राफेल लढाऊ विमाने आणि त्यावरील क्षेपणास्त्र आणि इतर प्रणालींचा वापर केल्याचे वृत्त आहे. फ्रान्सकडून घेण्यात आलेली राफेल विमानांचा वापर हल्ला करण्यासाठी केल्याची माहिती आहे. ही विमाने बहुउद्देशीय आहेत. हवाई सुरक्षा, टेहळणी, जिमनीवर अचूक हल्ला, जहाजविरोधी हल्ला,

आकाशकन्या व्योमिका सिंह

विंग कमांडर व्योमिका सिंह या कुशल हेलिकॉप्टर चालक आहेत. त्यांनी विविध प्रकारच्या हेलिकॉप्टरचे सारथ्य केले आहे आणि अगदी खडतर हवामानामध्ये बचावकार्यात नागरिकांची सुटका करण्याच्या मोहिमांमध्ये भाग घेतला आहे. व्योमिका याचा अर्थ व्योमची मुलगी. व्योम म्हणजे आकाश. त्यांच्या नावाचा आकाशकन्या हा अर्थ त्यांचे काम आणि आवड यांचे अगदी चपखल वर्णन करतो असे म्हणता येईल. एका खासगी वृत्तवाहिनीच्या चर्चासत्रामध्ये सहभागी होताना त्यांनी २०२३मध्ये सांगितले होते की, ''मला सहावीत असताना आपल्याला वैमानिक व्हायचे आहे आणि आकाशाला गवसणी घालायची आहे याची जाणीव झाली होती.''

विंग कमांडर व्योमिका सिंह यांनी अडीच हजार तासांपेक्षा जास्त काळ उड्डाण केले आहे. जम्मू-काश्मीरमधील उंच भाग ते ईशान्य भारतातील दुर्गम भाग अशा विविध आव्हानात्मक भौगोलिक प्रदेशांमधून त्यांनी

हेलिकॉप्टर उडवले आहे. २०२०मध्ये अरुणाचल प्रदेशात कठीण हवामान असताना त्यांनी नागरिकांची सुटका करण्याच्या मोहिमेत भाग घेतला होता. तो आपल्यासाठी उत्कृष्ट अनुभव होता असे त्यांनी २०२३च्या कार्यक्रमात सांगितले होते. व्योमिका सिंह यांचे पती देखील हवाई दलात वैमानिक आहेत.

विंग कमांडर व्योमिका सिंह यांनी नॅशनल कॅडेट कोअरपासून (एनसीसी) प्रवासाला सुरुवात केली. त्यानंतर त्यांनी अभियांत्रिकीचे शिक्षण घेतले. त्यानंतर त्यांनी हवाई दलात जाण्याचा निर्णय घेतला. सैन्य दलात सेवा बजावण्याची कामगिरी बजावलेल्या त्यांच्या कुटुंबातील त्या पहिल्याच सदस्य आहेत. १८ ऑक्टोबर २०१९ रोजी त्यांना हेलिकॉप्टर चालक म्हणून हवाई दलाच्या कायमस्वरूपी अधिकारी म्हणून जबाबदारी मिळाली.

नाराशवता

परराष्ट्र सचिव विक्रम मिस्री यांच्याबरोबर पत्रकार परिषदेला संबोधित करणाऱ्या कर्नल सोफिया कुरेशी आणि विंग कमांडर व्योमिका सिंह यांनी संपूर्ण देशाचे लक्ष वेधून घेतले. त्यांच्या सैन्य दलातील दिमाखदार कामगिरीचा थोडक्यात आढावा . . .

कर्तबगार अधिकारी कुरेशी या लष्कराच्या दूरसंचार विभागाची जबाबदारी सांभाळणाऱ्या कर्नल सोफिया कुरेशी

'कोअर ऑफ सिग्नल्स'च्या अधिकारी आहेत. काही वर्षांपूर्वी एका चर्चासत्रामध्ये त्यांनी स्वतःबद्दल माहिती देताना सांगितले होते की, ''फौजी मूल

कर्नल सोफिया कुरेशी मूळच्या

बडोद्याच्या असून त्यांच्या कुटुंबाला

लष्करी सेवेची पार्श्वभूमी आहे. त्यांचे

आजोबा भारतीय लष्करामध्ये कार्यरत

लहानपणापासूनच मिळाले. महाराजा

सयाजीराव गायकवाड विद्यापीठातून

पदव्युत्तर पदवी घेतल्यानंतर त्यांनी

ॲकॅडमी'मध्ये प्रशिक्षण घेतले. त्या

१९९९मध्ये सैन्यात दाखल झाल्या तेव्हा

चेन्नईमधील 'ऑफिसर ट्रेनिंग

कारगिल युद्ध सुरू होते.

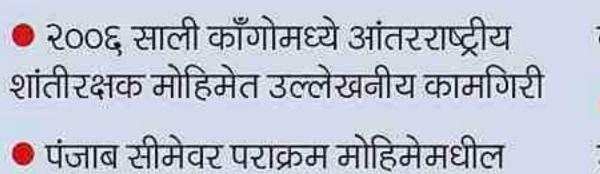
होते. त्यामुळेच देशसेवेचे बाळकडू त्यांना

१९९७ साली जैवरासायनिक शास्त्रामध्ये

कमांडिंग-इन-चीफकडून प्रशंसापत्र

म्हणाल्या होत्या.

ईशान्य भारतामध्ये पूरस्थितीमध्ये

कामगिरीबद्दल जनरल ऑफिसर

उत्कृष्ट सेवेबद्दल सिग्नल ऑफिसर इन चीफकडून प्रशंसापत्र

३०० उड्डाणे रह, २५ विमानतळ तात्पुरते बंद नवी दिल्ली/मुंबई भारतीय सशस्त्र दलांनी पाकिस्तानवर क्षेपणास्त्र हल्ला केल्याच्या पार्श्वभूमीवर भारतातील ३०० हून अधिक विमान उड्डाणे रद्द करण्यात आली आहेत. तसेच श्रीनगरसह किमान २५ विमानतळे तात्पुरते बंद ठेवण्याचा निर्णय घेण्यात

दहशतवाद्यांना

धडा शिकवला!

संरक्षणमंत्र्यांकडून लष्कर, हवाई बलाचे कौतुक

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

नवी दिल्ली: ज्यांनी निष्पाप लोकांची

हत्या केली, त्यांच्यावरच आम्ही हल्ला

केला, असे मत व्यक्त करून केंद्रीय

संरक्षणमंत्री राजनाथ सिंह यांनी

'ऑपरेशन सिंदुर'मागील नैतिक कारण

अधोरेखित केले. सीमा सुरक्षा दलाच्या

एका कार्यक्रमामध्ये बुधवारी राजनाथ

पाकिस्तानविरोधात केलेल्या कारवाईचे

हल्ल्यामध्ये निष्पाप पर्यटकांची हत्या

करण्यात आली होती. या हल्ल्यातील

दहशतवाद्यांना व त्यांच्या सूत्रधारांना धडा

शिकवण्यात आला आहे, असे स्पष्ट

करताना राजनाथ सिंह यांनी, आम्ही

हनुमानाचे अनुकरण केल्याचे सांगितले.

हनुमानाने अशोक वाटिकेला आग

कौतुक केले.

पहलगाममधील

लष्कर व हवाई दलाने

आला आहे. एअर इंडिया, इंडिगो, स्पाइसजेट, एअर इंडिया एक्सप्रेस, अकासा एअर आणि काही परदेशी विमान कंपन्यांनी सेवा रद्द केल्या आहेत. यामध्ये श्रीनगर, लेह, जम्मू, अमृतसर, पठाणकोट, चंडिगड, जोधपूर, जैसलमेर, शिमला, धर्मशाळा यांचा समावेश आहे.

नाही. भारतीय सैन्याने 'ऑपरेशन सिंदूर'

संवेदनशीलतेने पार पाडले. आम्ही

ठरवलेली उद्दिष्टे नियोजित वेळेत साध्य

केली. कोणत्याही नागरिकाचे नुकसान

होऊ नये याची खात्री करण्याची

दाखवली, असे राजनाथ म्हणाले.

आपल्या सैनिकांनी विलक्षण धैर्य आणि

शौर्य दाखवून इतिहासात एक नवा

अध्याय रचला आहे, असेही राजनाथ

आपल्या भूमीवर (पहलगाम)

झालेल्या हल्ल्याला प्रत्युत्तर देण्याचा

अधिकार भारताने वापरला आहे.

पाकिस्तानविरोधातील ही कारवाई

काळजीपूर्वक विचार करून आणि

सुनियोजित रणनीती आखून करण्यात

आली. दहशतवाद्यांचे मनोधैर्य नष्ट

करण्याच्या उद्देशानेच त्यांच्या छावण्या

संवेदनशीलता

आमच्या सैन्याने

नियंत्रण रेषेवरून अंदाधुंद गोळीबार, तोफगोळ्यांचा मारा पाकिस्तानच्या हल्त्यात १३ टार

पीटीआय, जम्मू/श्रीनगर

पहलगाम हल्ल्यानंतर भारतीय

सैन्यदलाने चोख प्रत्युत्तर दिले आहे. हा

नवीन भारत दहशतवादी हल्ले सहन

करणार नाही, असे पुन्हा एकदा भारताने

दाखवून दिले आहे.

- **देवेंद्र फडणवीस**, मुख्यमंत्री

पहलगाम हल्ल्याचा खऱ्या अर्थाने बदला

घेतला गेला. देशाचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी

यांचा 'करारी बाणा' या कारवाईच्या

निमित्ताने दिसून आला.

- एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री

भारताने नियोजनबद्ध, अचूक हल्ले

करत दहशतवाद्यांचे कंबरडे मोडले.

पाकिस्तानपुरस्कृत दहशतवाद संपूर्ण

संपेपर्यंत अशाच पद्धतीने कारवाई होत

राहील, हा संदेश देण्यात यशस्वी ठरलो.

- अजित पवार, उपमुख्यमंत्री

'पहलगाम हल्ल्यानंतर नागरिकांमध्ये

अस्वस्थता होती. पाकव्याप्त काश्मीर

येथील दहशतवादी तळांवर हल्ला

करताना सीमारेषा ओलांडली जाणार

नाही, याची दक्षता हवाई दलाने. या

कारवाईला पाठिंबा आहे.

- शरद पवार, ज्येष्ठ नेते

भारतीय सैन्याने पाकड्यांच्या दहशतवादी

स्थळांवर केलेला हल्ला अभिमानास्पद

आहे. पहलगाममध्ये २६ मायभगिनींचे

कुंकू पुराणाऱ्या दहशतवाद्यांचा खात्मा

करून सैन्याने बदला घेतला.

- उद्धव टाकरे, शिवसेना पक्षप्रमुख

युद्ध आणि विमानहल्ला या गोष्टी देशाच्या

फायद्याच्या नसून पर्यटकांना मारणाऱ्या

दहशतवाद्यांना शोधून त्यांना कायमचा

धडा शिकविणे महत्वाचे आहे. पाकिस्तान

हा अगोदरच पुरती वाट लागलेला देश

आहे. त्यांना आणखी काय बर्बाद करणार?

- **राज ठाकरे**, अध्यक्ष, मनसे

भारताच्या शूर योद्ध्यांना मी अभिमानाने

सलाम करतो. त्यांनी पुन्हा एकदा

दाखवून दिले आहे की आपले राष्ट्र

दृढनिश्चयाने स्वतःचे रक्षण करेल.

- एन. चंद्राबाबू नायडू,

मुख्यमंत्री, आंध्र प्रदेश

दहशतवाद्यांच्या अङ्घयांवरील हल्ले

आपल्याला अभिमानास्पद आहेत. चला

तर मग आपण हा क्षण राष्ट्रीय एकता

आणि एकतेचा क्षण बनवू या आणि

आपण सर्वजण एका आवाजात म्हणू या

– जय हिंद! ऑपरेशन सिंदूर.

- **रेवंत रेड्डी**, मुख्यमंत्री, तेलंगण

दहशतवादाविरुद्ध तमिळनाडू

सैन्याबरोबर आहे. आम्ही सैन्याबरोबर

आमच्या देशासाठी उभे आहोत.

- एम.के. स्टॅलिन,

मुख्यमंत्री, तमिळनाडू

सशस्त्र दलांच्या असाधारण शौर्याला

सलाम. पहलगाममधील क्रूर हल्ला

केवळ निष्पाप लोकांच्या जीवनावरच

नाही तर भारताच्या स्वप्नांवर आणि

भावनांवरही होता.

- सिद्धरामय्या,

मुख्यमंत्री, कर्नाटक

आपण सर्वांनी एकत्रितपणे

दहशतवादाविरुद्ध लढले पाहिजे आणि

आपल्यात कोणतेही मतभेद नसावेत.

माध्यमांनीही चुकीची माहिती पसरणार

नाही याची दक्षता घ्यावी.

- ममता बॅनर्जी.

मुख्यमंत्री, प. बंगाल

जम्मू आणि काश्मीरमधील नियंत्रण रेषेजवळील गावांना लक्ष्य करून पाकिस्तानी सैन्याने बुधवारी केलेल्या तोफगोळ्यांच्या माऱ्यात चार मुले आणि एका सैनिकासह किमान १३ नागरिकांचा मृत्यू झाला तर ५७ जण जखमी झाले, असे अधिकाऱ्यांनी सांगितले.

गोळीबार आणि तोफगोळ्यांच्या माऱ्यात घरे, वाहने आणि गुरुद्वारासह अनेक इमारती उद्धवस्त झाल्यामुळे शेकडो रहिवाशांना भूमिगत बंकरमध्ये आश्रय घ्यावा लागला किंवा सुरक्षित ठिकाणी स्थलांतर करावे लागले. यामुळे जम्मू भागातील पूंछ जिल्हा आणि राजौरी तसेच उत्तर काश्मीरमधील बारामुल्ला आणि कुपवाडा सारख्या सीमावर्ती भागात दहशत पसरली.

पाकिस्तानच्या या कुरघोडीला भारतीय चोख प्रत्युत्तर देत असून केलेल्या कारवाईत प्रत्यूत्तरादाखल अनेक चौक्या उद्धवस्त झाल्याचे अधिकाऱ्यांनी सांगितले.

२५ फेब्रुवारी २०२१ रोजी दोन्ही शस्त्रसंधी देशांमधील कराराचे नृतनीकरण झाल्यानंतर प्रथमच तीव्र गोळीबाराची घटना घडली आहे.

अनेक घरे आगीच्या भक्ष्यस्थानी बारामुल्ला जिल्ह्यातील उरी सेक्टरमध्ये सीमेपलीकड्न झालेल्या गोळीबारात पाच मुलांसह दहा जण जखमी झाले, तर राजौरी जिल्ह्यात तीन जण जखमी झाले, असे अधिकाऱ्यांनी सांगितले. कुपवाडा जिल्ह्यातील कर्नाह

पाकिस्तानी सैन्याने केलेला गोळीबार पूंछमध्ये सर्वाधिक नुकसान आणि तोफगोळ्यांच्या माऱ्यात सर्वाधिक केर्नी आणि अगदी पूंछ जिल्हा

मुख्यालयासह पूंछमधील नियंत्रण

रेषेवर गोळीबार झाल्याचे वृत्त आहे.

होता त्यानंतर तो पूछ सेक्टरपर्यंत

मर्यादित राहिला, असे अधिकाऱ्यांनी

सीमेपलीकडून दुपारपर्यंत गोळीबार तीव्र

अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार,

पाकिस्तानी गोळीबारामुळे प्रभावित

झालेल्या गावांमधून स्थलांतरित होण्यास

इच्छुक असलेल्या लोकांसाठी पुरेशा

सुविधांसह नऊ सार्वजनिक निवारा

छावण्या उभारल्या आहेत. सध्याची

नुकसान पूंछ जिल्ह्यात झाले आहे. जिल्ह्यात १३ नागरिकांचा मृत्यू झाला असून ४२ जण जखमी झाल्याचे तर दोन जणांची प्रकृती गंभीर असल्याचे अधिकाऱ्यांनी सांगितले. बालाकोट, मेंढर, मानकोट, कृष्णा घाटी, गुलपूर,

सेक्टरमध्ये झालेल्या गोळीबारामुळे घरांना आग अधिकाऱ्यांनी सांगितले. स्थलांतरितांसाठी

९ निवारा छावण्या दरम्यान,

सांगितले. पूंछ येथील बसस्थानकावरही गोळीबार झाला. यात अनेक बसेसचे नुकसान झाले. पूंछ शहरातील गुरुद्वारा आणि आजूबाजूच्या घरांवर तोफांचे गोळे पडल्याने तीन शीख नागरिकांचा मृत्यू झाला. पंजाबमधील अनेक पक्षांनी या घटनेचा निषेध केला

सरकारने आमच्या राहण्याची आवश्यक व्यवस्था केली असल्याची माहिती आंतरराष्ट्रीय सीमेजवळील जोरियन गावातील रहिवासी लियाकत अली यांनी वृत्तसंस्थेला सांगितले.

नागरिकांचा मृत्यू आणि ४६ जण जखमी

झाल्याचा आरोप करत पाकिस्तानकडून

आगपाखंड करण्यात आली. 'भारताने

विपरीत जाऊन संपूर्ण उपखंडात भडका

उडवला आहे. याच्या दुष्परिणामांची समान

जबाबदारी भारतावर राहील,' असा इशारा

पाकिस्तानच्या राष्ट्रीय सुरक्षा परिषदेने

पाकिस्तानचे पंतप्रधान शाहबाज शरीफ

यांच्या अध्यक्षतेखाली परिषदेची बैठक

मुलांसह निष्पाप नागरिकांचा बळी

आरोप पाकिस्तानने केला.

झाली. या हल्ल्यात महिला आणि लहान

घतल्याचा दावा करत भारतीय लष्कराने

आंतरराष्ट्रीय कायद्यांचे उल्लंघन केल्याचा

प्रसिद्ध केलेल्या निवेदनात देण्यात आला.

विवेकबुद्धीच्या आणि वस्तुस्थितीच्या

आंतरराष्ट्रीय स्तरावर भारतावर

लावताना जे केले, तेच आम्हीही केले. आणि पायाभूत सुविधांवर कारवाई केली गेली, असेही राजनाथ म्हणाले. सामान्य नागरिकांची हानी होऊ दिली मोदींचे आश्वासक बोल!

दहशतवादी

'ऑपरेशन सिंदूर' यशस्वी झाल्यानंतर ब्रुधवारी सकाळी ११ वाजता पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या अध्यक्षतेखाली केंद्रीय मंत्रिमंडळाची बैठक झाली. या बैठकीमध्ये केंद्रीय मंत्र्यांनी पाकविरोधात लष्करी कारवाई केल्याबद्दल अभिनंदन केले. भारतासाठी हा गौरवास्पद क्षण असल्याचे केंद्रीय मंत्रिमंडळातील सहकाऱ्यांनी मोदींना सांगितल्याचे समजते. मोदींनीही संरक्षण दलाच्या शौर्याचे कौतुक केले. लष्कर व हवाई दलाने केलेल्या २५

मिनिटांच्या कारवाईवर मोदी लक्ष ठेवून होते. 'पहलगाम हल्ल्यानंतर संपूर्ण देश आपल्याकडे आशेने पाहात होता, आपल्या संरक्षण दलाच्या कर्तृत्वाचा अभिमान आहे. हा नवा भारत आहे,' असे मोदी बैठकीमध्ये सहकाऱ्यांना उद्देशून म्हणाल्याचे समजते. केंद्रीय मंत्र्यांनी टेबल वाजवून 'ऑपरेशन सिंदूरह्मच्या यशाचे जोरदार स्वागत केले. मंत्रिमंडळाच्या बैठकीनंतर मोदींनी राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांची भेट घेऊन 'ऑपरेशन सिंदूर'ची माहिती दिली.

सीमामागांतील राज्यांशी शहांचा संवाद

'ऑपरेशन सिंदूर'नंतर केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी पाकिस्तानची सीमा असलेल्या राज्यांचे मुख्यमंत्री व त्या राज्यांच्या पोलीस महासंचालकांची बुधवारी तातडीची बैठक घेतली. सीमेलगतच्या राज्यांमध्ये पाकिस्तानकडून लष्करी प्रत्युत्तर दिले जाण्याची तसेच, या भागांतून घुसखोरी होण्याची शक्यता असल्याने या राज्यांना सतर्क राहण्याचे आदेश देण्यात आले.

पाकिस्तानचे दावे, कांगावे!

भारताने धरणांवर हल्ला केल्याचा आरोप, 'योग्य वेळी' प्रत्युत्तर देण्याची धमकी

लाहोर/इस्लामाबाद : भारतीय सैन्यदलांनी संयुक्तपणे रातोरात राबवलेल्या 'ऑपरेशन सिंदूर'मुळे पाकिस्तानची पूर्णपणे भंबेरी उडाली. मात्र, त्यातून सावरत भारताने आपल्या देशातील धरणांना लक्ष्य केल्याचा तसेच निष्पापांचा बळी घेतल्याचा कांगावा पाकिस्तानकडून करण्यात आला. त्याचवेळी या हल्ल्याला 'योग्य वेळी, योग्य ठिकाणी आणि योग्य पद्धतीने' प्रत्युत्तर देण्यात येईल, अशी धमकी पाकिस्तानकडून देण्यात आली. पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवादी तळांचा अचूक लक्ष्यभेद भारतीय सैन्यदलांकडून करण्यात आल्यानंतर पाकिस्तानची पूर्णपणे गाळण उडाल्याचे बुधवारी दिसून आले. भारताच्या हल्ल्यात २६ पाकिस्तानी

इस्लामाबाद : भारताने पाकिस्तानस्थित अतिरेकी तळांवर केलेल्या आजवरच्या सर्वांत मोठ्या कारवाईनंतर शहाबाज शरीफ सरकारमध्ये गोंधळाची स्थिती आहे. एकीकडे पंतप्रधान शरीफ हे 'ऑपरेशन सिंदूर'चा योग्य बदला घेण्याची भाषा करत असताना संरक्षणमंत्री ख्वाजा अशिफ मात्र तणाव कमी करण्याची भाषा करताना दिसले.

जागतिक नेत्यांकडून संयमाचे आवाहन

पीटीआय

भारताने पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवादी तळांवर हल्ले केल्यानंतर अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी एकमेकांमधील संघर्ष लगेच संपृष्टात येईल, अशी आशा व्यक्त केली.

भारत-पाकिस्तानने लष्करी पातळीवर अधिकाधिक संयम बाळगावा. दोन्ही देशांतील लष्करी तणाव जगाला परवडणारा नाही, असे संयुक्त राष्ट्रांचे सरचिटणीस तणाव निवळण्यासाठी योगदान देऊ : चीन

सध्याच्या परिस्थितीबाबत आम्हाला चिंता आहे. भारत आणि पाकिस्तान कायमच एकमेकांचे शेजारी राहतील. व्यापक अशा प्रादेशिक हितासाठी भारत आणि पाकिस्तानने अधिकाधिक संयम बाळगावा. परिस्थिती अधिक चिघळेल, अशी पावले उचलू नये. तणाव निवळण्यासाठी आम्ही आंतरराष्ट्रीय समुदायाबरोबर सकारात्मक योगदान देऊ, असे चीनच्या परराष्ट्र मंत्रालयाने म्हटले आहे.

अँटोनिओ गुटेरस यांनी सांगितले. पहलगाम हल्ल्यानंतर भारत आणि पाकिस्तानमधील वाढत्या लष्करी तणावाची आम्हाला चिंता आहे. परिस्थिती अधिक चिघळू नये, म्हणून

दोन्ही देशांनी संयम बाळगावा. दोन्ही देशांनी मतभेद सोडवावेत, असे आवाहन रशियाच्या परराष्ट्र मंत्रालयाच्या प्रवक्त्या मारिया झाकारोव्हा यांनी केले.

कुंकू पुसणाऱ्यांना 'ऑपरेशन सिंदूर'ने योग्य प्रत्युत्तर

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे/डोंबिवली : 'दहशतवाद्यांनी आमचे कुंकू पुसले, त्याला 'ऑपरेशन सिंदूर' राबवून सरकारने योग्य प्रत्युत्तर दिले आहे. या मोहिमेला 'ऑपरेशन सिंदूर' हे नाव देऊन दहशतवाद्यांचे तळ उद्धवस्त केल्याबाबत केंद्र सरकारचे आभारी आहोत,' अशा शब्दांत पहलगाम येथील दहशतवादी हल्ल्यात मृत्युमुखी पडलेल्यांच्या कुटुंबीयांनी भावना व्यक्त केल्या.

काश्मीर येथील पहलगाम हल्ल्यात पुण्यातील पर्यटक संतोष जगदाळे आणि कौस्तुभ गनबोटे तसेच डोंबिवलीतील संजय लेले, हेमंत जोशी आणि अतुल मोने यांचा मृत्यू झाला. भारताने मंगळवारी मध्यरात्री 'ऑपरेशन सिंदूर' राबवून दहशतवाद्यांचे नऊ तळ उद्धवस्त केले. त्यासाठी आम्ही सरकारचे आभारी आहोत. दहशतवाद्यांना धडा शिकविणे आवश्यकच होते. त्यानुसार

भारतीय लष्कराने 'ऑपरेशन सिंदूर' राबवल्यानंतर पहलगाम दहशतवादी हल्ल्यातील मृतांच्या कुटुंबीयांची आपल्या भावना व्यक्त केल्या . या कारवाईबद्दल त्यांनी लष्कराचे अभिनंदनही केले.

दहशतवादाचा नायनाट होईपर्यंत हल्ले सुरू ठेवा : लेले

'पहलगाम हल्ल्याचा बदला 'ऑपरेशन सिंदूर' या विशेष लष्करी मोहिमेतून भारतीय लष्कराने मंगळवारी रात्री घेतला. याबद्दल आम्हा कुटुंबीयांना खूप समाधान आणि आनंद वाटला. हा एक हल्ला झाला. दहशतवादाचा नायनाट होईपर्यंत असे हल्ले भारताने सुरूच ठेवले पाहिजेत,' अशी प्रतिक्रिया पहलगाम हल्ल्यात मृत पावलेल्या पर्यटक कुटुंबातील हर्षद संजय लेले यांनी दिली. 'आम्ही काहीही केले नाही. आम्हाला सोडा', असे आर्जव

करत असताना दहशतवाद्यांनी अतिशय क्रूरपणे आमच्या घरातील कर्त्या पुरुषांना मारले. त्यामुळे भारताने पाकिस्तानच्या दहशतवादी अङ्घांवर केलेली लष्करी कारवाई खूप महत्त्वाची आहे. मृत पर्यटकांच्या आत्म्याला या कारवाईने शांती, समाधान मिळाले असेल, असा विश्वास हर्षद संजय लेले यांनी व्यक्त केला.

ही मोहीम राबविण्यात आली. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी देशातील त्यांच्या मुलींना समजून घेतील, याची खात्री होती,' अशा शब्दांत संतोष जगदाळे यांची पत्नी प्रगती जगदाळे यांनी भावना व्यक्त केल्या. 'या मोहिमेमुळे

खऱ्या अर्थाने सरकारने माझ्या वडिलांना श्रद्धांजली अर्पण केली' असे आसावरी जगदाळे म्हणाल्या. कौस्तुभ गनबोटे यांची पत्नी संगीता यांनीही मोहिमेबाबत समाधान व्यक्त केले. 'हल्ल्याच्या वेळी

दहशतवाद्यांनी आम्ही काय केले आहे, हे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांना जाऊन सांगा, असे महिलांना म्हटले होते. त्या दहशतवाद्यांना पंतप्रधान मोदी यांनी योग्य प्रत्युत्तर दिले आहे, असे त्या म्हणाल्या.

भारतीय सशस्त्र दलांचा अभिमान : काँग्रेस

पीटीआय, नवी दिल्ली

बुधवारी भारतीय सशस्त्र दलांनी 'ऑपरेशन सिंदूर' अंतर्गत पाकिस्तान आणि पीओकेमधील दहशतवादी छावण्यांविरुद्ध केलेल्या धाडसी आणि निर्णायक कारवाईचे काँग्रेस नेतृत्वाने कौतुक केले, तसेच राष्ट्रीय सुरक्षेच्या मुद्यावर तसेच सैन्य आणि सरकारने केलेल्या कारवाईला पक्षाचा पाठिंबा असल्याचा पुनरुच्चार केला. पक्षाध्यक्ष मल्लिकार्जुन खरगे यांनी बोलावलेल्या कार्यसमितीच्या बैठकीत भारताद्वारे करण्यात आलेल्या क्षेपणास्त्र हल्ल्यानंतर सद्य परिस्थितीवर चर्चा करण्यात आली.

२४, अकबर रोड येथे झालेल्या आपत्कालीन बैठकीत कार्यसमितीचे कोषाध्यक्ष अजय माकन, माजी लोकसभा

अध्यक्षा मीरा कुमार, सरचिटणीस के. सी. वेणुगोपाल, प्रियंका गांधी, मुकुल वासनिक, जयराम रमेश, रणदीप सुरजेवाला, माजी केंद्रीय मंत्री आनंद शर्मा आणि लोकसभेतील काँग्रेसचे उपनेते गौरव गोगोई यांच्यासह पक्षाचे वरिष्ठ नेते उपस्थित होते.

पहलगाममधील दहशतवादी हल्ल्यानंतर काँग्रेसने सशस्त्र दल आणि सरकारच्या पाठीशी निःसंशयपणे एकता दर्शविली आहे आणि सीमापार दहशतवादाविरुद्धच्या प्रत्येक निर्णायक कारवाईला पाठिंबा दिला असल्याचे खरगे म्हणाले. सीमेपलीकडील दहशतवादाविरुद्ध भारताचे राष्ट्रीय धोरण अतिशय स्पष्ट आणि ठाम असून भारत या महान देशाची राष्ट्रीय एकता आणि अखंडता जपण्यासाठी सर्व स्तरांवर एकतेची अत्यंत आवश्यकता असल्याचे खरगे म्हणाले.

राजधानीत आज सर्वपक्षीय बैठक

नवी दिल्ली: पाकिस्तानविरोधातील 'ऑपरेशन सिंदुर'ची तसेच, त्यानंतरच्या घडामोडींची माहिती देण्यासाठी केंद्र सरकारने गुरुवारी सकाळी ११ वाजता सर्वपक्षीय बैठक बोलावली आहे. या बैठकीला पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या उपस्थितीबाबत केंद्र सरकारकडून कोणतीही माहिती दिलेली नाही.

पहलगाम हल्ल्यानंतरही केंद्र सरकारने सर्वपक्षीय बैठक घेऊन परिस्थितीचा माहिती दिली होती. मात्र या बैठकीला मोदी उपस्थित राहिले नव्हते. दरम्यान, या बैठकीला राज्यसभेतील विरोधी पक्षनेते मल्लिकार्जुन खरगे आणि लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी उपस्थित राहणार आहेत. गुरुवारी बैठकीला तरी मोदींनी हजर राहून विरोधी पक्षांना सविस्तर माहिती द्यावी, अशी मागणी काँग्रेसच्या जयराम रमेश यांनी केली.

ना'पाक' तळ उद्ध्वस्त

(पान १ वरून) सरकारने सर्वपक्षीय बैठक बोलावली आहे.

पाकव्याप्त काश्मीरसह पाकिस्तानमधील मुझफ्फराबाद, सियालकोट, मुरीदके आदी ठिकाणच्या नऊ दहशतवादी तळांवर मंगळवारी मध्यरात्रीनंतर १.०५ वाजता हल्ले सुरू करण्यात आले. अतिशय आधुनिक विमाने, ड्रोन आणि क्षेपणास्त्रांचा या हल्ल्यात वापर करण्यात आला. त्यामुळे पाकिस्तानी हवाई दलाच्या रडारवर उमटण्याआधीच या क्षेपणास्त्रांनी दहशतवाद्यांचे तळ उद्धव्स्त केले. 'ऑपरेशन सिंदुर' फत्ते झाल्याची तसेच

या संपूर्ण मोहिमेची सविस्तर माहिती परराष्ट्र सचिव विक्रम मिस्री, लष्कराच्या कर्नल सोफिया कुरेशी आणि हवाई दलाच्या विंग कमांडर व्योमिका सिंह यांनी सकाळी १०.३० वाजता पत्रकार परिषद घेऊन सांगितले. सीमेपलीकडून होणाऱ्या दहशतवादी हल्ल्यांमागे पाकिस्तानचा हात असल्याचे अनेक सबळ पुरावे आंतरराष्ट्रीय समुदायाला दिले होते. पहलगाम हल्ल्याबाबत दोन आठवडे पाकिस्तानने कोणतीही कारवाई केली नाही. त्यामुळे पाकिस्तान व पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवाद्यांच्या प्रशिक्षण

ठिकाणांवर हल्ला करण्यात आल्याचे मिस्री म्हणाले. या वेळी आपले लष्कर किंवा हवाई दलाने प्रत्यक्ष नियंत्रण रेषा वा आंतरराष्ट्रीय सीमा ओलांडली नाही, तसेच तेथील लष्करी ठिकाणांना लक्ष्य करण्याचे टाळून तणाव अधिक चिघळू नये, याची खबरदारी घेण्यात आल्याचे ते म्हणाले. अत्यंत अचूकरीत्या व प्रमाणबद्ध रीतीने करण्यात आलेल्या या कारवाईची माहिती देतानाही खबरदारी घेण्यात आली. २६ पर्यटकांची हत्या करून महिलांचे कुंकू पुसणाऱ्यांना अद्दल घडविण्यासाठी केलेल्या 'ऑपरेशन सिंदूर'ची माहिती देण्याचे काम कर्नल कुरेशी आणि विंग कमांडर सिंग यांनी पार पाडले.

लोकमानस

loksatta@expressindia.com

बारावीचे महत्त्व कमी करण्याचे धोरण

'बारावी'चे बारा!' हा अग्रलेख (७ मे) वाचला. गुणवत्ता याद्या बंद झाल्या हे योग्यच, पण विज्ञान शाखेतील विद्यार्थ्यांसाठी नीट, जेईई, सीईटीसारख्या विद्यार्थ्यांना प्रचंड तणावाखाली ठेवणाऱ्या परीक्षा आल्या त्याचे काय? या प्रवेश परीक्षेतील अपयशांतून विद्यार्थ्यांचे मानसिक खच्चीकरण होत नाही का? महाराष्ट्रातील व देशातील काही शहरांमध्ये डॉक्टर व इंजिनीयर घडवणाऱ्या फॅक्टऱ्या उभ्या राहिल्या आहेत. तिथे वर्षाला कोट्यवधी रुपयांची आर्थिक उलाढाल होते, ती कोणाच्या कृपाशीर्वादाने ? या फॅक्टरीत प्रवेश घेणारे फक्त एक ते दोन टक्के विद्यार्थीच यशस्वी होतात. बाकीच्या विद्यार्थ्यांचे काय? हे 'उद्योग' सरकार बंद करणार आहे की नाही ? भरीस भर म्हणजे जेईई पात्रतेसाठी बारावीत ७५ टक्के गुण मिळवण्याचे अवघड आव्हान ! ही सगळी आव्हाने पार करताना विद्यार्थी पार मेटाकुटीस येतात.

नीट व जेईईसंदर्भातील मार्गदर्शन पारंपरिक कनिष्ठ महाविद्यालये वा उच्च माध्यमिक शाळांतून दिले जात नाही. त्यामुळेच कोचिंग क्लासवाल्यांचे व धंदेवाईक महाविद्यालयांचे फावले आहे. गोरगरीब विद्यार्थ्यांचे पालक या धंदेवाईक महाविद्यालयांचे लाखो रुपयांचे शुल्क भरणार तरी कसे? शिक्षण विभागाला गेली काही वर्षे प्राध्यापक भरतीसाठी वेळच मिळालेला नाही. तुटपुंज्या पगारावर व घड्याळी तासिकेवर ठेवलेले शिक्षक विद्यार्थ्यांना न्याय देणार तरी कसे? 'अंतर्गत मूल्यमापन' हे दुधारी शस्त्र झाले आहे. मर्जीतील विद्यार्थ्यांना गुणांची खिरापत वाटण्यासाठी तर काही विद्यार्थ्यांना 'धडा शिकवण्यासाठी' अंतर्गत मूल्यमापनाचा वापर केला जातो. गेली काही वर्षे एमपीएससी, यूपीएससी परीक्षांची तयारी करण्यापुरतेच कला शाखेचे महत्त्व सीमित होत आहे. स्वयंअध्ययन, अभ्यासाप्रति समर्पण, त्याग, चिकाटी, जिद्द, कठोर परिश्रम हे गुण लोप पावत चालले आहेत. धोरणकर्त्यांकडून बारावीच्या परीक्षेचे जाणीवपूर्वक कमी केलेले महत्त्व ही बाब तर या सर्व परिस्थितीला जबाबदार नाही ना ?

टिळक खाडे, नागोठणे (रायगड)

परीक्षा पद्धतीतही बदल आवश्यक!

'**बारावी'चे बारा!**' हे संपादकीय (७ मे) वाचले. एकंदरीतच सखोल अभ्यास करण्याची सवय विद्यार्थ्यांमध्ये कमी होत आहे, हे खरेच. बारावीनंतर विविध विद्याशाखांमध्ये प्रवेशासाठी घेण्यात येणाऱ्या सामायिक प्रवेश परीक्षा बहुपर्यायी उत्तरांच्या असतात. त्यामुळे सखोल अभ्यास करून काय फायदा, असा सोयोस्कर विचार विद्यार्थी, पालक आणि शिकवणी वर्ग करतात. परिणामी सामायिक प्रवेश परीक्षेत अधिक गुण मिळवून चांगल्या संस्थेत प्रवेश मिळवणे एवढेच ध्येय सर्वांपुढे असते, ही वस्तुस्थिती नाकारता येत नाही. पण त्यामुळे व्यावसायिक विद्याशाखांचे सखोल ज्ञान संपादन करण्यास मर्यादा येऊन विद्यार्थी सुमार राहतात, पर्यायाने एवढे शिकूनही बेरोजगार वाढले, असा कंठशोष सुरू होतो. पण व्यवस्थेच्या मुळाशी जाण्याचा प्रयत्न कोणी करत नाही. संकल्पनांचे आकलन व्यवस्थितपणे होण्यासाठी परीक्षांच्या पठडीत बदल करून विषयाचे आकलन जोखण्याची पद्धती अमलात आणणे गरजेचे आहे. नवीन शैक्षणिक धोरण प्रगत राष्ट्रांच्या शैक्षणिक पद्धतींचा अभ्यास करून त्या अमलात आणण्याचा प्रयत्न करत असताना या देशांमधील परीक्षा पद्धतींचाही विचार धोरणकर्त्यांनी करायला हवा.

राजेश बुदगे, ठाणे

'निपुण'ता अध्ययनात की कारकुनीत?

'शाळांमध्ये शिक्षण की विदा संकलन?' ही बातमी (लोकसत्ता- ७ मे) वाचली. महाराष्ट्रातील शिक्षकांची परिस्थिती सध्या कामाच्या दडपणाखाली केविलवाणी झाली आहे. अभ्यासक्रम, शिक्षण पद्धती, गणवेश, शैक्षणिक साधने इत्यादी बाबतींत सरकारची धरसोड वृत्ती, शिक्षकांचे काम तर वाढवतेच त्याचबरोबर विद्यार्थ्यांना गोंधळातसुद्धा टाकते. शिक्षण विभागाच्या निपुण महाराष्ट्र अभियानासाठी पालकांची ॲपआधारित माहिती मिळवण्यासाठी शिक्षकांना सध्या कामाला लावले जात आहे, हे कितपत योग्य आहे?

अशा अशैक्षणिक कामांची जबाबदारी पार पाडणे, विद्यार्थ्यांना स्पर्धांत सहभागी होण्यासाठी मदत करणे, त्यांची काळजी घेणे, विद्यार्थ्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण करून घेणे, परीक्षा, निकाल वेळेवर लावणे, अशी अनेक कामे शिक्षकांना करावी लागतात, मात्र शिक्षकांना नोकरीत कायमस्वरूपी सामावून घेणे, रिक्त पदे भरणे, शिक्षकांना वेतन, इतर आर्थिक लाभांसाठी सरकारी कर्मचाऱ्यांचा दर्जा देणे, याबाबत सरकारी पातळीवर उत्साह दाखवला जात नाही. नजीकच्या भविष्यकाळात जातनिहाय जनगणना केली जाईल, असे दिसते. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकाही येत आहेत. शिक्षकांची निपुणता विद्यार्थ्यांना चांगले अध्ययन देण्यामध्ये आहे, हे सरकारने ओळखले तर, शिक्षकांना निवडणुकीच्या कामात, जनगणनेच्या कामात कारकुनी करावी लागणार नाही.

प्रशांत कुळकर्णी, कांदिवली (मुंबई.)

'अशैक्षणिक' कामात 'निपुण'?

'शाळांमध्ये शिक्षण की विदा संकलन?' हे वृत्त वाचले. खरं तर याच वर्षी 'असर'च्या अहवालातून मुलांची प्रगती जेमतेम (सरासरीपेक्षाही कमी) असल्याचे दिसून आले. त्याला करोनानंतरची उलथापालथ तसेच शिक्षकांना दिली जाणारी अशैक्षणिक कामेदेखील कारणीभूत असल्याचा, अंदाज व्यक्त करण्यात आला आहे. आपल्याकडे अध्यापन कार्याविषयी 'वाचून तर दाखवतात' असा शेरा हमखास मारला जातो आणि प्राथमिक (इयत्ता आठवीपर्यंत) शिक्षण हे ना पालक गांभीर्याने घेतात ना विद्यार्थी. शिक्षकांना अशैक्षणिक कामे दिली जाण्यात काहीही नवीन नाही. पूर्वी निवडणूक, जनगणना ही कामे होती; आता आधार जोडणी, अपार आयडी आणि नवा 'निपुण' महाराष्ट्र उपक्रम या कामांची भर पडली आहे. शिक्षकाला विषय शिकविण्यासाठी वेळच दिला जात नाही, त्यामुळे प्रगती दिसून येत नाही. हा गोंधळ निस्तरायचा सोडून शिक्षकांना अशा 'निपुण' कामांत गुंतवले जाते, परंतु ज्यातून खऱ्या अर्थाने मुलांची प्रगती होणार आहे, अशा कामासाठी वेळच दिला जात नाही.

गिरीष औटी, मानवत (परभणी)

स्थानिकांना डावलून यशस्वी होणे कठीण

'भाजप काळात सुरक्षेला गौण स्थान' हा धनंजय रामकृष्ण शिंदे यांचा लेख (लोकसत्ता- ७ मे) वाचला. पुलवामामध्ये ४० सैनिक आणि पहलगाममध्ये २६ सामान्य नागरिक हकनाक प्राणाला मुकले. वेळीच सुरक्षा व्यवस्था मजबूत केली असती, तर जीवित-वित्तहानी टाळता आली असती. स्थानिक नागरिकांना डावलून केंद्राच्या कोणत्याही मोहिमा यशस्वी होत नाहीत. पंजाबमधील खलिस्तानविरोधी मोहिमेचा पूर्वेतिहास हेच सांगतो. बळी पडलेल्या जवानांच्या आणि नागरिकांच्या हौतात्म्याचे निवडणुकीत भांडवल केले जाते आणि त्यातून राजकीय लाभ घेतला जातो, हे अत्यंत धक्कादायक आणि आक्षेपार्ह आहे.

डॉ. वि. हे. इनामदार, पुणे

रंगांवर आक्षेप; पीओपीवर नाही?

'विशिष्ट परिस्थिती'त पीओपीचा वापर शक्य' ही बातमी (लोकसत्ता- ६ मे) वाचली. राज्य सरकार निर्णय घेते आणि काही कालावधीनंतर तो निर्णय मागे घेते, याचा अनुभव गेल्या काही दिवसांत तीन-चार वेळा आला. पीओपी बंदीविरोधात मूर्तिकार संघटनांनी न्यायालयात दाखल केलेल्या याचिकत सरकारने वरील दावा केला आहे.

काही विशिष्ट परिस्थितीत म्हणजे पर्यावरणस्नेही रंग असलेल्या पीओपीच्या मूर्तींचे समुद्र, वाहत्या नद्यांमध्ये विसर्जन शक्य आहे, मात्र विसर्जनस्थळे मानव आणि प्राण्यांच्या जलवापरात नसावीत, असे यासंदर्भात नेमलेल्या समितीने म्हटल्याचे यात नमूद आहे. पण हे शक्य कसे करणार याबाबत काहीही तपशील नाही. दुसरे म्हणजे यावरून समितीला पर्यावरणस्नेही रंग नसलेल्या मूर्तींबद्दलच आक्षेप असल्याचे आणि पीओपीबद्दल आक्षेप नसल्याचे समितीने केलेल्या शिफारशीवरून दिसते. मग शाडुच्या मातीपासून बनवलेल्या पण रासायनिक रंगांनी रंगवलेल्या मूर्तींबाबत काही विचार केला गेला आहे का ? वाहत्या पाण्यात विसर्जन केले आणि ते पुढे एखाद्या ठिकाणी साचले. तिथे मानव आणि प्राणी यांनी त्याचा वापर केला, तर त्यावर काय करणार ? प्राणी केवळ जिमनीवरच

असतात, वाहत्या पाण्यात नसतात, असे समितीला वाटते का ? या मूर्तिकार संघटनांना मूर्तींची उंची अतिशय मर्यादित ठेवणे, पर्यावरणस्नेही रंग वापरणे आणि कृत्रिम तलावांत विसर्जन करण्याची सक्ती करणे आवश्यक आहे. कारण अटींसह परवानगी दिली तरी अटी गुंडाळून ठेवून सारे काही, या मंडळांकडून केले जाईल आणि इतक्या मंडळांवर नियंत्रण ठेवणे सरकारी यंत्रणेला शक्य नाही.

अशोक साळवे, मालाड (मुंबई)

'ऑपरेशन सिंदूर' योग्यच, पण पुढे...?

पाकिस्तानला आपण धडा शिकवला, पण असे धडे शिकवण्याची वेळ वारंवार येऊ नये यासाटीही आपणच समर्थपणे सार्थ पावले उचलली पाहिजेत...

जावेद अश्रफ मजी राजदूत

'ऑपरेशन सिंदूर' चोख आखणी केलले होते-प्रतिकार म्हणून झालेला हा मारा योग्य होताच आणि अटळही होता. पहलगामचा हल्ला हे कुरापतखोर दुःसाहस होते. यात पाकिस्तानचा संबंध निःसंशयपणे होता. सरकारचा कृतनिश्चय, व्यूहात्मक संयम आणि सर्व भारतीयांनी राष्ट्र म्हणून दाखवलेली एकात्मता हे घटक या माऱ्याच्या यशामागे नक्कीच आहेत. प्रतिकार दिसला पाहिजे, ही अपेक्षा पूर्ण झालीच, पण आपण पाकिस्तानातील दहशतवाद्यांना आणि त्यांच्या अङ्घांनाच टिपून निरपराधांची जीवितहानी टाळली. सार्वभौमत्वासह येणारी स्व-संरक्षणाची जबाबदारी निभावण्यास आपला देश समर्थ आहे, हे यातून दिसून आले.

पाकिस्तानातील मुरीदके आणि बहावलपूरमध्ये दहशतवाद दीर्घकाळ चालत असलेल्या प्रशिक्षण केंद्रांसह एकाच वेळी नऊ ठिकाणी झालेल्या या माऱ्याचे प्रमाण अभृतपूर्व आहे. यातून नियोजन, तयारी आणि धाडस यांची असाधारण पातळी आपण गाठली आहे. कोणत्याही लष्करी कारवाईमागे मोठी राजकीय जबाबदारी असतेच. सुरक्षा आणि राजकीय उद्दिष्टे जलद गतीने साध्य करतानाच कमीत कमी जोखीम, सहनशक्तीशी सुसंगत अशा पातळीचा आणि म्हणून आंतरराष्ट्रीय स्तरावरही स्वीकारलाच जाणारा बदला आणि त्यातून आर्थिक परिणाम कमीत कमी व्हावेत याची काळजी घेणे ही सारी पथ्ये पाळावी लागतात. त्यामुळेच या माऱ्यानंतर पुढला विचारही आपले नेतृत्व योग्यरीत्या करेल, अशी आशा ठामपणे व्यक्त करताना पुढल्या पावलांचा ऊहापोह महत्त्वाचा ठरतो. या माऱ्यानंतर पाकिस्तान काय करेल- एकतर भारतीय सैन्याचे नुकसान व्हावे असा प्रयत्न करेल आणि दुसरे म्हणजे आंतरराष्ट्रीय मध्यस्थी सुरू करण्यासाठी त्या देशाकडून गळेकाढू प्रचारमोहीम आरंभली जाईल. यावरही आपल्याला स्पष्टपणे विजय मिळवावा लागेल आणि त्यासाठी आपली बाजू सशक्तपणे मांडावी लागेल. हे करताना अर्थात, पाकिस्तानातून वा इतर कोठून होणाऱ्या मोठ्या सायबर हल्ल्यांपासूनही आपल्याला सावध राहावे लागेल.

भारताची बाजू सशक्तपणे मांडण्याचे काम हे राजनैतिक स्वरूपाचे आहे. अनेक देश भारताची बाजू स्वीकारतील; पण एकंदर आंतरराष्ट्रीय समुदायाचे (विशेषतः, प्रगत मानल्या जाणाऱ्या पाश्चिमात्य देशांचे) लक्ष दहशतवाद रोखण्याच्या आपल्या मुद्द्यापासून दूर जाऊन 'युद्ध रोखण्या'कडे किंवा 'पीडित आणि हल्लेखोर यांना सारखेच

मानण्या'च्या प्रवृत्तीकडे वळू नये याची काळजी आपल्या राजनयाला घ्यावी लागेल. अमेरिकेच्या दबावामुळे पाकिस्तान तूर्तास नरमाई दाखवेलही, परंतु त्या देशावर व्यापक राजनैतिक आणि आर्थिक निर्बंध घातले जावेत याचा पाठपुरावा आपल्यालाच करावा लागेल. 'आम्ही भारतासह आहोत' म्हणणारे देश नेहमीच ठोस समर्थन देतात असे नसते. त्यामुळेच, आपले पाश्चिमात्य मित्रदेश दहशतवाद पोसणाऱ्या अन्य सत्ताधाऱ्यांना जी शिक्षा देतात तीच त्यांनी पाकिस्तानलाही द्यावी, ही अपेक्षा अपूर्ण राह् भारताविरुद्धच्या दहशतवादाबद्दल अमेरिकन आणि युरोपियन मदत रोखण्याच्या कारवाया आजवर सौम्यच- त्याही नंतर माफ केल्या जाणाऱ्या- ठरल्या आहेत, हे कसे विसरता येईल?

पाकिस्तानात आज जी काही एकसंधता आणि जे काही उरलेसुरले स्थैर्य आहे ते केवळ लष्करामुळेच, असे अमेरिकन आणि युरोपियन देशांना वाटते आणि ते देश दहशतवादिवरोधी उद्दिष्टांसाठी उपयुक्त सहयोगी म्हणून पाकिस्तानी लष्कराकडे ते देश अद्यापही पाहातात. म्हणूनच, पाकिस्तानची अणुसज्जता आणि त्याबाबतच्या वल्गना यांबाबत आंतरराष्ट्रीय स्तरावर फारच कमी टीका झाली आहे. त्यात हल्ली पाकिस्तानशी सौजन्य वाढवणाऱ्या चीनकडून आणि त्यामुळे कदाचित, द्विधा मनःस्थिती असलेल्या 'ग्लोबल साउथ' देशांकडूनही आपल्याला हवी तशी साथ मिळण्याऐवजी भलत्याच प्रतिक्रियांचा सामना करावा लागू शकतो.

कारवाई आपण केली, पण पाकिस्तानकडून होणाऱ्या हल्ल्यांचे नियमित चक्र संपवण्याचे काम आपल्यासमोर आहे. पाकिस्तानकडून होणाऱ्या प्रत्येक मोठ्या हल्ल्याचे परिणाम हे मनुष्यहानी आणि राष्ट्राच्या मानसिकतेवर होणाऱ्या परिणामांपेक्षाही जास्त असतात. भौगोलिकदृष्ट्या एकात्मिक, नद्यांनी जोडलेल्या आणि सांस्कृतिक अनुबंधही असलेल्या लोकांचे शांततामय सहअस्तित्व जण् अशक्यच आहे, अशा कटुतेची पाळेमुळे प्रत्येक हल्ला-प्रतिकारागणिक खोलवर जातात. प्रत्येक हल्ल्यामुळे फाळणीच्या जखमा पुन्हा ओल्या होऊन आपल्या समाजजीवनातले ताणही पुन्हा वाढू शकतात. आपापल्या सीमेवर लक्ष ठेवण्यासाठी सैन्याची प्रचंड जमवाजमव सुरू होते, याची राजनैतिक आणि आर्थिक किंमतही मोजावी लागतेच.

शिक्षा नेमकी कोणाला द्यायची?

शत्रूची लष्करी ताकद जरी बरीच कमी असली तरी, निळ्वळ बळाच्या वापराने शत्रुला गारद करता येतेच असे नाही. याचे धडे आजच्या काळातही अनेक आहेत. हे धडे अफगाणिस्तानापासून ते पश्चिम आशियाई देशांकडे वा आफ्रिकेतल्या सुदान-साहेलकडे पाहून शिकता येतात. लष्करी बळ वाढवण्याची राक्षसी महत्त्वाकांक्षा बाळगाणाऱ्या पाकिस्तानसारख्या देशाचे बळ दहशतवाद्यांच्या पाठीशी आहेच, शिवाय उण्यापुऱ्या २५ कोटी लोकसंख्येच्या त्या देशात हाताला काम नसलेल्या आणि डोक्यात घाण भरली गेलेल्या तरुणांना तोटा नसल्याने दहशतवादी आणि धर्मांध गटांना माणसे स्वस्तात मिळत राहातात. उभय देशांत माणुसकीचा संबंध वा संपर्कही राहुच नये, हा मनसुबा तडीला गेल्यावर तर 'स्वतः मरेन पण त्यांना मारेन' असा विखारही या तरुणांमध्ये वाढवता येतो.

दोन देशांमधले संबंध बिघडलेले तर आहेत पण ते आणखी चिघळवायचे नाहीत, असे जर उदिष्ट असेल तर शिक्षा नेमकी कोणाला द्यायची याचा विचार पक्का असावा लागतो. ही शिक्षा त्या देशातल्या जनसामान्यांना आहे असा संदेश जाणे त्या दृष्टीने उपयोगी नसते. उदाहरणार्थ नेपाळची नाकेबंदी आपल्या देशाने २०१५ केली, त्याच्या आठवणी नेपाळी लोक अद्यापही विसरलेले नाहीत. याची तुलना सिंधूच्या पाण्याशी करण्याचे काहीच कारण नाही- आपल्याकडे आजघडीला सिंधू पाणीवाटप करार गोठवण्यासाठी केवळ कायदेशीरच नव्हे तर राजकीय, सुरक्षात्मक आणि तांत्रिकही कारणे आहेत. तरीही आपण पाकिस्तानचे पाणी रोखल्यानंतचा पाकिस्तानी अपप्रचारही आपल्याला रोखावा लागेल, नाहीतर भारताने निरपराधांना शिक्षा दिल्याचा देखावा पाकिस्तानी म्होरके करतील आणि त्यातून पाकिस्तानी सामान्यजनांचा पाठिंबा दहशतवाद्यांसाठी मिळवण्याची उचापतखोरीहीसुद्धा होईल. भारताने 'पाणीयुद्ध' पुकारल्याचा कांगावा पाकिस्तानने यापूर्वीही दोनदा (२००९ आणि २०१९ मध्ये) केलेला आहे. पाण्याचा मुद्दा वापरून भावनांना हात घालता येतो, त्यातून शेजारी देशाविरुद्ध जनमत फिरवता येते, ही क्लुप्ती अगदी १९५० च्या दशकातल्या नेपाळी राजेशाहीनेही कोसी आणि गण्डक नद्यांच्या पाण्यासाठी भारताविरुद्ध वापरली होती. बांगलादेशच्या दौऱ्यावर २०१५ साली पंतप्रधान नरेंद्र मोदी गेले तेव्हा, ढाक्यातल्या एका प्रमुख वृत्तपत्राने 'तीस्ता नदीचे बांगलादेशातील पात्र कोरडेठाक असून एक होडी चिखलात दिसते आहे' असे छायाचित्र पहिल्या पानावर छापले होते.

दीर्घकालीन उपाय काय?

दहशतवादिवरोधी व्यूहरचनेत किमान पाच भाग असतात : (१) अतिरेकी हल्ल्याची पूर्वकल्पना येणे आणि तो रोखण्यासाठी सुरक्षादले तयार असणे, (२) हल्ला होण्याआधीच संभाव्य धोका ओळखून विशेषतः सामान्यजनांच्या सुरक्षेसाठी उपाय योजणे, (३) तरीही हल्ला झालाच तर नेमके हल्लेखोर

हुडकून त्यांना विनाविलंब शिक्षा देणे, (४) प्रतिकार योग्य व अटळ होता हे आंतरराष्ट्रीय समुदायालाही पटवून देणे, (५) दहशतवादी 'एका दिवसात-काही तासांत' हल्ला करतात- पण सुरक्षादलांना अहोरात्र सावधच राहावे लागते, हे ओळखणे.

तात्पर्य हे की, पाकिस्तानला एकदाच कायमचा धडा शिकवून भागणार नसून त्या देशाने पोसलेले दहशतवादी सतत अपयशीच होत राहावेत अशी जरब निर्माण करणे क्रमप्राप्त आहे. यासाठी वर मांडलेल्या व्यूहरचनेपैकी पूर्वकल्पना आणि संभाव्य धोका ओळखणे या भागांवर आपल्याला लक्ष केंद्रित करावे लागेल. त्यासाठी अत्याधुनिक टेहळणी यंत्रणा हवी, पाकिस्तानात काय चालले आहे याकडे गुप्तचरांची नजर आणि कानसुद्धा हवेत पण त्याहीपेक्षा, काश्मीर खोऱ्यातल्या वस्त्यावस्त्यांतूनच 'कुणा परक्या मंडळींची हालचाल इथे दिसली' अशासारखी खबर मिळत राहील इतक्या विश्वासाचे बांधकाम हवे. असा विश्वास उभारण्यासाठी पहिली पायरी म्हणजे सर्वच काश्मिरींना 'संशियत' न समजता संवाद वाढवणे. हल्ल्यानंतरही समाजाच्या एकोप्याला धक्का बसणार नाही याची काळजी घेणे.

'अनौपचारिक पण प्रभावी (बॅक चॅनेल) राजनैतिक प्रयत्न' हे उभय देशांच्या संबंधांमध्ये काही प्रमाणात शांतता व स्थैर्य आणण्यासाठी यशस्वी ठरू शकतात, हे अनुभवातून दिसून आलेले आहे. अर्थात त्यावरच अवलंबून न राहता मानवरहित टेहळणी तंत्रज्ञान विकसित करणे, सैन्याच्या हालचालींत प्रत्येक वेळी सुरक्षाप्रक्रियेचे काटेकोर पालन करणे इथपासून अनेक उपाय करत राहावेच लागतील. लष्करी बळ वाढवत राहून पाकिस्तानला सीमेवरील कुरापतीची कुबुद्धी होऊच नये इतक्या जरबेत ठेवावेच लागेल. लष्करी सज्जता आणि कारवाई यांच्या आड लोकभावना किंवा नोकरशाहीनेच काय, संसदीय प्रणालीनेसुद्धा येऊ नये इतकी समज आपल्यात असावी लागेल.

शेवटी, पाकिस्तानच्या आव्हानाकडे लक्ष देण्यासाठी वाक्चातुर्यही वापरावे लागेलच. पाकिस्तानला धुत्कारणे किंवा त्याचे नावच टाळणे यांपेक्षाही निराळ्या पद्धतीने हे वाक्चातुर्य आपण वापरले पाहिजे- विशेषतः जम्मू-काश्मीरबाबत आपली भूमिका जगाला मान्य व्हावी यासाठी आपल्या नेत्यांनी आणि अधिकाऱ्यांनी आपल्या देशाच्या वाढत्या जागतिक स्थानाचा आणि प्रभावाचा सतत वापर केला पाहिजे. दहशतवाद पोसणारा देश म्हणून पाकिस्तानला किंमत मोजावी लागेलच, पण पाकिस्तानला त्यांचे राजकारण बदलणे भाग पडावे, इतके आंतरराष्ट्रीय जनमत आपल्यालाच तयार करावे लागणार आहे.

वडदम जीवाश्म उद्यान

महाराष्ट्र आणि तेलंगण या दोन राज्यांमधल्या सीमावर्ती प्रदेशातला काही भाग प्राणहिता-गोदावरी खचदरीच्या (रिफ्ट व्हॅली) क्षेत्रात येतो. अर्थातच हा प्रदेश अंशतः महाराष्ट्रात, आणि अंशतः तेलंगणात प्राणहिता-गोदावरी

खचदरीच्या क्षेत्रात गोड्या पाण्यात निर्माण झालेले काही आढळतात. पाषाणसमूह त्यातल्या खडकांमध्ये अनेक प्रकारच्या सजीवांचे जीवाश्म महाराष्ट्राच्या सापडतात. अगदी

असणाऱ्या तेलंगण राज्याच्या काही क्षेत्रांत डायनोसॉरच्या 'बरापासॉरस' आणि 'कोटासॉरस' या दोन प्रजातींचे अवशेष गेल्या शतकाच्या उत्तरार्धात मिळाले होते.

या प्राणहिता-गोदावरी खचदरीच्या क्षेत्रातच गडचिरोली जिल्ह्यातला सिरोंचा तालुकाही येतो. सिरोंचा तालुक्यात वडदम हे एक अगदी छोटेसे गाव आहे. गर्द जंगलाने वेढलेल्या आणि कोणालाही माहिती नसणाऱ्या या गावाच्या आसपास सर्वेक्षण करत असताना २०१८ मध्ये काही वैज्ञानिकांना तिथल्या खडकांमध्ये जीवाश्मांचे जतन झाल्याचे कळले. डायनोसॉरवर्गीय सजीवांपैकी सॉरोपॉड गटातल्या काही सजीवांचे अवशेष तिथे आढळतात असे लक्षात आले. सॉरोपॉड गटातल्या डायनोसॉरांचे वैशिष्ट्य असे, की ते शाकाहारी होते. त्यांची मान आणि शेपटी लांब असे. चारी पाय वापरून ते चालत असत. आणि आकाराने ते अवाढव्य होते. पण शरीराच्या एकूण आकारमानांच्या तुलनेत त्यांचे डोके मात्र आकाराने फारच लहान होते.

याचबरोबर या परिसरात काही वनस्पतींचे जीवाश्मही मिळाले. भारतात अन्य ठिकाणी

तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी यांचे शिक्षण ज्या

प्राज्ञपाठशाळा, वाई गुरुकुलात नारायणशास्त्री मराठे

तथा स्वामी केवलानंद सरस्वती यांच्याकडे झाले,

तिथेच आचार्य विनोबा भावे १९१७ मध्ये

'शांकरभाष्य' शिकण्यासाठी काही काळ आले होते.

त्या काळात तर्कतीर्थं त्यांचे सहाध्यायी होते. आचार्य

विनोबांचा जन्म ११ सप्टेंबर, १८९५ ला झाला.

त्यांचा षष्ट्यब्दीपूर्ती समारंभ १९५५-५६ मध्ये

व्हायचा होता. गौरवग्रंथ नियोजित होता. त्यासाठी

तर्कतीर्थांनी 'गुरुवर्य श्री विनोबा यांच्यासंबंधी काही

त्यानुसार, विनोबा प्राज्ञपाठशाळेत येऊ लागले.

तत्पूर्वी त्यांनी महात्मा गांधींच्या साबरमती येथील

सत्याग्रह आश्रमात महावृत दीक्षा घेतली होती.

पाठशाळेतील विनोबांची धारणाशक्ती पाहून अन्य

व्युत्पन्न बुद्धीचे विद्यार्थी नम्र होत. विनोबांच्या

विलक्षण प्रज्ञेची जाणीव प्रत्येकाच्या प्रत्ययास आली.

सहा महिन्यांतच विनोबांनी 'शांकरभाष्य'चे अध्ययन

पूर्ण केल्याचे महात्मा गांधींना पत्राने कळविले. तेव्हा

उत्तरात महात्मा गांधींनी म्हटले होते, 'ऐ गोरख तूने

याच सुमारास वाईस प्लेगने ग्रासले. पाठशाळा

गावाबाहेरील पर्णकुटीत भरू लागली. इकडे गुरुजी

मच्छिद्र को भी जीता है।'

स्मृतिशेष' शीर्षक लेख लिहिला होता.

सापडतात, तसे इथेही हे अवशेष दोन वेगवेगळ्या कालखंडात विकसित झाले होते. त्यातला आधी, म्हणजे पर्मियन (२९.९ ते २५.२ कोटी वर्षांपूर्वी) कालखंडात विकसित झालेल्या वनस्पतीसमुदायाला

> 'ग्लॉसॉप्टेरिस वनस्पतीसमुदाय' म्हणतात. या समुदायात सर्वात प्रबळ असणाऱ्या प्रजातीचे नाव ग्लॉसॉप्टेरिस असल्याने, त्या समुदायाला ते नाव मिळाले आहे. यात जास्त करून नेचेवर्गीय वनस्पतींची (फर्स) जास्त

सायकडवर्गीय आणि सूचिपर्णी वनस्पती आहेत. तथापि, त्या संख्येने अल्प आणि उत्क्रांतीच्या अगदी प्राथमिक अवस्थेतल्या आहेत.

दुसरा वनस्पतीसमुदाय जुरासिक (२०.१ ते १४.३ कोटी वर्षांपूर्वी) कालखंडात अस्तित्वात होता. या समुदायातल्या सर्वात प्रबळ प्रजातीचे नाव 'टिलोफिलम' असे आहे, म्हणून त्याला 'टिलोफिलम वनस्पतीसमुदाय' म्हणतात. याच वनस्पतीसमुदायातल्या वनस्पती हे सॉरोपॉड गटातल्या डायनोसॉरांचे अन्न होते.

याखेरीज इथे मानवाच्या पूर्वजांनी अश्मयुगात तयार केलेली दगडी हत्यारेही विपुल प्रमाणात सापडतात. या उद्यानाचे काही काम झाले असून उर्वरित काम सुरू आहे. हे उद्यान पर्यटनक्षेत्र म्हणून विकसित करण्याच्या दृष्टीने सरकारचे प्रयत्न सुरू

- सुचेता भिडे मराठी विज्ञान परिषद ईमेल : office@mavipa.org

संकेतस्थळ: www.mavipa.org

हाक मारल्याचा कोणताही प्रसंग अजूनही नुसता लांबन ऐक जरी आला, तरी 'श्याम'च्या भूमिकेतील माधव वझे यांचा तो पोरसवदा निरागस चेहरा डोळ्यांसमोर उभा राहतो. चित्रपटाचे वय ७२ वर्षे आणि काल माधव वझे यांचे निधन झाले, तेव्हा त्यांचे वय होते ८६ वर्षे. जवळपास संपूर्ण आयुष्यावर

'श्यामची आई' चित्रपटातील आईने 'श्याम' अशी

'श्याम' या पात्राचा, भूमिकेचा ठसा अपरिहार्यपणे उमटूनही त्यांच्यातील सर्जक अभिनेता, समीक्षक आणि विचक्षण लेखक कुठेही उणावला नाही. त्या भूमिकेतच थांबला असे झाले नाही. राष्ट्रपती पुरस्कारप्राप्त 'श्यामची आई'मधील छोट्या साने गुरुजींची भूमिका हा आयुष्यातील पहिल्याच 🌠 🧱 अनुवाद/संपादन - माधव वझे), रंगमुद्रा टप्प्यावर आलेला मैलाचा दगड होता आणि 'श्याम' या भूमिकेने ते अगदी

लहान वयात नावारूपाला आले, हे खरेच, पण तरी त्यांची तेवढीच ओळख नव्हती.

माधव वझे यांचा जन्म २१ ऑक्टोबर १९३९ रोजी पुण्यात झाला. 'नाटकातील माणूस' असलेले वझे अभिनय, दिग्दर्शन अशी आवड जपत, संवर्धित करत वाडिया कॉलेजात इंग्रजीचे अध्यापनही तितक्याच गोडीने करत. त्यांना राज्य नाट्य स्पर्धेमध्ये उत्कृष्ट अभिनयासाठी रौप्यपदके मिळाली. भारतीय व पाश्चात्त्य प्रथितयश नाटककारांच्या नाटकांच्या प्रयोगाचे दिग्दर्शन त्यांनी केले. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील ललित कला केंद्र, तसेच गोवा येथील कला अकादमीच्या नाट्य विभागामध्ये अभ्यागत प्राध्यापक म्हणून काम केलेले वझे आंतरराष्ट्रीय नाट्य समीक्षक संघाचे सभासदही होते. नाट्य संघाच्या देश-परदेशांतील अधिवेशनांमध्ये त्यांनी शोधनिबंधही सादर केले. अर्थात, अभिनेता-दिग्दर्शक

भूमिकांत वावरलेले माधव वझे यांनी नंतर नाट्यगुरू आणि नाट्य समीक्षक म्हणूनही ठसा उमटवला.

為高

माधव वझे

नाट्यसमीक्षेच्या प्रांतात नाटक कसे बघावे, याचा जणू वस्तुपाठ त्यांनी त्यांच्या लेखनातून घालून दिला. स्वतः नाटकांत काम केलेले असल्याने आणि नाटकाच्या निर्मितीच्या अनेक बाजूंची जवळून ओळख असल्याने त्यांच्या नाट्यसमीक्षेत कथेच्या पलीकडे जाऊन नेपथ्य, प्रकाशयोजना, पात्ररचना, अवकाश आदी रंगभूमीचे विविध स्तरीय पापुद्रेही

अलगद उलगडले जात असत. विविध नियतकालिकांसाठी समीक्षेबरोबरच कलाकारांच्या त्यांनी घेतलेल्या मुलाखती मराठी रंगभूमीसाठीचा एक मोठा दस्तावेज झाला. 'प्रायोगिक रंगभूमी : तीन अंक' (मूळइंग्रजी ग्रंथाचे शांता गोखले यांनी केलेले संपादन; (अनेक नाट्यकर्मींची व्यक्तिचित्रणे),

'समांतर रंगभूमी : पल्याड-अल्याड' या त्यांच्या पुस्तकांकडे याच दृष्टिकोनातून पाहणे योग्य ठरेल. 'श्यामची आई, आचार्य अत्रे आणि मी' (आठवणी), 'नंदनवन' (मुलांसाठी) ही त्यांची

इतर ग्रंथसंपदा. जागर, पुणे या समांतर नाट्यसंस्थेचे संस्थापक-सदस्य म्हणून त्यांनी समांतर रंगभूमीसाठी केलेले काम ही त्यांची आणखी एक महत्त्वाची ओळख. परशुराम देशपांडे यांनी मराठीत रूपांतरित केलेल्या शेक्सपियरच्या 'हॅम्लेट' या नाटकाचे दिग्दर्शन माधव वझे यांनी केले होते. अलीकडे त्यांनी चित्रपटांतही कामे केली. त्यातील हिंदीतील 'डिअर जिंदगी', 'श्री इंडियट्स', मराठीतील 'बापजन्म' या चित्रपटांतील छोट्या भूमिकासुद्धा रिसकांच्या कायम लक्षात राहण्याजोग्या.

गेल्या काही वर्षांत त्यांनी लिखाण जरा कमी केले होते, पण नाटक पाहण्याचा त्यांचा उत्साह कधीही नाही. रंगभूमीचा हा झाला लिहिता इतिहास आता काळाच्या पडद्यामागे गेला आहे.

तकपाद्राप्ता राष्ट्राप विचावा वाव

विद्यार्थ्यांना शिकवत, तिकडे विनोबांचा प्रगट वाचनाचा स्वाध्याय चालत असे. तो आवाज कांस्यपात्राच्या घंटारवाप्रमाणे पाठशाळेपर्यंत पोहोचायचा. गुरुजी मराठे म्हणायचे, ''गीर्वाणवाणीचे इतके सुंदर उच्चरण ऐकले म्हणजे ही देववाणी आहे, असे प्रत्ययास येते. आद्यशंकराचार्यांची ही वाणी आहे, अशी ओळख पटते.'' अन् तर्कतीर्थांना बजावत, ''विनोबांसारखे पठन करता आले पाहिजे. तू वाचताना फार घाई करतोस. विनोबांची वाक्शक्ती अलौकिक आहे; त्यांचे अनुकरण कर.''

प्राज्ञपाठशाळेजवळच संस्थापक प्रज्ञानंद सरस्वतींची समाधी आहे. तिथे दर सोमवारी धर्मसभा होत असे. सर्व शिक्षक व विद्यार्थी उपस्थित असत. एका विद्यार्थ्यावर विषयविवेचनाची जबाबदारी असे. एका सोमवारी तर्कतीर्थांनी 'राज्यसंस्था व धर्मसंस्था' विषयावर विवेचन केले. ते पाश्चात्त्य संदर्भांनी भरलेले होते. विवेचनानंतर खंडनास कोणीच धजेना हे पाहून विनोबा उठले. त्यांनी आपल्या खंडनाने तर्कतीर्थांचे भाषण खोडून टाकले. तर्कतीर्थांच्या

भाषणात दंडशक्तीचे समर्थन होते. त्याचे खंडन करत विनोबांनी स्पष्ट केले की, ''अहिंसेचे शौर्य हीच मानवी समाजाची खरी धारणाशक्ती; शस्त्रसामर्थ्य मानव्यास दुर्बल बनविते व समाजाच्या विनाशाची बीजे रोवते.'' पाठशाळेत अनेक 'रणावीण स्वातंत्र्य कोणासही मिळणार नाही,' अशा सशस्त्र क्रांतीचे समर्थक होते; पण कोणासही विनोबांचा प्रतिवाद करण्याचे धाडस झाले नाही.

अध्यापक म्हणून विनोबांची ठाम मते होती. ''जो कमीत कमी शिकवतो, तो खरा शिक्षक. शिकलेले आचरणारा तो आचार्य. ज्ञान देता येत नाही, ते फक्त मिळविता येते. आचार्य मार्गदर्शक असतो.'' विनोबांनी तर्कतीर्थांना बडोद्यास परत गेल्यानंतर इंग्रजी शिकवलं. त्यासाठी तर्कतीर्थ वाईहून न सांगता बडोद्याला पळून गेले होते. तिथे ते विनोबांच्या घरीच राहात. व्युत्पत्ती पद्धतीने विनोबांनी तर्कतीर्थांना तर्खडकर भाषांतरमाला शिकविली. तीन भाग तीन महिन्यांत पूर्ण झाले. 'टिचिंग ऑफ ख्राईस्ट', 'सॅन्फर्ड अँड मर्टन'चे वाचन शिकविले. मग तर्कतीर्थ स्वतंत्रपणे इंग्रजी वाचू लागले.

विनोबा पाठशाळेतील काळात तपस्वी दिनक्रम पाळत. अध्ययनही समाधीवत करीत. 'ज्ञानेश्वरी', 'गीतारहस्य', 'दासबोध'ची पारायणे चालू असत. विनोबांच्या अभ्यासाचे अनेक ग्रंथ, वह्या, पोथ्या तर्कतीर्थांकडे होत्या. मित्रांनी त्या पाहायला म्हणून नेल्या, त्या परत दिल्याच नाहीत. दुर्मीळ खासगी ग्रंथसंग्रहातील वाचायला नेलेल्या पुस्तकांना परतीचे पाय नसतात, हेच खरे! पाठशाळा काळातील विनोबांचा आहार केळी, दुध व भाकरी हा त्रिफळाच असे. वेश खादीचा होता. टोपी, सदरा, धोतर असा पोशाख. तर्कतीर्थ व गुरुजी मराठे हे शिवलेले कपडे वापरत नसत. विनोबा साबण वापरत नसत. त्यांच्या प्रार्थना श्रवणीय असत. स्पष्ट वर्णोच्चार, लयदार वृत्तसंगती, स्वरांची सुस्वर आळवणी असे. संत साहित्य मुखोद्गत होते. कायदेभंग चळवळीत तर्कतीर्थ व विनोबा धुळे तुरुंगात एकत्र होते. विनोबांची साने गुरुजींनी लिहिलेली 'गीता प्रवचने' तर्कतीर्थ नियमित ऐकत. उभयतांत पत्रव्यवहार होता. तो गहाळ आहे. विनोबांना दूरदृष्टी होती. गांधीजींच्या नेतृत्वाचे विनोबांचे भाष्य खरे निघाले.

> – डॉ. सुनीलकुमार लवटे drsklawate@gmail.com

दहशतवादाचा दमनदिन!

संपादकीय —

शत्रृंच्या कोंडाळ्यात शांततेत राहायचे, तर युद्धासाठी सिद्ध असले पाहिजे या तत्त्वाची प्रचीती यातून पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या सरकारने आणून दिली...

'**ऑपरेशन सिंदुर**' असे अर्थगर्भित नामकरण झालेली मर्यादित लष्करी मोहीम भारतीय सैन्यदलांनी ६ मेच्या मध्यरात्रीनंतर सुरू केली आणि अवध्या २५ मिनिटांमध्ये सुफळ संपूर्ण केली. दुसऱ्या दिवशी देशभर उत्तर आणि पश्चिम भागांमध्ये युद्धप्रतिकारात्मक सराव प्रात्यक्षिके नियोजित होती. ती झाल्यानंतर, पुरेशा तयारीनिशी भारत प्रतिहल्ला करेल अशी पाकिस्तानची अटकळ होती. पण या प्रात्यक्षिकांच्या आदल्याच मध्यरात्री हल्ले करून भारताने शत्रुला गाफील गाठले. तत्परता हा कोणत्याही युद्धकारवाईच्या यशस्वितेचा पहिला टप्पा असतो. त्यात भारत १०० टक्के यशस्वी झाला. यंदाच्या हल्ल्याचे आणखी एक वैशिष्ट्य म्हणजे, १९७१ नंतर प्रथमच भारताने पाकिस्तानातील पंजाब प्रांतात हल्ले केले. हे धाडस विशेषच. पाकव्याप्त काश्मीरमध्ये भारताने यापूर्वीही हल्ले केलेले आहेत. 'सर्जिकल स्ट्राइक' हे त्यांपैकी एक उदाहरण. याही वेळी पाकव्याप्त काश्मीरमध्ये मुझफ्फराबाद, कोटली अशा ठिकाणांवर आपण प्रहार केले. पण नऊपैकी पाच ठिकाणे ही पंजाबमधील आहेत. बहावलपूर, सियालकोट, मुरीदके या ठिकाणी दहशतवाद्यांचे तळ किंवा जैश, लष्कर- ए- तय्यबासारख्या संघटनांची मुख्यालये यांना लक्ष्य करण्यात आले. पाकव्याप्त काश्मीरला भारताचा सार्वभौम भूभाग आपण मानतो. पण पाकिस्तानमधील पंजाब हा त्या देशाचा वादातीत सार्वभौम भूभाग आहे. पाकिस्तानी लष्करात आणि राजकारणात त्या पंजाब प्रांताचे निःसंशय आणि अनिर्बंध प्रभुत्व

आहे. तेथील भूमीवर हल्ला करून भारताने पाकिस्तानी लष्कर आणि पाकिस्तानी राज्यकर्त्यांना इशारा दिला हे महत्त्वाचे. पाकिस्तानचे विद्यमान पंतप्रधान शाहबाझ शरीफ आणि विद्यमान लष्करप्रमुख असिम मुनीर हे पंजाबचेच. याच पंजाबमध्ये लष्कर- ए-तय्यबा, जैश- ए- मोहम्मद या दहशतवादी संघटनांची मुख्यालये आहेत. तेथे हाफीझ सईद, मसूद अझर हे दहशतवादी म्होरके आजही उजळ माथ्याने फिरत आहेत. भारतीय क्षेपणास्त्रे पंजाबपर्यंत पोहोच् शकतात म्हणजे ती या मंडळींपर्यंतही पोहोचू शकतात हा संदेश 'ऑपरेशन सिंदुर'मधून भारताने दिलेला आहे. सरकारच्या म्हणण्यानुसार ही कारवाई नेमकी, मर्यादित आणि युद्धभडका टाळणारी होती. या कारवाईचे उद्दिष्ट केवळ दहशतवाद्यांचा निःपात आणि पाकिस्तानास जरब बसवणे इतके मर्यादित होते. पण तिची व्याप्ती ही उरीनंतर झालेले सर्जिकल स्ट्राइक आणि पुलवामापश्चात बालाकोटमध्ये झालेले हवाई हल्ले यांच्यापेक्षा अधिक होती. भारताने या वेळी नऊ ठिकाणी हल्ले केले. ते करताना कोणत्याही परिस्थितीत पाकिस्तानच्या लष्करी आस्थापना किंवा नागरी वस्त्यांना झळ पोहोचणार नाही याची दक्षता घेतली. असे केल्यामुळे पाकिस्तानची पंचाईत झाली हे नक्की. भारतात दहशतवादी पाठवण्यासाठी डझनभर तळ सीमावर्ती भागांतच नव्हे, तर पाकिस्तानच्या अंतर्गत भागामध्येही उभारले गेले हे यातून उघड झालेच. आता भारताने हल्ले केले हे स्वीकारायचे, तरी नामुष्की

आणि दहशतवाद्यांवर मालकी सांगून भारताचा निषेध करणे हीदेखील नामुष्कीच. ही चरफड त्या देशाच्या नेतृत्वाकडून प्रसृत झालेल्या प्रतिक्रियांमध्ये उमटलेली दिसते. अगदी सुरुवातीला पाकिस्तानकडून 'भारताची काही लढाऊ विमाने पाडली' या स्वरूपाची दिशाभूल करणारी वक्तव्ये पेरली गेली. त्यानंतर 'भारताला क्षणैक आनंद साजरा करू दे. पण दीर्घकालीन

पाकिस्तानी लष्करशहा हे त्या देशाचे सर्वांत मोठे शत्रू आहेत. त्यांच्या दुःसाहसांची फजिती ढाक्यात दिसली, लोंगिवालामध्ये दिसली, कारगिलमध्ये दिसली नि हाजी पीरमध्येही दिसली...

दुःख त्यांस भोगायला लावू' अशा स्वरूपाच्या प्रतिक्रिया उमटू लागल्या.

पण या वल्गनावजा प्रतिक्रियांपेक्षा वेगळे आणि अधिक हा देश काय करू शकतो? दहशतवादास, धर्मांधवादास कवटाळल्यामुळे त्या देशाच्या वाटेला यापेक्षा वेगळे भोग येणार नव्हतेच. दहशतवादविरोधी जागतिक

'जीएसटी'चा 'गब्बर सिंग टॅक्स' होऊ नये!

लढ्यामध्ये ९/११ च्या हल्ल्यानंतर पाकिस्तानला सहकारी म्हणून बरोबर घेण्याचे हास्यास्पद धोरण तत्कालीन अमेरिकी अध्यक्ष धाकटे जॉर्ज बुश यांनी अंगीकारले, त्याच वेळी भारताचे तत्कालीन परराष्ट्रमंत्री जसवंतसिंह यांनी इशारा दिला होता, 'अफगाणिस्तान नव्हे, पाकिस्तान हाच जागतिक दहशतवादाचा केंद्रबिंदू आहे'! ही घटना २००१ मधील. त्यानंतर दहाच वर्षांनी दहशतवादनाट्यातील मुख्य खलनायक ओसामा बिन लादेन भर पाकिस्तानात, त्यांची राजधानी इस्लामाबादपासून जवळ असलेल्या अबोटाबाद येथे मारला गेला. तेथेच पाकिस्तानी लष्करी अधिकाऱ्यांना घडवणारी लष्करी अकादमी आहे. पंजाबी वर्चस्ववादाला भारतविरोधाची, धर्मांधतेची जोड देऊन तेथील लष्करी नेतृत्वाने जनरल झिया उल हक यांच्या राजवटीत जिहादी मानसिकतेला कवटाळले. त्यांचाच अवतार आणि तितक्याच कडव्या जिहादी मानसिकतेचे जनरल असिम मुनीर आज पाकिस्तानचे लष्करप्रमुख आहेत हा योगायोग नाही. या लष्करप्रमुख मंडळींची काही वैशिष्ट्ये ठरलेली. ते जिहादी आहेत पण धर्माचरण करतात असेही नाही. यांतील कित्येकांना धार्मिक बंधने मान्य नाहीत, ते बेछूट जीवन जगायचे नि जगतात. त्यांतील बहुतेक जण पदावर असताना गडगंज माया जमवतात आणि निवृत्त झाल्यानंतर परदेशी निघून जातात. मागे राहिलेले लष्करशहा मग तितक्याच निगुतीने पाकिस्तानातील संसाधने ओरबाडत राहतात. यांना भारताविषयी तिटकारा असतो, कारण

लोकशाही नकोशी असते ! भारतीय लोकशाही आणि धर्मनिरपेक्षतेचा 'नकोसा' प्रभाव पाकिस्तानी जनतेवर पडला, तर आपली दुकाने बंद होतील ही त्यांची रास्त भीती. त्यासाठी युद्धज्वर चेतवत ठेवायचा, भारतविरोधी दहशतवाद पोसत राहायचा, काश्मीर ते क्रिकेट अशा वेगवेगळ्या परिघांमध्ये भारत हाच शत्र जनमानसात राहील यासाठी पोषक वातावरणनिर्मिती करायची हेच यांच्या जगण्याचे आणि प्रगतीचे ईप्सित. भारताने (बांगलादेशाची निर्मिती करून) आम्हाला तोडले, आता या देशाचा हजार जखमांनी रुधिरक्षय करून त्यांना तडफडवून मारू अशा वल्गना येथील लष्करी अकादम्यांतील तरुण अधिकारी पांढरकेसे जनरल होईपर्यंत करत राहतात. पाकिस्तानी राज्यकर्त्यांना एखाद्या वेळेस लोकशाहीचे उमाळे आलेच, तर त्यांना चिरडणे किंवा सत्ताच्युत करणे हा पाकिस्तानी लष्करशहांचा जोडधंदा.

या धर्मकेंद्री आंधळ्या राष्ट्रवादाने आज पाकिस्तानची दैना झाली आहे. जगात पत नाही नि देशात दाणा नाही अशी स्थिती. या स्थितीकडून इतरत्र लक्ष वळवण्यासाठी भारतात घुसखोरी करून हल्ले घडवून आणणे हाच एक मार्ग. कारण भारताशी दुश्मनी संपवली, तर करार करावे लागतील. व्यापारी संबंध वाढवावे लागतील. पाकिस्तानातील तरुण भारतीय विद्यापीठांमध्ये शिकु मागतील. भारतीय माल पाकिस्तानी बाजारपेठांमध्ये येऊ लागेल. 'त्यांच्या' काश्मीरप्रमाणेच 'आमच्या' काश्मीरमध्ये निवडणुका घ्याव्या लागतील.

सगळ्या पातळ्यांवर, आघाड्यांवर बरोबरी आहेच कुठे ? म्हणून मग जिहादींना पैसा, शस्त्रे, प्रशिक्षण पुरवणे किंवा अण्वस्त्रांच्या डरकाळ्या फोडणे याच मार्गांनी भारताला जरब बसवण्याचा प्रयत्न पाकिस्तानकडून होत असतो. भारताची राजनैतिक संस्कृती प्रत्युत्तरातूनही संयम दाखवणारी आहे हेही पाकिस्तानी लष्करशहांना पक्के ठाऊक असते. यातूनच मग अनेकदा १९७१ मधील मानहानीचे विस्मरण होते नि फजिती होते. ही फजिती ढाक्यात दिसली, लोंगिवालामध्ये दिसली, कारगिलमध्ये दिसली नि हाजी पीरमध्येही दिसली. तरी बोध होत नाही, कारण तो करून घ्यायची संस्कृती नाही. पाकिस्तानी लष्करशहा हे त्या देशाचे सर्वांत मोठे शत्रु आहेत. जोपर्यंत त्या देशावर लष्करशहांची पकड मौजूद आहे, तोवर त्या देशातील जनतेला स्थैर्य, शांतता, समृद्धी या मूल्यांची फळे चाखायला मिळणार नाहीत.

'ऑपरेशन सिंदूर'च्या माध्यमातून भारताने त्या देशाला नऊ वर्षांत तिसऱ्यांदा कुरापतखोरीपासून दूर राहण्याचा इशारा दिला आहे. शत्रूंच्या कोंडाळ्यात शांततेत राहायचे, तर युद्धासाठी सिद्ध असले पाहिजे या तत्त्वाची प्रचीती यातून पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या सरकारने आणून दिली. त्याबद्दल त्यांचे अभिनंदन. दहशतवादाचे दमन करण्याची ही शेवटची वेळ नसली, तरी प्रतिहल्ल्याची अचूकता आणि व्याप्ती पाहता येथून पुढे स्वतःचे किती नुकसान करून घ्यायचे हे पाकिस्ताननेच ठरवायचे आहे!

उदय कर्वे वैधानिक लेखापरीक्षक व कर विषयांचे अभ्यासक

umkarve@gmail.com

जीएसटी म्हणजे गुड्स अँड सर्व्हिस टॅक्स, जो फक्त वस्तू आणि सेवांच्या पुरवठ्यावर लागणे अपेक्षित आहे. अचल/ स्थावर मिळकतींच्या बाबतीत तो लागणे अपेक्षित नाही. सरकारकडून प्रसिद्ध होणारे जीएसटीच्या दरमहा संकलनाचे आकडे आपण वाचत असतो. अनेकदा ते वृद्धिंगत होणारेच असतात. आर्थिक प्रगतीमुळे

लोकांची वाढणारी क्रयशक्ती, आणि त्यामुळे देशांतर्गत वाढणारे वस्तू व सेवांच्या खरेदीविक्रीचे व्यवहार, यांमुळे हे संकलन वाढत असते असा आपला समज असतो. ते एक कारण तर नक्कीच आहे. पण ते एकमेव कारण

जीएसटी संकलन वाढीची अन्य कारणे :

(१) आधी करमाफ असलेल्या नवनवीन वस्तू आणि सेवा जीएसटी च्या कक्षेत आणणे, (२) ज्या बाबी मुळात वस्तू किंवा सेवा नाहीत त्यांनाही त्या वस्तू/सेवा आहेत असे ठरवणे, (३) ज्या व्यवहारांत द्विपक्षीय पुरवठा/विक्री नाही त्यातही ती आहे असे ठरवणे, (४) कर आकारणीत टोकाचा मनमानीपणा, (५) अमान्य असलेल्या आकारणीविरुद्ध उद्योजकाने अपील करायचे ठरवले तरी त्यासाठी निर्धारित कराच्या २० टक्के रक्कम भरावीच लागणे, (६) विक्रेत्याने वसूल केलेला जीएसटी भरला नाही /त्याचे अचूक विवरणपत्रक भरले नाही, तर त्याच्या खरेदीदारास टॅक्स क्रेडिट नाकारणे, (७) उद्योजकांची नोंदणी पूर्वलक्ष्यी प्रभावाने रद्द करणे व दरम्यानच्या काळात त्यांच्याकडून खरेदी केलेल्यांना टॅक्स क्रेडिट नाकारणे... अशा अनेक बाबीसुद्धा या वाढीव करसंकलनासाठी कारणीभूत आहेत. खरे तर ही यादी आणखीही

या लेखात उल्लेख केलेले विविध उच्च न्यायालयांचे, अगदी अलीकडचे काही निकाल बघितले तरी, घटनात्मक दृष्ट्या अवैध ठरू शकणारी जीएसटी वसुली सुद्धा चालू आहे हे लक्षात येते. जीएसटी १ जुलै २०१७ पासून लागू झाला, त्यानंतर देशातील उच्च न्यायालये आणि सर्वोच न्यायालय यांनी मिळून जीएसटीबाबत शेकडो निकाल दिले. त्यांतील कित्येक निकाल करदाते व्यापारी/उद्योजक यांच्या बाजूने आहेत

आणि काही निकाल तर अत्यंत मूलगामी स्वरूपाचे आहेत. केवळ गेल्या काही दिवसांत उच्च न्यायालयांनी जे निकाल दिले आहेत त्याचा आढावा घेतला तरी कर आकारणीत 'वाट्टेल ते सुरू आहे' अशी स्थिती दिसते. त्यांतील काही निकालांचा थोडक्यात तपशील असा :

अलाहाबाद उच्च न्यायालय : जीएसटी विभागाकडून व्यापाऱ्यांना बजावण्यात येणाऱ्या नोटिसांतील तऱ्हे वाईकपणा करआकारणींमधील मनमानी यांतून दाखल होणाऱ्या नवनवीन प्रकरणांमुळे या कोर्टाचे न्यायाधीश एवढे उद्विग्न झाले की, शेवटी त्यांनी जीएसटी विभागाच्या संबंधित सह-आयुक्तांवरच वैयक्तिक दंड ठोठावला. हा आदेश 'मेरीनो इंडस्ट्रीज विरुद्ध उत्तर प्रदेश सरकार' या केस मध्ये २ एप्रिल २०२५ रोजी दिला आहे. जीएसटीची कर आकारणी करताना जीएसटी प्रशासनाकडून नैसर्गिक न्यायाच्या तत्त्वाची किती आणि कशा प्रकारे पायमल्ली होत आहे याचा भरपूर तपशील या आदेशात दिला आहे.उदाः प्रत्यक्ष सुनावणीची तारीखच न कळवणे, सुनावणीसाठी अत्यल्प वेळ देणे, सादर केलेले खुलासे दुर्लिक्षित करणे इत्यादी .

केरळ उच्च न्यायालय: इंडियन मेडिकल अससोसिएशन तिच्या डॉक्टर सभासदांसाठी सशुल्क सेवा पुरवते. हे कामकाज संस्था व सभासद यांच्यात 'आपसांतच' चालणारे असल्याने त्यासाठी 'म्युच्युॲलिटी'चे तत्त्व लागू होते. यामध्ये सेवा देणारी संस्था आणि तिचे सदस्य, हे दोघेही अभिन्न मानले जातात, कारण ते आणि तेवढेच त्या संस्थेचे मालकही असतात आणि लाभार्थीही असतात. त्यामुळे अशा संस्थांनी त्यांच्या सदस्यांना दिलेल्या सेवांवर जीएसटी लागू नये. पण सरकारने २०२१ मध्ये जीएसटी कायद्यात बदल केले. 'सप्लाय' आणि 'बिझनेस' या व्याख्यांमध्ये या व्यवहारांनाही समाविष्ट केले व त्यांवर जीएसटी आकारणी लागू केली. न्यायालयाने ११ एप्रिल २०२५ रोजीच्या निकालात कायद्यातील हे बदलच घटनाबाह्य ठरवले व सदर संस्थेवर करण्यात

आलेली करआकारणी रद्द केली. मुंबई उच्च न्यायालय: जमीन विकास/

इमारत पुनर्विकास या कामांत जमीन मालक व्यक्ती वा हाऊसिंग सोसायटी ही एखाद्या विकासकाला ते विकासकाम देते, ज्यात काही बांधकाम त्याने मूळ मालकांसाठी करावयाचे असते व उर्वरित बांधकाम विकृन त्याचे पैसे घेण्याची त्याला मुभा असते. यामध्ये मूळ मालकांनी अन्य कोणाकडून टीडीआर/ एफएसआय खरेदी करून विकासकाला तरीही 'यामध्ये पुरवलेला नसतो. विकासहक्कांचे वा 'एफएसआय' चे हस्तांतर होते व तो एक प्रकारे सेवा पुरवठाच ठरतो, म्हणून त्यावर जीएसटी लागेल व तो विकासकाने भरावयाचा,' अशी कररचना काही जीएसटी नोटिफिकेशन्सद्वारे उभी करण्यात आली. श्रीनिवास रिअलकॉन प्रा.लि. या कंपनीच्या एका प्रकरणात न्यायालयाने ८ एप्रिल २०२५ रोजी निकाल दिला की अशी विकासकामे त्या नोटिफिकेशन्सच्या कक्षेत येत नाहीत व अशा व्यवहारांवर जीएसटी लागणार नाही.

गुजरात उच्च न्यायालय : या न्यायालयसमोरील प्रकरण हे 'जीआयडी'सी कडून दीर्घ मुदतीच्या भाडेपट्यांवर(लाँग लीज) घेतलेल्या जिमनींच्या हस्तांतरावर लावलेल्या जीएसटीबाबत होते. खरे म्हणजे स्थावर मालमत्तांच्या हक्कांतील हस्तांतरणावर स्टॅम्प ड्यूटी लागते, त्यामुळे त्यावर पुन्हा जीएसटीचा बोजा पड़ नये, अशी खबरदारी सरकारनेच घेणे आवश्यक आहे. पण भाडेकरूंचे हक्क (टेनन्सी राइट्स),भाडेपट्टा धारकांचे हक्क (लीजहोल्ड राइट्स) यांच्या हस्तांतरावरही जीएसटी लावला जात आहे. गुजरात चेम्बर ऑफ कॉमर्स ॲण्ड इंडस्ट्रीजच्या याचिकेवर निकाल देताना न्यायालयाने ०३ जानेवारी २०२५ रोजी सदर कर आकारणी रद्द केली आणि 'असे व्यवहार जीएसटीच्या कक्षेबाहेर आहेत,' हेही स्पष्ट केले.

दिल्ली उच्च न्यायालय: श्रीमती भावना लुथा या एका मृत उद्योजकाच्या पत्नी आहेत. त्यांच्या पतीच्या व्यवसायात येणे असलेला जीएसटीचा रिफंड मिळण्यासाठी त्यांना उच्च न्यायालयात जावे लागले. आम्ही तो रिफंड देऊ असे त्या न्यायालयात सांगुनही, जीएसटी

प्रशासनाने तो दिला नाही. सदर महिलेने पुन्हा या कोर्टात धाव घेतली. न्यायाधीशांनी त्यांच्या ०९ एप्रिल २०२५ च्या आदेशात 'खऱ्या/प्रामाणिक व्यक्तींना मिळत असलेला संतापजनक अनुभव' असे या एकूण प्रकरणाचे वर्णन केले

कर्नाटक उच्च न्यायालय: श्रीमती आशा आर. आणि अन्य काही व्यक्तींच्या जिमनी बेंगळूरु मेट्रो रेल प्रकल्पासाठी अधिग्रहित केल्या गेल्या. त्यासंबंधात त्यांना सोलॅशिअम (सांत्वनस्वरूपी भरपाई)सह मोबदला मिळाला. पण जीएसटी विभागाने चक्क त्यावरही जीएसटी लावला. त्याविरुद्ध त्या नागरिकांना न्यायालयात जावे लागले. सदर मोबदला हा मुळात स्थावर मिळकतीबाबत असल्याने त्यावर जीएसटी लागू शकत नाही असे बजावून उच्च न्यायालयाने ती कर आकारणी बेकायदा ठरवली.

जीएसटीचा कायदा आणून आठ वर्षे होत आली तरी देशात अद्याप एकही 'जीएसटी ट्रायब्यूनल' (तंटा-लवाद) कार्यान्वित झालेले नाही. अधिकारबाह्य/अवैध नोटिसा आणि अन्यायकारक करआकारणी यांच्या विरोधात अनेकदा हायकोटांत जावे लागत आहे. देशातील सर्व उच्च न्यायालयांमध्ये जीएसटी विषयक प्रकरणे मोठ्या संख्येत दाखल होत आहेत. अनेक कारणांनी तिथपर्यंत पोहोच् न शकणारे करदाते त्यांच्यावर लागणारा प्रत्येक जीएसटी भरतच आहेत.

उच्च न्यायालयांचे जे निकाल सरकारच्या विरोधात गेले आहेत त्यामध्ये सरकार सर्वोच्च न्यायालयात जाईल ही शक्यता खूपच आहे. तिथेही निकाल विरोधातच आले, तर मग कायदाच बदलायचा आणि तोही पूर्वलक्ष्यी प्रभावाने, असेही होऊ शकते. असो. दरम्यान, 'कर ही लोकशाहीची किंमत असते' हे आपण लक्षात ठेवूया; पण ती किंमत न्यायोचित आणि वाजवी असावी अशी अपेक्षा करूया. जीएसटीला कधीकधी गमतीने 'गब्बर सिंग टॅक्स' असे म्हटले जाते, ते वास्तवात येऊ नये ही प्रार्थना! त्यासाठी सरकार व प्रशासन या दोघांनीही प्रामाणिक प्रयत्न करणे हे मात्र अत्यावश्यक वाटते.

आता निर्देश, मग आधी स्थगिती का?

राज्यातील महानगरपालिका, नगरपालिका, जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या आणि नगरपंचायतींच्या निवडणुकांची प्रक्रिया येत्या चार महिन्यांत पूर्ण करण्याचा आदेश सर्वोच्च न्यायालयाने दिल्याने करोना काळापासून रखडलेल्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांचा मार्ग अखेर मोकळा झाला आहे. चार आठवड्यांमध्ये निवडणुकांची अधिसूचना जारी करून चार महिन्यांमध्ये घेण्याची कालमर्यादा सर्वोच्च न्यायालयाने घालून दिली आहे. तसेच काही अपवादात्मक परिस्थितीत निवडणुका घेणे शक्य नसल्यास कालमर्यादा वाढवून घेण्याची मुभा राज्य निवडणूक आयोगाला दिली आहे. इतर मागासवर्गीयांचे आरक्षण, प्रभागांची रचना अशा मुद्ध्यांवर ऑगस्ट २०२२ पासून म्हणजे गेली पावणे तीन वर्षे 'जैसे थे'चा आदेश सर्वोच्च न्यायालयानेच दिला होता. या मुद्द्यांवर अजून सुनावणी व्हायची आहे. पण आता न्यायालयाच्या अंतिम निकालाला अधीन राहून निवडणुका घेण्यास परवानगी देण्यात आली आहे. 'तळागाळातून लोकशाहीला मिळालेल्या घटनात्मक जनमताचा आदर व्हायला हवा', अशी टिप्पणी सर्वोच्च न्यायालयाने केली असली तरी या निवडणुकांना विलंब न्यायालयीन प्रक्रियेमुळेच झाला आहे. इतर मागासवर्गींयांचे (ओबीसी) राजकीय आरक्षण हा तेव्हा कळीचा मुद्दा ठरला होता. महाराष्ट्र सरकार ओबीसी समाजाचे मागासलेपण सिद्ध करू न शकल्याने सर्वोच्च न्यायालयाने डिसेंबर २०२१ मध्ये ओबीसी समाजाचे राजकीय आरक्षण रद्दबातल ठरविले होते. तसेच ओबीसी समाजाचे मागासलेपण सिद्ध करण्याकरिता तिहेरी चाचणी करण्याचा आदेश दिला होता. राज्यात सत्ताबदल झाल्यावर महायुती सरकारने माजी मुख्य सचिव जयंतकुमार बांठिया यांच्या नेतृत्वाखाली यासंदर्भात नेमलेल्या आयोगाने इतर मागासवर्गींयांची आकडेवारी जमा करून अहवाल सादर केला. त्याच दरम्यान मध्य प्रदेश सरकारचा ओबीसी आरक्षणाबाबतचा अहवाल सर्वोच्च न्यायालयाने स्वीकारून ओबीसींचे राजकीय आरक्षण पुनर्स्थापित केले. त्याच आधारे महाराष्ट्र सरकारनेही अहवाल सादर करून स्वतःची सुटका करून घेतली. बांठिया आयोगानुसार आरक्षणाची तरतूद राज्य सरकारने केली होती. या अहवालावरून वाद असताना सर्वोच्च न्यायालयाने बांठिया आयोगाच्या अहवालापूर्वीची परिस्थिती कायम ठेवली आहे. यामुळे ओबीसी समाजाला सरसकट २७ टक्के राजकीय आरक्षण मिळाले. सर्वोच्च न्यायालयाने बांठिया आयोगापूर्वीच्या परिस्थितीनुसार आरक्षण ठेवावे, असा निर्देश आता दिला असला तरी मग मधली अडीच- पावणे तीन वर्षे स्थगिती का कायम ठेवली, असा प्रश्न उपस्थित होतो. मधल्या काळात तारखांवर तारखा पडत गेल्या. बांठिया अहवालामुळे ओबीसींच्या ३४ हजार आरक्षित जागा कमी झाल्या असत्या, असा युक्तिवाद याचिकाकर्त्यांनी केला होता. आता या सर्व जागा ओबीसी समाजासाठी आरक्षित होणार असल्या तरी सर्वोच्च न्यायालयाच्या अंतिम निकालाला अधीन राहून ओबीसी आरक्षणातून निवडून येणाऱ्या लोकप्रतिनिधींच्या डोक्यावरील टांगती तलवार कायम राहणार आहे. प्रभागांची रचना करण्याचा अधिकार कोणाचा हा मुद्दाही कायम आहे.

निवडणुका रखडल्याने राज्यातील सर्व २९ महानगरपालिका, २०० पेक्षा अधिक नगरपालिका, दोन वगळता अन्य सर्व जिल्हा परिषदा, १००च्या आसपास नगरपंचायतींमध्ये गेली तीन ते पाच वर्षे प्रशासकराज आहे. अर्थात या सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांवर मंत्रालयातील उच्चपदस्थांचे हस्ते-परहस्ते नियंत्रण असते. कोणाला कामे द्यायची, कोणाची निविदा स्वीकारायची हे फर्मान मंत्रालयातून येत असल्याची चर्चा असते. नोकरशाहीच्या हाती अधिक काळ पालिकांची सूत्रे राहिल्याबद्दल संबंधित खंडपीठाने तीव्र नापंसती व्यक्त केली. घटनेत केंद्र, राज्य व स्थानिक स्वराज्य संस्था अशी त्रिस्तरीय प्रणालीची तरतूद करण्यात आली आहे. यापैकी सर्वसामान्य लोकांशी थेट संबंध येतो अशा स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका तीन ते पाच-पाच वर्षे रखडतात ही गंभीरच बाब. राजकीय वातावरणाचा अंदाज घेता सुरुवातीच्या काळात सत्ताधाऱ्यांनाच या निवडणुका नको होत्या. न्यायालयीन प्रक्रियेने सत्ताधाऱ्यांचे फावलेच.

पण आता सर्वोच्च न्यायालयाने चार महिन्यांत निवडणुकीची सारी प्रक्रिया पूर्ण करण्याचा आदेश दिला आहे. परंतु सुमारे ३० ते ३५ हजार प्रभाग किंवा जिल्हा परिषदांच्या गटांसाठी एकदम निवडणुका घेणे राज्य निवडणुक आयोगाला शक्य आहे का ? त्यातच जून ते सप्टेंबर या पावसाळ्याचा कालावधी. पावसाळ्यात शक्यतो निवडणुका घेऊ नयेत, असे निवडणुक आयोगाचे मार्गदर्शक तत्त्व आहे. हे लक्षात घेता चार महिन्यांत निवडणुकांची प्रक्रिया राबविणे राज्य निवडणूक आयोगाला शक्य होईल, असे वाटत नाही. कदाचित राज्य निवडणूक आयोग सर्वोच्च न्यायालयात मुदत वाढवून घेण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. कारण दिवाळीनंतरच म्हणजे ऑक्टोबर-नोव्हेंबरमध्ये निवडणुका घेणे कधीही अधिक सोयीचे ठरेल.

विश्लेषण

(CO)

वस्तू व सेवा कर

(जीएसटी)

आकारणीच्या

नियमांत वारंवार

होणारे बदल उच्च

न्यायालयांकडून

'अवैध' आणि

'घटनाबाह्य'

ठरण्याची वेळही

वारंवार येते आहे...

सुमित पाकलवार sspakalwar@gmail.com

गेल्या दहा दिवसांपासून छत्तीसगड -तेलंगणा सीमेवरील करेगुट्टा टेकडीवर दहा हजारांपेक्षा अधिक सुरक्षा दलाच्या जवानांनी नक्षलविरोधी अभियान करून ही टेकडी ताब्यात

घेतली. मात्र या मोहिमेचे फलित

काय, अशी

चर्चा आहे.

'करेगुट्टा' मोहिमेची चर्चा का आहे? गडचिरोलीपासून ५० किलोमीटरवरील छत्तीसगड-तेलंगणा सीमेवर ६० किलोमीटर पसरलेली करेगुट्टा पर्वतरांग नक्षलवाद्यांचे नंदनवन समजली जाते.अत्यंत प्रतिकुल नैसर्गिक परिस्थितीमुळे सुरक्षा यंत्रणेला येथे पोहोचणे आजपर्यंत शक्य झाले नव्हते. मात्र, २१ एप्रिल रोजी दहा हजारांहून अधिक जवानांनी या टेकडीला घेरण्यास सुरुवात केली. या टेकडीवर मोठ्या नक्षल नेत्यांसह जवळपास बटालियन क्र.१चे ७०० हून अधिक नक्षलवादी असल्याचा दावा पोलीस अधिकाऱ्यांनी केला होता. दहा दिवस येथे झालेल्या चकमकीतून तीन महिला नक्षलवाद्यांचे मृतदेह ताब्यात घेण्यात आले. यात तीन जवानही जखमी झाले. १ मे रोजी सुरक्षा जवानांनी या टेकडीचा ताबा घेत शिखरावर तिरंगा फडकवला. मात्र, एकाही मोठ्या नक्षल नेत्याला पकडण्यात किंवा ठार करण्यात

जवानांना यश आले नाही. नक्षलवाद्यांच्या बटालियन क्रमांक १ ची इतकी दहशत का ?

मार्च २०२६ पर्यंत देशातून नक्षलवाद संपवू या गृहमंत्री अमित शहा यांच्या घोषणेच्या पार्श्वभूमीवर छत्तीसगडमध्ये नक्षलविरोधी अभियान अधिक गतिमान करण्यात आले आहे.

दोन वर्षांच्या काळात येथील चकमकीत ४०० हुन अधिक नक्षलवादी ठार झाले. बस्तर भागात नक्षलवाद्यांचा अधिक प्रभाव असल्याने हा परिसर नक्षलमुक्त करणे हे सुरक्षा यंत्रणेसमोरील सर्वात मोठे आव्हान आहे. देशातील 'मोस्ट वॉन्टेड' नक्षलवादी माडवी हिडमा प्रमुख असलेल्या बटालियन क्रमांक १ ला संपविल्याशिवाय हे शक्य नाही. या बटालियनने २०१० पासून २०० हून अधिक सुरक्षा जवानांचा बळी घेतला आहे. सुकमा येथे झालेल्या ताडमेटला हल्ल्यात केंद्रीय राखीव पोलीस दलाच्या ७६ जवानांना जीव गमवावा लागला होता. या हल्ल्याचे नेतृत्व माडवी हिडमा याने केले होते. करेगुट्टा टेकडीवर या बटालियनसह मोठे नक्षल नेते लपून असल्याच्या गुप्त माहितीनंतर सुरक्षा यंत्रणेने ही धाडसी मोहीम हाती घेतली.

नक्षलवादी का घाबरले?

गेल्या दोन वर्षांत सुरक्षा यंत्रणेने केलेल्या कारवायांमध्ये नक्षलवाद्यांचे मोठे नुकसान झाले. नक्षलवाद्यांचा गड समजल्या जाणाऱ्या अबूजमाड परिसरातही जवानांनी बऱ्यापैकी नियंत्रण मिळवले आहे. आता करेगुट्टासारखा भाग आणि शिल्लक नेतृत्व गमावण्याची भीती नक्षलवाद्यांमध्ये दिसून येत आहे. त्यामुळेच या

अभियानादरम्यान त्यांनी तीन वेळा पत्रक काढून शांती प्रस्ताव पुढे केला. नक्षलवाद्यांच्या केंद्रीय समितीचा सदस्य आणि देशातील दुसऱ्या क्रमांकाचा नेता सोन् ऊर्फ भूपती यानेदेखील पत्रक काढून युद्धविरामाची विनंती केली. या दरम्यान, तेलंगणा आणि छत्तीसगडसह विविध राज्यांतील काही राजकीय नेते, साहित्यिक, विचारवंतानी तेलंगणाच्या मुख्यमंत्र्यांची भेट घेतली. राष्ट्रपतींना पत्र लिहून ही कारवाई थांबवण्याची विनंती केली. हा सगळा घटनाक्रम नक्षल चळवळीची झालेली पीछेहाट दर्शविणारा ठरला. सरकारने मात्र आधी आत्मसमर्पण मगच चर्चा ही भूमिका कायम ठेवल्याने शांती प्रस्तावावर कोणतीही चर्चा झाली नाही.

तेलंगणा आणि केंद्रात वाद का ?

नक्षलवाद्यांबरोबर शांती प्रस्तावावर चर्चा करावी आणि नक्षलिवरोधी कारवाई थांबवावी, यासाठी एका गटाने तेलंगणाचे मुख्यमंत्री रेवंत रेड्डी आणि माजी मुख्यमंत्री के. चंद्रशेखर राव यांची भेट घेतली. यानंतर रेवंत रेड्डी यांनी नक्षलवादाला आम्ही सामाजिक दृष्टिकोनातून बघतो, कायदा आणि सुव्यवस्थेचा प्रश्न मानत नाही. असे सांगून नक्षलवाद्यांच्या शांती प्रस्तावाला समर्थन दिले. माजी मुख्यमंत्री के. चंद्रशेखर राव यांनीही शांती प्रस्तावावर चर्चा

करावी, अशी मागणी केंद्राकडे केली. यामुळे छत्तीसगडमधील राजकीय नेत्यांनी तेलंगणाच्या हेतूवर संशय व्यक्त केला. यावर छत्तीसगडचे गृहमंत्री विजय वर्मा यांनी संविधानावर विश्वास नसलेल्या आणि बंदुकीच्या नळीतून सत्ता मिळविण्याचे स्वप्न पाहणाऱ्यांचे कुणी समर्थन कसे काय करू शकतात, असा प्रश्न उपस्थित केला. नक्षलवादाची सर्वाधिक झळ सोसणाऱ्या तेलंगणा आणि आंध्र प्रदेशातील नेत्यांना नक्षलवाद्यांचा इतका कळवळा का, असाही प्रश्न उपस्थित करण्यात आला.

या अभियानाचे फलित काय?

नक्षलवादाविरोधातील आजपर्यंतचे सर्वात मोठे अभियान म्हणून करेगुट्टाच्या कारवाईकडे बिघतले गेले. या ठिकाणी केंद्रीय समिती (सीसी) सदस्य पुल्लुरी प्रसाद राव ऊर्फ चंद्रण्णा, सुजाता, पीएलजीए प्रमुख बरसे देवा, दक्षिण बस्तरमधील कमांडर-इन-चीफ माडवी हिडमा यासारखे मोठे नक्षल नेते होते, अशी चर्चा होती. मात्र, त्यांना पकडण्यात यश आले नाही. त्यामुळे अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीत मोठा धोका पत्करून राबविण्यात आलेली ही मोहीम केवळ केंद्र सरकारला दाखविण्यासाठी होती की खरंच त्या ठिकाणी एवढ्या मोठ्या संख्येने नक्षलवादी उपस्थित होते, अशी चर्चा प्रशासनात आहे.

'करेगुद्दा' नक्षलिवरोधी अभियानाचे फलित काय?

'जलसंधारण'च्या योजनांची कामे कासवगतीने लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : कृषी विभागापासून एक एप्रिल २०१८ रोजी मुदा व जलसंधारण विभाग वेगळा करण्यात कृषी विभागाकडून मनुष्यबळ मिळणे अपेक्षित होते. पण, कृषी विभागाने मनुष्यबळ देण्यास नकार दिल्यामुळे गत सात वर्षांपासून मृदा व जलसंधारण अपेक्षित मनुष्यबळ विभागाला नाही. मिळालेले मनुष्यबळामुळे विभागाच्या विविध योजनांची अंमलबजावणी कासवगतीने सुरू आहेत.

शिवार जलयुक्त जलसंधारणाची करण्यासाठी एक एप्रिल २०१८ रोजी मुदा व जलसंधारण विभागाची स्थापना करण्यात आली आहे. या विभागाला कृषी आणि जलसंपदा विभागाचे अधिकारी, कर्मचारी देण्याचा निर्णय कृषी विभागाचे ९ हजार ९६७ कर्मचारी मृदा व जलसंधारण विभागाला दिले जाणार होते. मात्र, एकही कर्मचारी देण्यात आलेला नाही. उलट कृषी योजनांची व्याप्ती वाढल्याचे आणि विभागाच्या अनेक जागा रिक्त असल्याचे कृषी विभागानेच अधिकच्या कर्मचाऱ्यांची मागणी केली आहे.

कृषी विभागाकडून नऊ हजारपेक्षा जास्त कर्मचारी मिळणे अपेक्षित होते. गत सात वर्षांपासून एकही कर्मचारी मुदा व जलसंधारण विभागास कर्मचारी मिळाला नाही. चर्चेनंतर आता दोन हजार कर्मचारी मिळणे अपेक्षित आहे. अपुऱ्या मनुष्यबळाचा परिणाम विभागाच्या कामांवर होत आहे. - गणेश पाटील, सचिव, मृदा व जलसंधारण विभाग.

'विकसित महाराष्ट्र - २०४७' मोहीम

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई : प्रशासनात लोकाभिमुखता आणणारा १०० दिवस या उपक्रमाचा पहिला टप्पा यशस्वीपणे पार पडला. त्यानंतर आता आगामी १५० दिवसांच्या कार्यालयीन सुधारणा अभियानाची घोषणा करण्यात आली आहे. या उपक्रमांतर्गत 'विकसित भारत'च्या धर्तीवर 'विकसित महाराष्ट्र -२०४७' चे दस्तऐवज तयार करण्याचे आदेश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी बुधवारी दिले.

मंत्रालयात १०० दिवसांच्या कार्यालयीन कार्यक्रमांबाबत प्रथम क्रमांक प्राप्त कार्यालयांचे सादरीकरण, सर्वोत्कृष्ट राज्यस्तरावरील कार्यालयांना प्रशस्तिपत्र वितरण, धोरणात्मक बाबी कार्यक्रमासंदर्भात उत्कृष्ट काम केलेल्या मंत्रालयीन विभागांचा व अधिकाऱ्यांच्या

आराखडा तयार करणार, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची घोषणा

व बाल विकास विभागाच्या मंत्री आदिती तटकरे, सचिव अनुप कुमार यादव, सार्वजनिक बांधकाम विभाग विभागाचे मंत्री शिवेंद्रसिंह उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी राजे भोसले, सचिव मनीषा पाटणकर म्हैसकर, कृषी विभागाचे मंत्रालयीन विभाग म्हणून महिला

कुमार यासह मंत्रिमंडळातील सदस्य गुणगौरव बैठकीत फडणवीस उपस्थित होते. शंभर दिवसांचा कार्यक्रम केवळ एक उपक्रम

प्रधान सचिव विकासचंद्र रस्तोगी, ग्रामविकास विभाग मंत्री जयकुमार गोरे, प्रधान सचिव एकनाथ डवले, परिवहन व बंदरे विभाग मंत्री नितेश राणे, अपर मुख्य सचिव संजय सेठी यांचा

नव्हता, तर सरकारची दिशा ठरवणारा महत्त्वाचा टप्पा होता, असे फडणवीस यावेळी म्हणाले.

सन्मान करण्यात आला.

(पान १ वरून)

शासकीय सेवेत

तंत्रज्ञानाचा वापर

अभियानात पुढील १५० दिवसांचा कार्यक्रम दिला आहे. शासकीय सेवेमध्ये तंत्रज्ञानाचा वापर करून यामध्ये विविध उपक्रम राबविल्यास 'विकसित महाराष्ट्र २०४७' चा आराखडा तयार करणे सुलभ होईल, असे मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले.

सोयीसुविधा मिळाव्यात शासन, प्रशासनाने समन्वयाने काम करणे गरजेचे आहे. नागरिकांना स्थानिक पातळीवरच

स्थानिक पातळीवरच

सुविधा मिळाव्यात, ही शासनाची भूमिका आहे, प्रशासनाला गती मिळावी, यासाठी १०० दिवसांचा कृती आराखडा राबवण्यात आला, असे उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे

महाराष्ट्राला कराच्या प्रमाणात हिस्सा द्या

सोळाव्या वित्त आयोगाकडे मागणी करणार

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई: केंद्र सरकारच्या १६ व्या वित्त आयोगाची बैठक गुरुवारी सह्याद्री अतिथीगृहावर होत आहे. या बैठकीच्या पार्श्वभूमीवर महायुती सरकारने वित्त आयोगाकडे निधीच्या मागणीसाठी तयारी केली आहे. आर्थिक सावरण्यासाठी भरीवर निधी मिळावा, महाराष्ट्राकडून केंद्र सरकारला मिळणाऱ्या कराच्या प्रमाणात हिस्सा मिळावा, अशी मागणी सरकारकडून आयोगाला केली जाणार आहे.

मुंबईतील पायाभूत सुविधांच्या प्रकल्पांना भरीव अर्थसहाय्य द्यावे तसेच नाशिकमध्ये कुंभमेळ्यासाठी अधिकचा निधी मिळावा, अशी मागणी केली जाणार आहे. एकूण कर

महसुलातील केंद्र आणि राज्य सरकारचा वाटा निश्चित करणे. राज्यांना दिली जाणारी आर्थिक मदत, अनुदान यासंदर्भात केंद्राला धोरणात्मक शिफारशी करण्यासाठी केंद्र सरकारने २०२६ ते २०३१ अशा पाच वर्षासाठी १६ व्या वित्त आयोगाचे गठन केले आहे. आयोगाला ३१ ऑक्टोबर २०२५ पूर्वी आपल्या शिफारशी केंद्राला सादर करायच्या आहेत. अरविंद पनागरिया यांच्या अध्यक्षतेखाली १६ व्या वित्त आयोगाचे सदस्य अजय झा, ॲनी मॅथ्यू, मनोज पांडा, ऋत्विक पांडे यांचे मुंबईत आगमन झाले. गुरुवारी होणाऱ्या बैठकीत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री अजित पवार सरकारच्या मागण्या आयोगासमोर ठेवतील.

मे महिन्यातील

सर्वाधिक पाऊस

पावसाची बुधवारी नोंद

झाली. मुंबईच्या विविध

भागांत सकाळी ८:३० ते

कुलाबा केंद्रात १२.४ मिमी,

नोंदविला गेला. सांताक्रझ

येथे दहा वर्षांनंतर बुधवारी

रात्री ८:३० वाजेपर्यंत

हवामान विभागाच्या

तर सांताक्रूझ केंद्रात

सर्वाधिक २४ तासांचा

२४.८ मिमी पाऊस

मे महिन्यातील सर्वाधिक

ऑनलाइन बदलीमुळे पारदर्शकपणालाच छेद

बोलत होते. उपमुख्यमंत्री एकनाथ

शिंदे, प्रभारी मुख्य सचिव राजेश

आराखडा अभियानाच्या

माध्यमातून शासनाची प्रतिमा

अधिक उंचावेल, असा विश्वास

व्यक्त केला. यावेळी सर्वोत्तम

परिवहन खात्यातील प्रकार

महेश बोकडे, लोकसत्ता

नागपूर : परिवहन खात्याने पारदर्शकपणाच्या नावावर २०२३ मध्ये ऑनलाइन बदलीची प्रक्रिया सुरू केली. परंतु, यामुळे विनंती बदलीचा ओघ अनेक पटींनी पारदर्शकपणालाच छेद गेल्याचा आरोप मोटार वाहन निरीक्षकांच्या संघटनेने केला आहे.

संघटनेने दिलेल्या माहितीनुसार,

पूर्वीच्या पद्धतीत नागरिक मंडळ अधिकाऱ्याच्या कौटुंबिक स्थितीचा विचार व्हायचा. प्रादेशिक समतोलही बघितला जायचा. त्यामुळे पूर्वीचीच पद्धत लागू करायला हवी.

- भूषण राऊत, राज्य सचिव, कार्यकारी अधिकारी संघटना.

परिवहन आयुक्त कार्यालयाने मोटार निरीक्षकांच्या बदल्या ऑनलाइन करण्याचे निकष जाहीर केले. त्यातील कायदेशीर त्रुटी व दोषांकडे संघटनेने लक्ष वेधले. त्यानंतरही राज्यात १६० मोटार वाहन

निरीक्षकांची ऑनलाइन बदली झाली. त्यापैकी १२५ अधिकाऱ्यांनी अन्याय झाल्याचे सांगत विनंती बदलीसाठी अर्ज केला. काहींनी प्रशासकीय न्यायाधीकरणाकडे दाद मागितली. न्यायालयानेही ऑनलाइन बदली धोरणावर कठोर ताशेरे ओढले.

आधी विनंती अर्ज केलेल्यांपैकी सुमारे ३० जणांची २०२४ मध्ये बदली झाली. २०२५ मध्ये पुन्हा १६० जणांच्या बदलीचे संकेत मिळत आहेत. त्यामुळे मोटार वाहन निरीक्षक व सहाय्यक मोटार वाहन निरीक्षकांकडून संताप व्यक्त होत

सायंकाळी ५:३० वाजेपर्यंत १३ पावसाची नोंद झाली. दिवसभर सुरू असलेल्या पावसामुळे उकाड्यापासून काहीसा दिलासा मिळाला. ठाणे जिल्ह्यात सकाळी आणि सायंकाळी पडलेल्या पावसामुळे जनजीवन विस्कळीत झाले. अनेक ठिकाणी वृक्ष उन्मळून पडले. नाल्यातील पाणी रस्ते, गृहसंकुलांत शिरले. मध्य रेल्वेच्या गाड्या २० मिनीटे उशिराने धावत असल्याने ठाणे तसेच पलिकडील स्थानकांत प्रवाशांची गर्दी झाली. कामानिमित्ताने बाहेर यामुळे पडलेल्या नागरिकांचे हाल झाले. मुंबई-नाशिक पावसामुळे महामार्गावरील वाहतुक संथ झाली. बदलापूर, अंबरनाथ भागात विद्युत पुरवठा खंडीत झाला होता. गुरुवारी

मुंबईसह किनारपट्टी भागात मुसळधार

ठाण्याच्या राबोडी भागात बुधवारी एका रिक्षावर झाड पडल्यामुळे प्रवाशाचा मृत्यू झाला, तर रिक्षाचालक जखमी झाला. (छाया : दीपक जोशी)

जिल्ह्यांत कडकडाटासह पावसाचा

वाढण्याची शक्यता आहे. पश्चिम महाराष्ट्र आणि मराठवाड्यात

शक्यता असून हलक्या सरी पड्

GET-A-NEW Opportunity to

inspire others with your

Talents/ Skills. Retired/ VRS/

Homemakers. Great Earnings+

जमीन विकणे आहे

व्यावसाायक जागा

स्क्वे.फूट दुकानगाळा योग्य किमतीस

मालमत्ताावषयक

शेतकरी दाखला बनवितात,

शेतजमिनी

कर्जतमधील

9324371568/

9076388458

Age:

0070958019-1

9494084000

माके टजवळ

कॉम्प्लेक्समध्ये ३४०

शैक्षणिक

स्वर्णसंधी! 1 वर्षात BA व्हा. 10वी/12वी पास- नापासना प्रवेश. सरकारमान्य समकक्ष पदवी. कानडे, बावधन, पुणे (11 ते 5) 9890344036/ 9890976469

हमखास पास ''खर्डीकर क्लासेस' दापोलीत सर्व सुविधांसह सीव्ह्यू NA ७वी नापास...? डायरेक्ट १०वी, ११वी प्लॉटस १/२ BHK बंगलो, पाणी, नापास...? डायरेक्ट १२वी. रेग्युलर/ लाईट, रोड, कंपाऊंड, WI-FI, 7/12, डिस्टन्स BA, B.Com., B.Sc. बँक लोन स्टॅम्पड्युटीमध्ये सुट ऑफर 9820627580/ 9820904646. www.greatkonkan.com

0070961433-1

ट्यूटस

SSC/ B.Com./ Engg./ ICSE 91%, 9930004564/

7039487944. 0070899952-1

पाहिजेत

URGENLY Require teachers (B.A, B.Sc, M.A, M.sc, B.Ed, M.Ed) for Std. 6 to 12 (Arts, Science, Commerce.) for all subjects *except Hindi & Drawing, P.T., Library, Lab Assistant. Minimum 3years experience & fluency in English is must. Symbiosis Convent High School, Kausa. Kindly Send your resume to: principal.kausa@schs.in/ hr@schs.in. 9136950844.

0070965399-1

पार्ट टाईम जॉब पाहिजेत. निवृत्त अधिकारी/ VRS सुशिक्षित गृहिणी. वयः ४०+, शिक्षण ः

SSC/ HSC. सुंदर पॅकेज, सवलती. 7738343238.

अर्धवेळ काम वरिष्ठ नागरिक, रिटायर्ड गृहिणी, बँकर्स, शिक्षक, VRS, NRI सुवर्णसंधी. उत्तम पगार + मेडिकल+ इंसेंटिव+ विदेश प्रवास age ४०+ जगदीश जोशी 9869509133.

0070960648-1

(सरकारमान्य) झुरळे, मुंग्या, वाळवी, ढेकूण शास्त्रीय 800% पेक्षा समाधानी 8433242630/ 8975968422.

यात्रासहल

🖚 श्रीरामकृष्ण

चारधाम-

११.०९.२०२५// शास्त्रोक्त

यात्रा- अयोध्या- काशी-

03/90/2024/ 24-90-

२०२५// कर्नाटक दर्शन -

08/20/2024// 29-20-

२०२५// अयोध्या- नेपाळ-

२०२५// ०१-११-२०२५

कोकणातील श्रीरामकृष्ण

आनंदवन व्रतबंध सोहळा-

१४.04.2024.

9820023106/

9137001395.

कुरवपूर

सुप्रसिद्ध-

दार्जिलिंग-

-08-75

बापट-

यात्रा-

त्रियुगीनारायणसह-

२३.04.२०२५//

नर्मदापरिक्रमा-

24/20/2024//

१५/११/२०२५

08-90-7074//

2024//

सिक्कीम-

मुंबई, मुंबईबाहेरील सर्व पेपर्सला जाहिराती छापतो पुण्यस्मरण 🛖 जीवनसाथी Notice, वाढिदवस लोकसत्ता सेवेसाठी ऑफिसल कधीही कुठूनही फोन करा Landline: 02224466191 24468556/8976181891

"Keyon Media Pvt Ltd"

अधिकृत जाहिरात एजन्सी न्यूजपेपर,

Digital marketing, TV जाहिरात

दरात

WhatsApp द्वारेही स्वीकारतो) -

9653683498/9920992393.

online सौ. जोशी Ph.D ठाणे-

८६८९८३१८९०/ ९४२२६३२९३३.

मुठकरणी, साईबाबानगर,

0070965838-1

सोसायटी पत्रिकेशिवाय तुमची येथील महाड समस्या शेतजमिनी विकतो. सशुल्क आश्चर्यचिकत 9076071568/ विश्वास (पत्रिकावाचनासहित)

Row House for sale at alibaug

city, 108 sq.m. 1100 sq.ft.. construction fullly renovated, price 1CR. 10 mins walk from 9623410719, 8530410568

जाहिरातविषयक

HIGHTECH, Experts; Quick Sarvodaya Advertising) लोकसत्ता+ सर्वच डिस्काउंट वर्तमानपत्रात स्कीम+ जागाविषयक, शैक्षणिक, पाहिजेतच्या प्रसिद्धीसाठी 9892797851/9322277986

0070962928-1

0070945293-1

0070963337-13-13

भविष्यविषयक 🖚 गुरुकुल ज्योतिष ४४ वर्षांचा अडचणींवर योग्य मार्गदर्शन प्रत्यक्ष/

0070959478-1

जन्मपत्रिका, वशीकरण, व्यसनमुक्ती, गृहक्लेश, मनगमत सगाई- लग्न, सौतन त्रास.

सांगणार, व्हाल! 9820962500 बसल्यासच 9819453043 चारधाम यात्रा उपायदेखील 0070964365-1 सुचविणार, (उपायांच्या हरिद्वीर-ऋषिकेशसह

फायद्याचे हजारपेक्षा अधिक 13 दिवस, 15, 26 में, 5, 16 जून, 34,500/- प्रत्येकी दिल्ली ते दिल्ली विमान प्रवास 46,500/-खणखणीत अभिप्राय) अयोध्या-वाराणसी (दादासाहेब 7738180098) प्रयागराजसह ६ दिवस 27, 31 जुलै , 4, 8, 12, 16 ऑगस्ट , डिलक्स 3 टाबर एसी 13,500/- प्रत्येकी इकॉनॉमिक नॉन-एसी 9,500/-0070941515-1

कुरिअर सर्व्हिस

अमेरिका, लंडन, युरोप, दुबई, कॅनडा ऑस्ट्रेलिया, सिंगापूर, हाँगकाँग- पार्सल पाठवा, औषध पाठवा, सर्वात स्वस्त आणि लवकर पोहोचविणारे- मीनल पंडित- 8879991866.

0070899830-1

डिटेक्टिव्ह सर्व्हिसेस

मालमत्तेचा शोध, घटस्फोट, पोटगी, कोर्टास लागणारे पुरावे, गुप्त पाठलाग, वधुवराची चारित्र्य तपासणी. संपर्क 7304981309 कन्सल्टेशन २०००. 0040785515-7

पद्धतीने खात्री!! अधिक 0070964541-1 मंदिर सरस्वती

I Have Changed My Name from Tarun Kumar Virji Gada to Tarun Virji Gada Vide

हरवले आहेत

सुरेश आत्माराम ठाकूर, वय ७५, उंची ९९६७२४०७७४ क्रमांकावर संपर्क

स्वर्गवास : २३ मे २०२१ वैशाख शु. ११ चतुर्थ वर्षश्राद्ध : ०८ मे २०२५ - भावपूर्ण श्रध्दांजली -

अष्टविनायक-जेजुरी प्रतिबालाजी-आळंदीसह दर शुक्रवारी, इकॉनॉमिक 3,151/-स्वतंत्र रूम 3,951/-, साखळकर कुटुंबीय एसी बस व एसी रूम 5,551/-

एसी बस, नॉन-एसी राम 5,551/-गुणपतीपुळे-पावस् मार्लेश्वर-डेरॅवण-रत्नागिरी दर गुरुवारी, इकॉनॉमिक 4,151/-एसी बस, नॉन-एसी रुम 5,551/-गोवा-गणपतीपुळेसह 5 दिवस, 25 में, 1,8 जून एसी बस, नॉन-एसी रूम 7,551/- प्रत्येकी

पंढरपूर-तुळजापूर

गाणगापूर-अक्कलकोट

दर गुरुवारी, इकॉनॉमिक 3,351/-,

स्वतंत्र रूम 4,151/-,

साडेतीन शक्तीपीठे आंबोजोगाईसह ५ दिवस, २५ मे ७,५५१/- इकॉनॉमिक, ९,५५१/- स्वतंत्र रूम पाच ज्योतिर्लिंग-अंबेजोगाई 26 में , 2 जून, फॅमिलीवाईज रूम 8,500/- प्रत्येकी www.deshpandetours.com 0070966138-1-1

वाहन विक्रीविषयक

विकणे आहे मराठी ग्रंथ संग्रहालय ठाणे या संस्थेचे फिरते वाचनालयाचे क्रमांक LP/712/3800 B5111/ COWL/ POWER STRG) सुस्थितीत असून ते विकणे आहे. वाहन संस्थेच्या आवारात उभे आहे. सकाळी आठ ते रात्री आठ या वेळेत पाहता येईल. इच्छुकांनी बंद लिफाफ्यात स्वारस्य रकमेसह दिनांक २०/०५/२०२५ कळवावेत. मराठी ग्रंथ संग्रहालय ठाणे, जिल्हा परिषद ठाणे पश्चिम कार्यालयासमोर, :- ४००६०१. संपर्क- 9768257575.

0070966034-1

नावात बदल

Affidavit Dated 06-05-2025.

0070966032-1

५'-२'', रंग सावळा, १०/११/२०२३ पासून नायगाव ता. वसई येथून हरवले सापडल्यास

0070966045-1

स्मृतिदिन

जोशी, मसुरेकर, कामत आणि

0070965525-1-1

महत्त्वपूर्ण निवेदन

वृत्तपत्रामध्ये प्रसिद्ध होणाऱ्या जाहिरातींचा मजकूर ॲडव्हटांइजिंग कॉपी) स्वीकारण्यापूर्वी काळजी घेतली जात असली तरी त्याच्या आशयाची (कन्टेन्ट) पडताळणी करणे शक्य होत नाही. तरी, आपल्या वृत्तपत्रांमध्ये अथवा प्रकाशनांमध्ये प्रसिद्ध होणाऱ्या जाहिरातींतील जाहिरातदार कंपन्या, सहयोगी संस्था अथवा व्यक्तींबरोबर व्यवहार केल्यामुळे कोणत्याही स्वरूपाचे नुकसान वा हानी झाल्यास त्यासाठी अथवा संबंधित जाहिरातीतील भाशयासाठी द इंडियन एक्स्प्रेस (प्रा.) लिमिटेडला जबाबदार ठरविता येणार नाही. त्यामुळे वाचकांना आम्ही असा सल्ला देतो की, जाहिरातदारांना कोणतीही रक्कम प्रेपित करण्यापूर्वी अथवा त्यांच्याबरोवर कोणत्याही स्वरूपाचे संमतिपत्र कार्यसिद्ध करण्यापूर्वी अथवा एखाद्या जाहिरातीवर आधारित कोणतीही कृती करण्यापूर्वी त्यांनी भावश्यक ती चौकशी करण्याची खबरदारी घ्यावी.

कोकण किनारपट्टीसह विदर्भातील विजांच्या

Scan QR Code

Apply Here

Last Date to

applications

28/05/2025

submit the

पाऊस पडला.

Admission to courses under Craft Instructor Training Scheme (CITS) at National Skill Training Institutes (NSTIs) and Institute for Training of Trainers (IToTs)for the academic session 2025-26 will be made through All India Common Entrance Test (AICET), scheduled to be held on 15.06.2025. Applications are invited for Computer Based Test (online) on www.nimionlineadmission.in from the

eligible candidates w.e.f. from 08.05.2025 to

28.05.2025 to appear in the entrance test at

various centers across the country. For More details: www.nimionlineadmission.in

CBC 63101/11/0001/2526

बारामती नगरपरिषद बारामती बांधकाम विभाग

ई निविदा सूचना क्र. ०३/२०२५-२०२६ (ऑनलाईन) Parent Portal: http://mahatenders.gov.in

जा. क्र. बानप/बांवि/कार्या-१७/८७/२०२५-२६ दिनांक : ०५/०५/२०२५ मुख्याधिकारी, बारामती नगरपरिषद वैशिष्टपूर्ण योजना अंतर्गत करावयाच्या ०१ विकास कामांसाठी ई निविदा मागविण्यात येत आहेत. सदर कामांची कागदपत्रे डाऊनलोड करणे व बीड सबमिशन करणेची मुदत दिनांक ०८/०५/२०२५ वेळ दुपारी १५.०० वाजता ते दिनांक १५/०५/२०२५ वेळ दुपारी १५.०० वाजेपर्यत राहील. तांत्रिक लखोटा क्र १ दिनांक १९/०५/२०२५ वेळ दुपारी १५.०० वाजता व वित्तीय लिफाफा क्र २ दिनांक २०/०५/२०२५ वेळ दुपारी १७.०० वाजता मुख्याधिकारी, बारामती नगरपरिषद, बारामती यांचे कार्यालयात उघडणेत येईल. या कामासंबंधी सविस्तर माहिती शासनाच्या http://mahatenders.gov.in तसेच नगरपरिषदेच्या http://baramatimahaulb.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर

(पंकज अनिल भुसे) मुख्याधिकारी गट-अ बारामती नगर परिषद, बारामती

विरार-डहाणू रेल्वेबाधितांना अनुदान

प्रस्ताव सादर करण्याचे महस्रूलमंत्र्यांचे आदेश

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

मुंबई: विरार-डहाणू रोड रेल्वे चौपदरीकरण व रेल्वे कारशेड बांधण्यासाठी प्रकल्पामधील सर्व्हे नं. २१६ आसनगाव येथील कुटुंबे बाधित होत आहेत. येथील सुमारे ३० हेक्टर जागा संपादन करावयाची असून यामध्ये जे बाधित होतील त्यांना सानुग्रह अनुदान देण्यात यावे. याबाबत जिल्हा स्तरावर बैठक आयोजित करून त्याचा अहवाल सादर करण्यात यावा, असे आदेश महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे

विरार-डहाणू येथील बाधित कुटुंबांसोबतच इतर विषयांसंबंधात महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्या मंत्रालयातील दालनात बैठक आयोजित करण्यात आली होती. बैठकीला आमदार मनीषा चौधरी पालघरचे जिल्हाधिकारी उपस्थित होते. रेल्वेसाठी जमीन अधिग्रहित केली जात असताना त्या ठिकाणच्या लोकांचे पुनर्वसन झाले पाहिजे. जर त्यांची घरे तिथे असतील तर त्याचे सर्वेक्षण करून त्याचा योग्य मोबदला त्यांना मिळाला पाहिजे. जवळपास त्यांचे पुनर्वसन करता

यांनी दिले.

जागा नियमित

करण्याची मागणी बोरिवली येथील टीपीएस ३ भूखंडाला श्री गणेश मंदिर ट्रस्टचे नाव लावून जागा नियमित करावी तसेच १९७४ च्या टॅक्स नियमावलीप्रमाणे कर आकारणी करावी अशी मागणीदेखील केली. याबाबत बावनकुळे यांनी शासकीय जिमनीवर अतिक्रमण झाल्याचे दिसत असून नियमानुसार किती कर लागू होऊ शकतो याबाबत चर्चा केली जाईल, असे स्पष्ट केले.

> 🔵 मुंबई परिसरात एन. ए. टॅक्स नाही, तो रद्द करण्याचा निर्णय झाला आहे. मात्र त्याचा आदेश निघालेला नाही. त्याबाबतचा आदेश काढण्याचीही मागणी चौधरी यांनी केली.

येईल का, याचाही विचार होणे आवश्यक आहे. बाधित प्रत्येक कुटुंबाला किमान एक हजार स्क्वेअर फुट जागा उपलब्ध करून दिली पाहिजे. यासाठी नागपूरच्या मिहान प्रकल्पामध्ये ज्या पद्धतीने धोरण ठरविण्यात आले त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी, अशा सूचना बावनकुळे यांनी दिल्या.

निर्मल, ५वा मजला, निरमन पॉइन्ट, मंत्रालय, मुंबई-४०००२१.

निविदा प्रक्रिया राबविण्यापूर्वी इच्छुक कंत्राटदारासोबत धारकांसोबत

संवाद (Early Market Engagement Notice) सूचना आयुक्त, कोल्हापूर महानगरपालिका, तसेच आयुक्त सांगली, मिरज व कुपवाड महानगरपालिका यांनी विनंती केल्यानुसार MRDP प्रकल्प अंतर्गत शहरी पूरव्यवस्थापन (Strong Water Drainage System) संदर्भात स्थापत्य कामे (Civil Work) करावयाची आहेत. कोल्हापूर महानगरपालिका तसेच सांगली, मिरज व कुपवाड महानगरपालिका या दोन महानगरपालिकांमध्ये

जागतिक बँकेच्या सूचनेनुसार निविदा प्रक्रिया राबविण्यापूर्वी इच्छुक कंत्राटदार यांच्यासोबत संवाद

आयोजित करण्यात आला आहे. दिनांक : १३ मे, २०२५

वेळ : ११.०० वाजता

ठिकाण : मित्र कार्यालय, निर्मल, ५वा मजला, नरिमन पॉइन्ट, मंत्रालय, मुंबई किंवा Online

मीटिंग लिंक: https://teams.microsoft.com/I/meetupjoin/19%3ameeting Y2U5ZWI4NiAtNDc1Mi00MDY5LWI0NWQtN2RjZ TgyYTVkZGly%40thread.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22b4ca5b3 6-acaa-4c61-a7dd-008c74a7bc00%22%2c%22Oid%22%3a%22bc061261 e31a-4638-a89d-3f90f2567e25%22%7d

मीटिंग आयडी: 482 280 641 0740

पासवर्ड : vH6sE9C4

डीजीआवपीआर/२०२५-२६/५४४

सायबर फसवणकप्रकरणा तरुणाला अटक

लोकसत्ता खास प्रतिनिधी

मुंबई: सायबर फसवणूक करणाऱ्यांना बँक खाती पुरवणाऱ्या २४ वर्षीय तरुणाला सायबर पोलिसांनी अटक केली. मोहित भोजराज असे त्याचे नाव आहे. आरोपीने कर्नाटकमधील मुख्य आरोपीला सायबर फसवणुकीसाठी १९ बँक खाती पुरवल्याचा आरोप आहे. त्यात सायबर फसवणुकीतील कोट्यावधी रुपये जमा झाल्याचा संशय आहे. तपासणीत संबंधित बँक खाती भाजी विक्रेते, शेतीमाल व्यावसायिक अशा व्यक्तींच्या नावावर आहेत.

तक्रारदार महिलेला शेअर ट्रेडिंगमध्ये चांगला नफा मिळवून देण्याचे आमिष दाखवून ६७ लाख १५ हजार १७४ रुपयांची फसवणूक केली होती. याबाबत अधिकाऱ्याने दिलेल्या माहितीनुसार तक्रारदार महिलेला शेअर ट्रेडिंगमध्ये चांगला परतावा देण्याच्या नावाखाली लिंक पाठवण्यात आली. त्यानंतर विविध बँक खात्यात ६७ लाख १५ हजार १७४ रुपये जमा करण्यास भाग पाडले. या महिलेलाही व्हॉट्सॲप ग्रुपमध्ये सामील करण्यात आले होते.

सह मुख्य कार्यकारी अधिकारी - मित्र

पाकिस्तानी बाजारात पडझड

घबराटीचे वातावरण

निर्माण झाले.

परिणामी कराची

स्टॉक एक्सचेंजचा

निर्देशांक 'केएसई

अंशांनी म्हणजेच ६

१००' हा ६,२७२

स्थिरावला.

बाजाराचे लक्ष आता अमेरिकी

लागले आहे, जरी व्याजदर कपात

अशक्य वाटत असली तरी,

गुंतवणुकदार बारकाईने लक्ष ठेवून

आहेत, असे निरीक्षण जिओजित

भारताच्या कारवाईचे पडसाद पाकिस्तान शेअर बाजारावर

Pakistan Stock Exchange

बुधवारी उमटले. तेथील गुंतवणूकदारांमध्ये यातून

टक्क्यांनी कोसळला. निर्देशांक तीव्र पडझडीने

१,०७,००७ अंशांपर्यंत खाली आल्यांनतर शेअर

बाजारातील व्यवहार काही काळ थांबवण्यात आले होते.

म्हणजेच ३,२५१ अंशांनी घसरून १,१०,०४७ अंशांवर

दिवसअखेर केएसई १०० निर्देशांक ३.१० टक्क्यांनी

सेन्संक्स: 20.380,02 PO. 20P 🔺 (+0.93%)

निफ्टी: २४,४१४.४० ▲ 38.20(+0.98%)

डॉलर ₹: ८४.८० (📤 ४५ पैसे)

तेल 💲 ६२ .५५

▲0.88%%)

राजकुमार दुबे यांना बीपीसीएलच्या विपणन संचालकपदाचा कार्यभार

मुंबई: भारत पेट्रोलियम कॉपेरिशन लिमिटेडने (बीपीसीएल) राजकुमार दुबे यांना कंपनीच्या संचालक (विपणन) पदाचा अतिरिक्त कार्यभार नुकताच सोपविला. सध्या ते कंपनीच्या संचालक (मानव संसाधन) पदावर कार्यरत आहेत.

व्यवसाय व मानव संसाधन विकास या क्षेत्रात ३५ वर्षांहुन अधिक काळाचा प्रदीर्घ व यशस्वी अनुभव असलेल्या दुबे यांनी नायट अलाहाबाद येथून यांत्रिकी अभियांत्रिकीची पदवी आणि स्लोव्हेनिया येथून एमबीए पदव्युत्तर शिक्षण पूर्ण केले आहे.

आझाद इंजिनीयरिंगच्या उत्पादन प्रकल्पाचे

उद्घाटन मुंबई: अभियांत्रिकी क्षेत्रात त्यांच्या नवीन उत्पादन

अग्रेसर आझाद इंजिनीयरिंगने प्रकल्पाच्या उद्घाटनाने आणखी एक उल्लेखनीय टप्पा गाठला आहे. जीई वर्नोव्हाच्या स्टीम पॉवर सर्व्हिसेस व्यवसाय विभागाच्या क्षमतेची बांधिलकी पूर्ण करण्यासाठी हैदराबादस्थित नाविन्यता केंद्रामध्ये या प्रकल्पाची रचना केली गेली आहे. ७६०० चौरस मीटरमध्ये पसरलेल्या या आधुनिक सुविधेचे उद्घाटन जीई वर्नोव्हाच्या अधिकाऱ्याच्या हस्ते आणि आझाद इंजिनिअरिंगचे अध्यक्ष व मुख्याधिकारी राकेश चोपदार यांच्या उपस्थितीत झाले.

> NOTICE Case No: MA/21/2024 Exh. No.: 227

RELIANCE COMMERCIAL FINANCE LIMITE (1) RELIANCE COMMERCIAL FINANCE LIMITED AT THE RUBY 11TH FLOOR NORTH-WEST WING PLOT NO. 29 SENAPATI BAPAT MARG DADAR (WEST) MUMBAI (Suburban), MAHARASHTRA (2) IMRAN MUNIR KHAN FORTUNE GARDEN F103 JASMINE

DEBT RECOVERY TRIBUNAL PUNE

M/S. EISHA CONCORD REALTORS

KOPROLI PANVEL 410206 NAVI MUMBAI MAHARASHTRA-410206 (3) NEHA IMRAN KHAN FORTUNE GARDEN F103 JASMINE KOPROLI PANVEL 410206 NAVI MUMBAI, MAHARASHTRA-410206 WHEREAS the application has been made to thi

Tribunal. The copy of which is enclosed herewith. Th is to give you notice, as to why relief asked for shoul not be granted. Take notice that the said application will be taken up for hearing by the Tribunal at 10.3 a.m. or at such time immediately thereafter according to the convenience of the Tribunal on 29/05/2025 2. You are required to appear in person or by a Pleader Advocate duly instructed at the aforesaid time and file your reply, if any.

3. Take notice that in default of, your appearance of the day mentioned herein before, the proceeding will be heard and determined in your absence. Given under my hand and the seal of this Tribuna on this 19/03/2025

Unit no 307 to 310 3rd floor, kakade Biz Ico Building, Shivaji Nagar, Pune 411005

Note: Strike out whichever not applicable DEBTS RECOVERY TRIBUNAL PUNE प्रारंभिक अस्थिरतेतून सावरून

सेन्सेक्स-निफ्टीचे सकारात्मक वळण

लोकसत्ता व्यापार प्रतिनिधी

मुंबई: पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमधील दहशतवाद्यांच्या अङ्ग्यांवर भारताने केलेल्या क्षेपणास्त्र हल्ल्यानंतर भांडवली बाजारात बुधवारच्या सत्रात सुरुवातीचा काही काळ अस्थिरतेचे वातावरण होते. मात्र दुपारच्या सत्रात बाजार सावरला आणि प्रमुख निर्देशांक सकारात्मक पातळीवर स्थिरावले.

दिवसभरातील चढ-उतारानंतर, सेन्सेक्स १०५.७१ वधारून ८०,७४६.७८ पातळीवर बंद झाला. दिवसभरात त्याने ८०,८४४.६३ असा सत्रातील उच्चांक आणि ७९,९३७.४८ या नीचांकी पातळीला स्पर्श केला होता. दुसरीकडे निफ्टीमध्ये ३४.८० अंशांची वाढ झाली आणि तो पातळीवर 28,888.80

अलिकडच्या भारत-पाक सीमा तणावादरम्यान देशांतर्गत भांडवली बाजार मजबूत स्थितीत राहिला. भू-राजकीय जोखमीमुळे गुंतवणूकदारांमध्ये

बाजारमंचाचे प्रतिबंधात्मक उपाय

पाकिस्तानवरील हल्ल्याच्या पार्श्वभूमीवर देशांतर्गत आघाडीवर प्रमुख बाजारमंच मुंबई शेअर बाजार

म्हणून परदेशी वापरकर्त्यांना त्यांच्या संकेतस्थळावरील प्रवेश बंद केले आहेत. संभाव्य सायबर हल्ल्याच्या पार्श्वभूमीवर अशी प्रतिबंधात्मक उपाययोजना केली असल्याचे 'बीएसई'च्या प्रवक्त्याने सांगितले.

वातावरण होते. मात्र त्याच वेळी, भारत-इंग्लंडमधील मुक्त व्यापार (एफटीए) करारामुळे गुंतवणुकदारांचा आशावाद वाढला, ज्यामुळे कापड, वाहने व वाहन पुरक उद्योग आणि माहिती-तंत्रज्ञान क्षेत्रांच्या यासारख्या प्रमुख समभागांमध्ये वाढ झाली. जागतिक स्तरावर, अमेरिका आणि चीनने व्यापार वाटाघाटी पुन्हा सुरू

करण्याची तयारी दर्शविल्याने

इन्व्हेस्टमेंट्सचे संशोधन प्रमुख जागतिक बाजारात उत्साहाचे वातावरण होते. दरम्यान, चीनच्या विनोद नायर यांनी नोंदवले. भारत आणि इंग्लंडने मंगळवारी अलीकडील व्याजदर कपातीमुळे ऐतिहासिक मुक्त व्यापार करारावर आशियाई बाजारातही सकारात्मक वातावरण निर्माण झाले आहे.

स्वाक्षरी केली, ज्यामुळे ९९ टक्के भारतीय निर्यातीवरील कर कमी फेडरल रिझर्व्हच्या बैठकीकडे होतील आणि ब्रिटिश कंपन्यांना भारतात व्हिस्की, कार आणि इतर उत्पादने निर्यात करणे सोपे होईल आणि एकूण व्यापारी बाजाराला चालना मिळेल.

ब्रिटनशी व्यापार करारानंतरही हिरे-चांदीची शूल्क-कपातीविना निर्यात

पीटीआय, नवी दिल्ली

ब्रिटनशी झालेल्या मुक्त व्यापार

करारांतर्गत (एफटीए) भारताकडून हिरे, चांदी, स्मार्टफोन आणि ऑप्टिकल फायबरसारख्या अनेक औद्योगिक वस्तुंवर ब्रिटनच्या व्यवसायांना शुल्कात कोणतीही सवलत दिली जाणार नसल्याचे सरकारी अधिकाऱ्याने बुधवारी स्पष्ट केले. ब्रिटनमधून पेट्रोल आणि इंजिन वाहनांच्या आयातीवरील शुल्क सवलत ठराविक कोट्यापुरती मर्यादित आहे. त्याचप्रमाणे, आयात शुल्कातील सवलतीच्या दराने ब्रिटनमधील इलेक्ट्रिक वाहनांच्या (ईव्ही) आयातीसाठीचा कोटा फक्त काही हजारांवर मर्यादित आहे. प्लास्टिक, हिरे, चांदी, बेस स्टेशन, स्मार्टफोन, टेलिव्हिजन कॅमेरा ट्यूब, ऑप्टिकल फायबर, ऑप्टिकल फायबर बंडल आणि केबल्स

वस्त्रोद्योगाची स्पर्धात्मकता वाढणार!

भारत-ब्रिटन मुक्त व्यापार करारांतर्गत वस्त्र, कपडे आणि चामङ्याशीसंबंधित भारतीय वस्तूंवरील आयात शुल्क हटवल्याने बांगलादेश आणि व्हिएतनामसारख्या देशांविरुद्ध ब्रिटनच्या बाजारपेठेत स्पर्धात्मकता वाढेल, असे निर्यातदारांचे म्हणणे आहे. व्यापार कराराने भारतीय वस्तुंच्या विस्तृत श्रेणीवरील शुल्क काढून टाकले किंवा लक्षणीयरीत्यां कमी केले आहे, ज्यामुळे देशांतर्गत निर्यातदारांना जगातील सर्वात समृद्ध बाजारपेठेमध्ये प्राधान्याने प्रवेश मिळेल. शुल्क हटवल्याने बांगलादेश आणि व्हिएतनामसारख्या देशांविरुद्ध भारताची स्पर्धात्मकता वाढेल, असे फेडरेशन ऑफ इंडियन एक्सपोर्ट ऑर्गनायझेशन्सचे अध्यक्ष एस. सी. रल्हन म्हणाले.

यासारख्या संवेदनशील औद्योगिक मोठ्या प्रमाणात संधी उपलब्ध आहेत. वस्तूंचा 'एफटीए'तून वगळलेल्या यादीत ठेवण्यात आले आहे. भारताकडून ब्रिटनला या वस्तूंवर कोणतेही आयात शुल्क लाभ दिले जात नाहीत.

जागतिक स्तरावर क्रमांकाचा सर्वात मोठा उत्पादक देश म्हणून, भारताकडे बघितले जाते. वाहनांसंबंधित उत्पादनांची परिसंस्था आणि मुल्य साखळी निर्माण करण्याचे पुरेसे सामर्थ्य भारताकडे आहे. असे असूनही जागतिक स्तरावर वाहन बाजारपेठेत भारताचा वाटा कमी आहे. मात्र या क्षेत्रात विस्तारासाठी

भारत आणि ब्रिटनने मंगळवारी एक ऐतिहासिक मुक्त व्यापार करार केला, जो ९९ टक्के भारतीय निर्यातीवरील शुल्क कमी करेल आणि ब्रिटिश कंपन्यांना व्हिस्की, कार आणि इतर उत्पादने भारतात निर्यात करणे सोपे होईल. तसेच दोन्ही देशांदरम्यान एकूण व्यापार

वाढवेल. वर्ष २०३० पर्यंत व्यापार सध्याच्या ६० अब्ज डॉलर्सवरून दुप्पट करण्याचे उद्दिष्ट आहे. दोन्ही बाजूंनी कोट्याअंतर्गत ऑटोमोटिव्ह आयात शुल्कांवरील कपातीमुळे, टाटा-जेएलआर सारख्या कंपन्यांना

सीमापार तणावाने रुपया घायाळ

लोकसत्ता व्यापार प्रतिनिधी

मुंबई: सीमापार तणाव वाढल्याने रुपया अमेरिकी डॉलरच्या तुलनेत ४५ पैशांनी घसरून ८४.८० पातळीवर बंद झाला. भारताने पाकिस्तान आणि काश्मीरमधील पाकव्याप्त दहशतवादी छावण्यांवर केलेल्या हल्ल्यांनंतर सीमापार तणाव वाढला असून, त्याचे देशांतर्गत चलन बाजारात अस्थिरतादर्शक परिणाम दिसून आले.

विनिमय चलन बाजारात, रुपयाने ८४.६५ प्रति डॉलर पातळीवरून व्यवहाराला सुरुवात केली. दिवसभरातील सत्रात त्याने ८४.४७ चा उच्चांक आणि ८४.९३ रुपये प्रति डॉलर अशी नीचांकी पातळी गाठली होती. मंगळवारच्या सत्रात, अमेरिकी डॉलरच्या तुलनेत ५ पैशांनी घसरून रुपया ८४.३५ पातळीवर स्थिरावला

कमकुवत डॉलर आणि देशांतर्गत

भांडवली बाजारांतील सकारात्मकतेमुळे रुपया डॉलरच्या तुलनेत सावरेल, अशी अपेक्षा आहे. परदेशी गुंतवणुकदारांचा निधी प्रवाह देखील रुपयाला आधार देत आहे. मात्र, भारत आणि पाकिस्तानमधील वाढता युद्धसदृश तणाव आणि खनिज तेलाच्या किमतीमधील तीव्र चढ-उताराच्या शक्यतेने रुपयात घसरण होण्याची शक्यता आहे. असे मिरॅ ॲसेट शेअरखानचे संशोधन विश्लेषक अनुज चौधरी म्हणाले. अमेरिकी फेडरल रिझर्व्हकडून व्याजदर अपरिवर्तित राखले जाण्याची अपेक्षा आहे. रुपया येत्या काही सत्रात ८४.४० ते ८५.१० या श्रेणीत व्यापार करण्याची

- याचिकाकत

अर्जदाराच्या वतीने आणि त्यांच्याकरीता

सरनाथन पुलियुर सारंगराजन

डीआयएन: ०८३९६५४६

ॲडव्हेटिटी ग्लोबल सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड

अपेक्षा आहे.

फॉर्म क्र. आयएनसी-२६

[कंपनी (इन्कॉर्पेरिशन) नियम, २०१४च्या नियम ३० च्या अनुषंगाने]

कंपनीचे नोंदणीकृत कार्यालय एका राज्यातून दुसऱ्या राज्यात बदलण्यासाठी वर्तमानपत्र प्रसिद्ध

करावी लागणारी जाहिरात

केंद्र सरकार (प्रादेशिक संचालक, कॉर्पोरेट व्यवहार मंत्रालय), पश्चिम प्रदेश यांच्यासमोर

कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १३ च्या उप-कलम (४) आणि कंपनी (इन्कॉर्पोरेशन) नियम,

२०१४ च्या नियम ३० च्या उप-नियम (५) च्या खंड (अ)च्या बाबतीत

ऑडव्हेंटिटी ग्लोबल सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड यांच्या बाबतीत

त्याचे नोंदणीकृत कार्यालय

४था मजला, युनिट ४०१, रिलायबल प्लाझा, लिबर्टी टॉवर, ठाणे बेलापूर रोड, ऐरोली, मुंबई शहर,

नवी मुंबई, महाराष्ट्र- ४००७०८ येथे आहे.

सूचना याद्वारे सर्वसामान्य जनतेला देण्यात येत आहे की, कंपनी कंपनी कायदा, २०१३ च्या कलम १३

अंतर्गत केंद्र सरकारकडे अर्ज करण्याचा प्रस्ताव ठेवते आहे, दि. १६ एप्रिल २०२५ रोजी झालेल्या विशेष

सर्वसाधारण सभेत मंजूर झालेल्या विशेष ठरावाच्या अनुषंगाने कंपनीच्या मेमोरॅण्डम ऑफ

असोसिएशनमध्ये बदल करण्याची पुष्टी मिळविण्यासाठी, जेणेकरून कंपनीला तिचे नोंदणीकृत कार्यालय

मुंबई येथील कंपनी रजिस्ट्रारच्या अधिकारक्षेत्रातील महाराष्ट्र राज्यातून चेन्नई येथील कंपनी रजिस्ट्रारच्या

कंपनीच्या नोंदणीकृत कार्यालयातील प्रस्तावित बदलामुळे ज्या व्यक्तीचे हित प्रभावित होण्याची शक्यता

आहे, त्यांनी गुंतवणूकदार तक्रार फॉर्म दाखल करून एमसीए-२१ पोर्टल (www.mca.gov.in)

यावर आपले आक्षेप वितरित करावेत किंवा नोंदणीकृत पोस्टाने पाठवावेत, ज्यामध्ये त्यांच्या हिताचे

स्वरूप आणि विरोधाचे कारण स्पष्ट करणारे प्रतिज्ञापत्र प्रादेशिक संचालकांना सदर या सूचनेचे प्रकाशन

झाल्यापासून चौदा दिवसांच्या आत पश्चिम विभाग एव्हरेस्ट ५ वा मजला, १०० मरीन ड्राइव्ह, मुंबई-

४००००२, महाराष्ट्र या पत्त्यावर प्रादेशिक संचालकांना सादर करावे आणि त्याची प्रत अर्जदार कंपनीच्या

अधिकारक्षेत्रातील तामिळनाडू राज्यात स्थलांतरित करता येईल.

वर नमूद केलेल्या पत्त्यावर नोंदणीकृत कार्यालयात पाठवावी.

कर्जदात्या बँकांचा भूषण स्टीलसंबंधाने निर्णय लवकरच

लोकसत्ता व्यापार प्रतिनिधी

लिमिटेडची दिवाळखोरी प्रक्रियेद्वारे जेएसडब्ल्यू स्टीलला झालेली विक्री रद्दबातल करण्याच्या सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा आढावा घेण्यासह, विविध पर्यायांवर कर्जदात्या बँकांकडून येत्या काही दिवसांत निर्णय घेतला जाईल, असे पंजाब नॅशनल बँकेचे (पीएनबी) व्यवस्थापकीय संचालक आणि मुख्याधिकारी अशोक चंद्रा यांनी बुधवारी सांगितले. नेतृत्वाखालील पीएनबीच्या

तिमाहीत नफ्यात ५१ टक्के वाढ

जानेवारी-मार्च २०२५ तिमाहीत पीएनबीचा नफा ५१ टक्क्यांनी वाढून मुंबई: भूषण स्टील अँड पॉवर ४,५६७ कोटी रूपयांवर पोहोचला. गेल्या वर्षी याच तिमाहीत बँकेचा नफा ३,०१९ कोटी रुपये होता. बँकेचे निव्वळ व्याज उत्पन्न देखील ३ टक्के वाढून १०,७५७ कोटी रुपये झाले. तर गेल्या वर्षी हा आकडा १०,३६३ कोटी रुपये होता. बँकेने भागधारकांना १४५ टक्के लाभांश देण्याची शिफारस केली आहे. म्हणजेच २ रुपये दर्शनी मूल्य असलेल्या प्रत्येक समभागासाठी २.९० रुपये लाभांश दिला जाणार आहे.

> कर्जदारांच्या एका गटाने ४७,२०४ कोटी रुपयांच्या परतफेड न झालेल्या कर्जासंबंधाने भूषण स्टीलला दिवाळखोरी प्रक्रियेत ओढले होते. २६ जुलै २०१७ रोजी सुरू झालेल्या या निराकरण प्रक्रियेत

स्टीलच्या संपादनासाठी स्टील जेएसडब्ल्यू बोलीदार ठरली मोबदल्यात १९,७०० कोटी रुपये देण्याचा तिचा प्रस्ताव मंजूरही झाला

महाराष्ट्र शासन उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरू चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२

Email ID: labour4.ield@mah.gov.in दुरध्वनी क्रमांक- ०२२-२२८७१९७८

अतिरिक्त शुद्धिपत्रक

संदर्भ:- किराणा बाजार व दुकाने मंडळ मुंबई या माथाडी मंडळावर महाराष्ट्र माथाडी, हमाल आणि इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन आणि कल्याण नियमन) कायदा, १९६९ च्या कलम ६ अंतर्गत सदस्यांच्या नामनिर्देशनासाठी अर्ज मागवण्याबाबत दै. लोकसत्ता या दैनिकात २५.०४.२०२५ तारखेला प्रसिद्ध जाहिरात आणि सदर जाहिरातीबाबत दि. ०६.०५.२०२५ या तारखेला त्याच वृत्तपत्रात देण्यात आलेले शुद्धिपत्र.

उपरोक्त जाहिरात मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्रमांक ८६४/२०२५ आणि इतर प्रकरणांमध्ये दिलेल्या १७.०४.२०२५ आणि २३.०४.२०२५ च्या आदेशांस अनुसरून देण्यात आली होती. तसेच याबाबतचे शुद्धिपत्रक हे मा. उच्च न्यायालयाच्या दि. ०२.०५.२०२५ रोजीच्या आदेशास अनुसरून देण्यात आले होते.

आता या अतिरिक्त शुद्धिपत्रकाद्वारे संबंधित माथाडी मंडळांना आदेशित करण्यात येते की, माथाडी मंडळावर नामनिर्देशनासाठी मंडळास प्राप्त झालेले अर्ज न उघडता प्रधान सचिव, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडे पाठवावेत. तसेच जर असा कोणताही अर्ज उघडला गेला असेल तरी तो राज्य शासनाकडे पाठविण्यात यावा, मा. उच्च न्यायालयाचे दि. ०२.०५.२०२५ रोजीचे आदेश, शासनास दि. ०६.०५.२०२५ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्यामुळे व सदर आदेशात मा. उच्च न्यायालयाने नमूद केलेल्या निर्देशास अनुसरून सदरची सुधारणा करण्यात येत आहे.

उपरोक्त बदलाव्यतिरिक्त यापूर्वी दिलेल्या जाहिरातीमध्ये व शुद्धिपत्रकामध्ये कोणताही बदल नाही.

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

डीजीआयपीआर-२०२५-२६/५४२

डीजीआयपीआर-२०२५-२६/५४२

(स्वप्निल कापडणीस)

महाराष्ट्र शासन उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२ Email ID: labour4.ield@mah.gov.in दूरध्वनी क्रमांक- ०२२-२२८५७१९७८

दिनांकः ०८.०५.२०२५

ठिकाणः चेन्नई

अतिरिक्त शुद्धिपत्रक

संदर्भ :- मुंबई भाजीपाला बाजार असंरक्षित कामगार मंडळ या माथाडी मंडळावर महाराष्ट्र माथाडी, हमाल आणि इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन आणि कल्याण नियमन) कायदा, १९६९ च्या कलम ६ अंतर्गत सदस्यांच्या नामनिर्देशनासाठी अर्ज मागवण्याबाबत दै. लोकसत्ता या दैनिकात २५.०४.२०२५ तारखेला प्रसिद्ध जाहिरात आणि सदर जाहिरातीबाबत दि. ०६.०५.२०२५ या तारखेला त्याच वृत्तपत्रात देण्यात आलेले शुद्धिपत्र.

उपरोक्त जाहिरात मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्रमांक ८६४/२०२५ आणि इतर प्रकरणांमध्ये दिलेल्या १७.०४.२०२५ आणि २३.०४.२०२५ च्या आदेशांस अनुसरून देण्यात आली होती. तसेच याबाबतचे शुद्धिपत्रक हे मा. उच्च न्यायालयाच्या दि. ०२.०५.२०२५ रोजीच्या आदेशास अनुसरून देण्यात आले होते.

आता या अतिरिक्त शुद्धिपत्रकाद्वारे संबंधित माथाडी मंडळांना आदेशित करण्यात येते की, माथाडी मंडळावर नामनिर्देशनासाठी मंडळास प्राप्त झालेले अर्ज न उघडता प्रधान सचिव, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडे पाठवावेत. तसेच जर असा कोणताही अर्ज उघडला गेला असेल तरी तो राज्य शासनाकडे पाठविण्यात यावा, मा. उच्च न्यायालयाचे दि. ०२.०५.२०२५ रोजीचे आदेश, शासनास दि. ०६.०५.२०२५ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्यामुळे व सदर आदेशात मा. उच्च न्यायालयाने नमूद केलेल्या निर्देशास अनुसरून सदरची सुधारणा करण्यात येत आहे.

उपरोक्त बदलाव्यतिरिक्त यापूर्वी दिलेल्या जाहिरातीमध्ये व शुद्धिपत्रकामध्ये कोणताही बदल नाही.

(स्विप्निल कापडणीस) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र शासन उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरू चौक,

मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२ Email ID: labour4.ield@mah.gov.in दुरध्वनी क्रमांक- ०२२-२२८७१९७८

अतिरिक्त शुद्धिपत्रक

संदर्भ:- धातू आणि कागद बाजार व दुकाने माथाडी कामगार मंडळ या माथाडी मंडळावर महाराष्ट्र माथाडी, हमाल आणि इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन आणि कल्याण नियमन) कायदा, १९६९ च्या कलम ६ अंतर्गत सदस्यांच्या नामनिर्देशनासाठी अर्ज मागवण्याबाबत दै. लोकसत्ता या दैनिकात २५.०४.२०२५ तारखेला प्रसिद्ध जाहिरात आणि सदर जाहिरातीबाबत दि. ०६.०५.२०२५ या तारखेला त्याच वृत्तपत्रात देण्यात आलेले शुद्धिपत्र.

उपरोक्त जाहिरात मा. मुंबई उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्रमांक ८६४/२०२५ आणि इतर प्रकरणांमध्ये दिलेल्या १७.०४.२०२५ आणि २३.०४.२०२५ च्या आदेशांस अनुसरून देण्यात आली होती. तसेच याबाबतचे शुद्धिपत्रक हे मा. उच्च न्यायालयाच्या दि. ०२.०५.२०२५ रोजीच्या आदेशास अनुसरून देण्यात आले होते.

आता या अतिरिक्त शुद्धिपत्रकाद्वारे संबंधित माथाडी मंडळांना आदेशित करण्यात येते की, माथाडी मंडळावर नामनिर्देशनासाठी मंडळास प्राप्त झालेले अर्ज न उघडता प्रधान सचिव, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन यांच्याकडे पाठवावेत. तसेच जर असा कोणताही अर्ज उघडला गेला असेल तरी तो राज्य शासनाकडे पाठविण्यात यावा, मा. उच्च न्यायालयाचे दि. ०२.०५.२०२५ रोजीचे आदेश, शासनास दि. ०६.०५.२०२५ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्यामुळे व सदर आदेशात मा. उच्च न्यायालयाने नमूद केलेल्या निर्देशास अनुसरून सदरची सुधारणा करण्यात येत आहे.

उपरोक्त बदलाव्यतिरिक्त यापूर्वी दिलेल्या जाहिरातीमध्ये व शुद्धिपत्रकामध्ये कोणताही बदल नाही.

(स्विप्नल कापडणीस) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

दिनांक: ७ मे, २०२५

स्थळ: मुंबई

(27) LTIMindtree

एलटीआयमाइंडट्री लिमिटेड सीआयएन: L72900MH1996PLC104693

नोंदणीकृत कार्यालय: एल ॲण्ड टी हाऊस, बॅलार्ड इस्टेट, मुंबई-४०० ००१, भारत दू. क्र.: +९१ २२ ६७७६ ६७७६; फॅक्स क्र.: +९१ २२ ४३१३ ०९९७ ई-मेल: investor@ltimindtree.com; संकेतस्थळ: www.ltimindtree.com

२९ व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सूचना आणि ई-मतदानाची माहिती

याद्वारे सूचना देण्यात येते की, एलटीआयमाइंडट्री लिमिटेडची एकोणतीसावी (२९ वी) वार्षिक सर्वसाधारण सभा शुक्रवार, ३० मे, २०२५ रोजी दुपारी दुपारी ३:०० वाजता (भा.प्र.वे.), कंपनी कायदा, २०१३ (''कायदा'') अंतर्गत निर्मित नियमां सहवाचीत आणि कॉर्पोरेट व्यवहार मंत्रालयाद्वारे सदर विषयावर वितरीत अगोदरच्या परिपत्रकासहवाचित १९ सप्टेंबर, २०२४ दिनांकित सर्वसाधारण परिपत्रक क्र. ०९/२०२४ (''एमसीए परिपत्रक'') आणि या विषयावर सेबीद्वारे वितरीत अगोदरच्या परिपत्रकांसह वाचित ०३ ऑक्टोबर, २०२४ दिनांकित सेबी परिपत्रक क्र. SEBI/HO/CFD/CFD-PoD-2/P/CIR/2024/133 सहवाचित सेबी (सुचिबध्दता बंधन आणि प्रकटन आवश्यकता) विनियम, २०१५ ("सेबी सुचिबध्दता विनियम") च्या प्रयोज्य तरतूर्दीच्या अनुपालनासह, कंपनीच्या २९व्या एजीएमच्या सूचनेमध्ये ('एजीएम सूचना') नमूद कामकाजाच्या निष्पादनासाठी व्हीडीयो कॉन्फरन्स (व्हीसी)/अन्य ऑडीयो व्हीज्यूअल (ओएव्हीएम)साधनांद्वारे संपन्न होईल.

एजीएम सूचना आणि वित्तीय वर्ष-२५ च्या एकत्रीकृत वार्षिक अहवालाचा बटवडा पूर्ण झालाः एमसीए परिपत्रक आणि सेबी परिपत्रकांच्या अनुपालनामध्ये, ज्या सभासदांनी कंपनी/डिपॉजिटरी पार्टीसीपंट्स आणि/किंवा कंपनीच्या निबंधक आणि भाग हस्तांतर एजंट म्हणजे मेसर्स एमयूएफजी इनटाईम इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड (पूर्वीची लिंक इनटाईम इंडिया प्रायव्हेट लिमिटेड) यांच्याकडे आपले ई-मेल आयडी नोंदविले आहेत त्यांना कंपनीद्वारे एजीएम सूचना आणि वित्तीय वर्ष-२५ चा एकत्रीकृत वार्षिक अहवाल, बुधवार, ७ मे, २०२५ रोजी ई-मेलद्वारे पाठविण्यात आला आहे.

ज्या भागधारकांनी त्यांचा ईमेल पत्ता नोंदणीकृत केलेला नाही त्यांना कंपनीने एकत्रीकृत वार्षिक अहवालाची अचूक वेबलिंक असलेली पर्त्रे देखील पाठवली आहेत.

एजीएम सूचना आणि एकत्रीकृत वार्षिक अहवाल कंपनीच्या संकेतस्थळ: https://www.ltimindtree.com/investors/ वर स्टॉक एक्सचेंजेसच्या म्हणजे बीएसई लिमिटेडच्याः https://www.bseindia.com/ आणि नॅशनल स्टॉक एक्सचेंज ऑफ इंडिया लिमिटेडच्या संकेतस्थळ: https://www.nseindia.com/ वर आणि नॅशनल सिक्यूरिटीज डीपॉजीटरी लिमिटेडच्या ('एनएसडीएल') संकेतस्थळ: https://evoting.nsdl.com/ वरही उपलब्ध आहे

पर्याय म्हणून, सदस्य आर्थिक वर्ष-२५ साठी एकात्मिक वार्षिक अहवाल आणि एजीएम सूचना पाहण्यासाठी वरील क्यूआर कोड देखील स्कॅन करू शकतात.

दस्तावेजांचे निरीक्षण: एजीएम सूचनेच्या संदर्भातील सर्व दस्तावेज रिमोट ई-व्होटींग दरम्यान आणि २९ व्या एजीएम दरम्यान https://www.evoting.nsdl.com येथील एनएसडीएल मंचावर जाऊन सभासदांच्या निरीक्षणासाठी उपलब्ध असतील.

ई-व्होटींगः कंपनी (व्यवस्थापन आणि प्रशासन) अधिनियम, २०१४ च्या नियम २० सहवाचित कायद्याच्या सेक्शन १०८ च्या तरतूदी, आणि सूचिबध्दता विनियमाच्या विनियम ४४ व इन्स्टीट्यूट ऑफ कंपनी सेक्रेटरीज ऑफ इंडियाद्वारें वितरीत सर्वसाधारण सभेवरील सेक्रेटरीयल स्टॅंडर्ड-२ अनुसार, सभासदांना एनएसडीएलद्वारे पुरविण्यात येणाऱ्या इलेक्ट्रॉनिक मतदान प्रणालीचा (ई-व्होटींग) वापर करून एजीएम सूचनेमध्ये नमूद सर्व ठरावांवर त्यांचे मतदान करण्यासाठी सुविधा पुरविण्यात आली आहे.

एजीएमपूर्वी आणि एजीएम दरम्यान रिमोट ई-व्होटींगसाठी सविस्तर सूचना एजीएम बोलावण्याच्या सूचनेच्या 'नोट्स' विभागास दिल्या आहेत. सदस्यांना विनंती आहे की त्यांनी खालील मुद्यांकर्डे लक्ष द्यावे:

अ. कंपनीच्या रजिस्टरमध्ये किंवा डीपॉजीटरीजद्वारे परिरक्षीत लाभधारक मालकांच्या रजिस्टरमध्ये शुक्रवार, २३ मे, २०२५ ("कट-ऑफ दिनांक") रोजी ज्यांचे नाव अभिलेखीत आहे, ते रिमोट ई-व्होटींगद्वारे किंवा एजीएम दरम्यान ई-व्होटींगद्वारे त्यांचे मतदान करण्यासाठी पात्र राहतील.

ब. सभासदांचा मतदान अधिकार कट-ऑफ दिनांक रोजी कंपनीच्या एकूण संपूर्ण भरणा झालेल्या भाग भांडवलातील त्यांच्या शेअर धारणेच्या प्रमाणामध्ये असेल. क. सभासदाने एकदा मतदान केल्यावर, त्याला/तिला ते नंतर बदलता येणार नाही. सभासद

मतदानाचा केवळ एक पर्याय स्वीकारू शकतील म्हणजे रिमोट ई-व्होटींग किंवा २९ व्या एजीएममध्ये ई-व्होटींगचा पर्याय. सभासदांनी दोन्ही पध्दतीने मतदान केल्यास, रिमोट ई-व्होटींगद्वारे केलेले मतदान ग्राह्य मानण्यात येईल. रिमोट ई-व्होटींगची सुविधा पुढील कालावधीत उपलब्ध असेल.

रिमोट ई-मतदान सुरू होण्याची

सोमवार, २६ मे २०२५ रोजी तारीख आणि वेळ स. ९:०० (भाप्रवे) (सर्व्हर टाईम) गुरुवार, २९ मे, २०२५ रोजी रिमोट ई-मतदान समाप्त होण्याची तारीख आणि वेळ सायं. ५:०० वा. (भाप्रवे) (सर्व्हर टाईम) त्यानंतर, रिमोट ई-व्होटींग मॉड्यूल एनएसडीएलकडून निष्क्रीय करण्यात येईल, आणि

सभासदांना मतदान करण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही. ज्या सभासदांनी त्यांचा मतदानाचा अधिकार रिमोट ई-व्होटींगद्वारे बजावला आहे त्यांना

एजीएममध्ये उपस्थित राहता येईल परंतू पुन्हा मतदान करण्यासाठी ते पात्र नसतील. फ. कोणतीही व्यक्ती एजीएमची सूचना आणि वित्तीय वर्ष-२५ करता एकत्रीकृत वार्षिक अहवाल पाठवल्यानंतर सभासदे झाली आहे आणि कट-ऑफ तारखेला समभाग धारण करीत असेल, त्यांनी एजीएममध्ये उपस्थित राहण्यासाठी आणि ई-मतदानासाठी युजर आयडी आणि पासवर्ड कार्यान्वयनासाठी आणि ई-मेल आयडी नोंदविण्यासाठी एजीएम सूचनेमधील परिशिष्ट मध्ये नमूद प्रक्रिया पहावी. सभासद रिमोट ई-व्होटींगसाठी एनएसडीएलसोबत अगोदरच नोंदणीकृत असल्यास, मतदान करण्यासाठी तो/ती विद्यमान अधिकारपत्रांचा वापर करू शकते

अभिलेखन दिनांक आणि लाभांश: संचालक मंडळाने त्यांच्या २३ एप्रिल, २०२५ रोजी झालेल्या सभेमध्ये भा. रू. १/- दर्शनिमूल्याच्या प्रत्येक समभागावर भा. रू. ४५/- च्या अंतिम लाभांशाची शिफारस केली आहे. २९ व्या एजीएममध्ये मंजूर झाल्यास, अंतिम लाभांश अदा करण्याच्या कारणासाठी अभिलेखन दिनांक शुक्रवार, २३ मे २०२५ निश्चित करण्यात आली आहे. दिलेल्या लाभांशावरील टीडीएस संबंधीत सूचनांसाठी, सभासदांनी एजीएम सूचनेचे परिशिष्ट पहावे.

निरीक्षणक: कंपनीने रिमोट ई-व्होटींग तसेच एजीएममध्ये ई-व्होटींग प्रक्रियेच्या निष्पक्ष आणि पारदर्शक पध्दतीने निरीक्षणासाठी, निरीक्षक म्हणून श्रीमती कृपा जोईसर, प्रॅक्टीसींग कंपनी सेक्रेटरी (आयसीएसआय मेंबरशीप क्र. एफ १११९७ आणि सीओपी क्र. १५२६३) यांची नियुक्ती केली आहे. सेबीने त्यांच्या ७ मे, २०२४ दिनांकित मास्टर सूर्कुलर क्र. SEBI/HO/MIRSD/POD-1/P/CIR/2024/37 अन्वये, १ एप्रिल, २०२४ पासून अनिवार्य केले आहे की, ज्यानी भौतिक प्रारूपामध्ये प्रतिभूती धारण केल्या आहेत अशा प्रतिभूती धारकांना केवळ इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाद्वारे लाभांश अदा करावा. सह अदायगी केवळ शेअरधारकांनी त्यांचा पॅन, संपर्क तपशील (पिन आणि मोबाईल क्रमांकासह टपाल पत्ता), बँक खात्याचा तपशील आणि नमूना स्वाक्षरी (''केवायसी'') सादर केल्यानंतरच करण्यात येईल. ज्या सभासदांनी त्यांचे ई-मेल पत्ते आणि किंवा बँक खात्याचा तपशील नोंद / अद्ययावत केलेला नाही त्यांनी कृपया तो जसे प्रकरण असेल त्यानुसार, खालील शिष्टाचारांचे अनुसरण करून कंपनी/डीपॉजीटरीजच्या अभिलेखामध्ये नोंद / अद्ययावत करावेत.

डीमॅट प्रारूपामध्ये शेअर्स धारण केलेले सभासद	त्यांच्या संबंधीत डीपॉजीटरी पार्टीसीपंट (डीपी) मार्फत		
भौतिक प्रारूपामध्ये शेअर्स धारण केलेले सभासद	कंपनीच्या आरटीए मार्फत		
ई-व्होटींग संबंधीत कोणत्याही विचारणांसाठी, सभास	दांनी www.evoting.nsdl.com च		

इ-व्हाटाग सब्धात काणत्याहा विचारणासाठा, समासदाना <u>www.evoung.nsui.com</u> व्या डाऊनलोड सेक्शनवर उपलब्ध फ्रिक्वेंटली आस्क्ड क्वेश्चन्स (एफएक्यूज) आणि ई-व्होटींग युजर मॅन्यूअल पहावे किंवा ०२२-४८८६ ७००० वर संपर्क करावा किंवा श्रीमती रिंपा बाग, यांच्या evoting@nsdl.com वर विनंती पाठवावी.

> अंगना अरोरा कंपनी सचिव आणि अनुपालन अधिकारी

एलटीआयमाइंडट्री लिमिटेड करता

डीजीआयपीआर-२०२५-२६/५४२

नेतृत्वाचा पेच गेल्या वर्षीच्या अखेरीस झालेल्या ऑस्ट्रेलिया

दौऱ्यासाठी वेगवान गोलंदाज जसप्रीत बुमराची उपकर्णधार

म्हणून निवड झाली होती. या मालिकेतील दोन सामन्यांत

कर्णधारपद भूषवत असतानाच बुमराला पाठीच्या दुखापतीने

ग्रासले. त्यानंतर तो तीन महिने स्पर्धात्मक क्रिकेटपासून दूर

राहिला. बुमराच्या तंदुरुस्तीबाबत चिंता असल्याने निवड समिती

त्याला उपकर्णधारपदी कायम ठेवण्यास उत्सुक नसल्याची चर्चा

बुमराने संघाचे नेतृत्वही केले. मात्र, निर्णायक कसोटीत

कर्णधारपदावरून गच्छंतीचे संकेत मिळाल्याने रोहितची कसोटीतून निवृत्ती?

फलंदाजीतील अपयश भोवले?

कामगिरी केली. त्याला पाच डावांत मिळून केवळ ६.२०च्या सरासरीने घावा करता आल्या.

💿 विशेष म्हणजे निवड समितीचे अध्यक्ष अजित आगरकर आणि प्रशिक्षक गौतम गंभीर

गेल्या महिन्याच्या अखेरीस झालेल्या ऑस्ट्रेलिया दौऱ्यात रोहितने निराशाजनक

यांचा विरोध झूगारून त्याने निर्णायक पाचव्या कसोटीसाठी स्वतःहून संघाबाहेर

केवळ १५.१६च्या सरासरीने घावा केल्या होत्या.

बसण्याचा निर्णय घेतला. त्याआधी मायदेशात न्यूझीलंडविरुद्ध तीन कसोटींत त्याने

या अपयशामुळेच निवड सिमतीने रोहितला कसोटी संघाच्या कर्णधारपदावरून दूर

करण्याचा निर्णय घेतला होता असे समजते. रोहितने कसोटी कारकीर्दीत ४०.५७ च्या

सरासरीने धावा केल्या असल्या, तरी भारताबाहेर त्याची सरासरी ३१.०१ अशी होती.

एक्स्प्रेस वृत्त

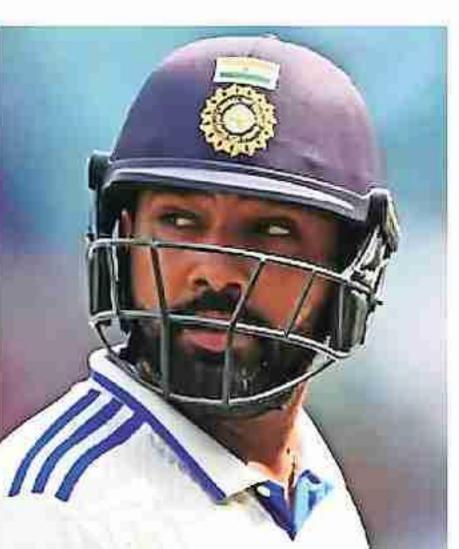
मुंबई: भारताचा कर्णधार रोहित शर्माने कसोटी क्रिकेटमधुन तडकाफडकी निवृत्ती जाहीर केली. रोहितचा निर्णय अनपेक्षित असला, तरी एक दिवस आधीच निवड समितीची बैठक झाली, ज्यात रोहितला कसोटी संघाच्या कर्णधारपदापासून दूर करण्याचे ठरविण्यात आले होते. त्यामुळे केवळ फलंदाज म्हणून खेळण्यापेक्षा रोहितने कसोटीला अलविदा करणेच पसंत केले, अशी चर्चा आहे.

भारतीय संघ पुढील महिन्यात इंग्लंडच्या दौऱ्यावर जाणार असून पाच आहे. या मालिकेसाठी कर्णधार म्हणून

गेला महिनाभर निवड समिती सदस्यांनी सातत्याने चर्चा केली. तसेच मंगळवारी त्यांची मुंबईत बैठक झाली . यावेळी रोहितला कर्णधारपदावरून हटविण्याचा निर्णय झाला होता .

नव्या चेहऱ्याला संधी देण्याबाबत निवड समितीचा निर्णय मंगळवारी झाला होता असे समजते. रोहितला कसोटी संघाच्या कर्णधारपदावरून अलीकडच्या काळातील निराशाजनक

कामगिरीमुळे घेण्यात आला होता, असे क्रिकेटमध्ये भारताचे नेतृत्व करत सूत्रांकडून सांगण्यात आले. राहण्यासाठी उत्सुक आहे.

रोहितने ट्वेन्टी-२० क्रिकेटमधून भारताने मार्चमध्ये 'आयसीसी' गेल्या वर्षीच निवृत्ती जाहीर केली होती. चॅम्पियन्स करंडक स्पर्धा जिंकल्यानंतर आता कसोटीलाही त्याने अलविदा इंग्लंड रोहितलाच दौऱ्यासाठी कर्णधारपदी कायम ठेवण्यासाठी निवड केले असले, तरी तो एकदिवसीय

समिती उत्सुक होती. रोहितनेही यासाठी तयारी दर्शविली होती. काही दिवसांपूर्वीच ऑस्ट्रेलियाचा माजी कर्णधार मायकल क्लार्कला दिलेल्या 'पॉडकास्ट' मुलाखतीत रोहितने इंग्लंड कसोटी संघाच्या कर्णधारपदाबाबत दौऱ्यातील कसोटी मालिकेवर भाष्य सातत्याने चर्चा केली. तसेच मंगळवारी

वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली/धरमशाला

भारतीय लष्कराने पाकिस्तानातील

दहशतवादी तळांवर केलेल्या

हल्ल्याच्या पार्श्वभूमीवर सुरक्षेच्या

कारणास्तव देशातील विविध

विमानतळे बंद ठेवण्याचा निर्णय

घेण्यात आला असून यात धरमशाला

येथील विमानतळाचाही समावेश आहे.

त्यामुळे येथे होणाऱ्या 'आयपीएल'

सामन्यांबाबत मोठा प्रश्न निर्माण झाला

आहे. सामने रद्द करण्याबाबत भारतीय

(बीसीसीआय), केंद्र सरकार किंवा

राज्य सरकार यांच्याकड्न सूचना

करण्यात आलेल्या नाहीत, असे

हिमाचल प्रदेश क्रिकेट संघटनेने स्पष्ट

केले आहे. मात्र, येथे सामने

खेळणाऱ्या संघांसाठी प्रवास हे मोठे

संघाचे धरमशाला हे दुसरे घरचे मैदान

आहे. येथे आज, गुरुवारी पंजाब

विरुद्ध दिल्ली कॅपिटल्स सामना

नियोजित आहे. तसेच ११ मे रोजी

पंजाब विरुद्ध मुंबई इंडियन्स हा

आणखी एक सामना शिल्लक आहे.

'आयपीएल'मधील पंजाब किंग्ज

आव्हान ठरणार आहे.

क्रिकेट नियामक

केले होते. 'सर्व खेळाडू तंदुरुस्त असल्यास आम्हाला विजयाची संधी आहे, ' असे रोहित म्हणाला होता. मात्र, गेला महिनाभर निवड समिती सदस्यांनी

सातत्याचा अभाव

रोहितची मर्यादित षटकांच्या

क्रिकेटमध्ये सर्वोत्तम

फलंदाजांमध्ये गणना केली

जाते. मात्र, कसोटीत त्याला

सातत्य राखता आले नाही.

२०१३ साली कसोटी पदार्पण

करणाऱ्या रोहितने एकूण

६७ सामने खेळताना ४३०१

धावा केल्या. यात १२ शतके,

१८ अर्घशतकांचा समावेश होता.

धरमशालातील विमानतळ बंद; 'आयपीएल'समोर आव्हान

त्यांची मुंबईत बैठक झाली.

समितीला दौऱ्यापासून नवा कर्णधार हवा आहे. कसोटी संघाच्या कर्णधारपदी रोहितला आहे. कसोटी क्रिकेटमध्ये फलंदाज

होती. त्यामुळे आता बुमरावर विश्वास दाखवायचा की शुभमन गिल आणि ऋषभ पंत यांसारख्या युवकांपैकी एकाला नेतृत्वाची संधी द्यायची हा निर्णय त्यांना घ्यावा लागणार आहे. म्हणन त्याची कामगिरी फारशी चांगली विचार करून नाही. भविष्याचा निवड समितीला कर्णधार युवा तयार करायचा आहे,'' असे

योजनांच्या अंमलबजावणीत मुंबई संघाकडून चूक!

गुजरातविरुद्धच्या पराभवाबाबत प्रशिक्षक जयवर्धनेची प्रतिक्रिया

वृत्तसंस्था, मुंबई

गुजरात टायटन्सविरुद्धच्या सामन्यात आम्ही सुस्थितीत होतो. सामन्यावर आमचे नियंत्रणही होते. मात्र, योजनांचा क्षणी अंमलबजावणी करण्यात आम्ही चुकलो आणि सामना आमच्या हातून निसटला, अशी प्रतिक्रिया मुंबई इंडियन्सचा मुख्य प्रशिक्षक महेला जयवर्धनेने व्यक्त केली. तसेच उर्वरित दोन साखळी सामन्यांकडे आम्ही बाद फेरीच्या सामन्यांप्रमाणेच पाहू, असेही जयवर्धनेने स्पष्ट केले.

'आयपीएल'मध्ये वानखेडे स्टेडियमवर झालेल्या सामन्यात मुंबईला गुजरात संघाकडून हार पत्करावी लागली. या सामन्यात पावसाने दोन वेळा व्यत्यय आणला. दुसऱ्यांदा पावसाचा जोर वाढला, त्यावेळी १५६ धावांचा पाठलाग करणाऱ्या गुजरातची ६ बाद १३२ अशी स्थिती होती. त्यानंतर पावसाने विश्रांती घेतली आणि रात्री १२.३० वाजता एक षटक खेळविण्याचा निर्णय झाला. यात गुजरातला १५ धावांची आवश्यकता होती. गुजरातने अखेरच्या चेंडूवर विजयी लक्ष्य गाठले. या पराभवामुळे मुंबईची सलग सहा विजयांची मालिका खंडित झाली.

''या लढतीत दोन्ही संघांकडून काही चुका झाल्या. मात्र, आम्ही अधिक चुका केल्याने आम्हाला पराभवाला सामोरे जावे लागले. आमच्यासाठी यंदाच्या हंगामाची सुरुवात निराशाजनक ठरली होती. पहिल्या पाचपैकी चार सामन्यांत हार पत्करावी लागल्याने पुढील सर्व सामने जिंकणे आमच्यासाठी अनिवार्यच झाले होते. या दडपणाखाली आम्ही चांगला खेळ केला. मात्र, या स्पर्धेत सतत जिंकणे अवघड आहे,'' असे जयवर्धने म्हणाला.

प्रथम फलंदाजी करताना मुंबईने २० षटकांत ८ बाद १५५ धावा केल्या. मात्र, या धावसंख्येबाबत जयवर्धने फारसा समाधानी नव्हता. ''आम्ही आणखी ३० धावा केल्या पाहिजे होत्या. फलंदाजीत आम्ही कमी पडलो, पण गोलंदाजांनी आमचे आव्हान जिवंत ठेवले होते. तसेच आमचे क्षेत्ररक्षणही चांगले होते. ही आमच्यासाठी सकारात्मक बाब

'नो-बॉल' टाकणे गुन्हाच -हार्दिक

ट्वेन्टी-२० क्रिकेटमध्ये 'नो-बॉल' टाकणे हा गुन्हाच असतो. झेल सोडल्याचा आम्हाला फारसा फटका बसला नाही. मी दोन वेळा, तर अखेरच्या षटकात (दीपक चहर) आणखी एक 'नो-बॉल' पडला. तेच आम्हाला महागात पडले. मात्र, आमच्या खेळाडूंनी अखेरपर्यंत लढा दिला याचा आनंद आहे, असे वक्तव्य मुंबई इंडियन्सचा कर्णधार हार्दिक पंड्या याने गुजरातविरुद्धच्या पराभवानंतर केले.

अखेरचे षटक टाकण्यासाठी मुंबईकडे प्रामुख्याने कर्णधार हार्दिक पंड्या आणि दीपक चहर यांचा पर्याय होता. यापैकी चहरला पसंती देण्यात आली. मात्र, त्याने स्वैर मारा केला. ''आमचा निर्णय चुकीचा नव्हता. योजनांची अंमलबजावणी करण्यात आम्ही चुकलो. सामन्यावर आमचे नियंत्रण होते. मात्र, मोक्याच्या क्षणी सर्वोत्तम खेळ करण्यात आम्ही अपयशी ठरलो आणि पराभृत झालो. हे नक्कीच निराशाजनक आहे,'' असे जयवर्धने म्हणाला.

होती,'' असेही जयवधीनेने सांगितले.

भारतीय महिला संघाचा विजय

कोलंबो : जेमिमा रॉड्रिग्जचे (१०१ चेंड्रंत १२३ धावा) शतक आणि दीप्ती शर्माच्या (९३ धावा आणि दोन बळी) अष्टपैलू कामगिरीच्या बळावर भारतीय महिला संघाने तिरगी एकदिवसीय क्रिकेट मालिकेत बुधवारी दक्षिण आफ्रिकेचा २३ धावांनी पराभव केला. आता विजेतेपदासाठी भारताची गाठ श्रीलंकेशी पडणार हे निश्चित झाले आहे.

जेमिमाच्या तडाखेबंद शतकी खेळीला स्मृती मनधाना (६३ चेंडूंत ५१) आणि दीप्ती शर्माची (८४ चेंड्ंत ९३) पूरक साथ मिळाली. यामुळे भारताने प्रथम फलंदाजी करताना ५० षटकांत ९ बाद ३३७ धावांची मजल मारली. त्यानंतर वेगवान गोलंदाज अमनजीत कौर (३/५९) आणि फिरकी गोलंदाज दीप्तीच्या (२/५७) माऱ्यासमोर दक्षिण आफ्रिकेचा डाव ७ बाद ३१४ असा मर्यादित राहिला. साखळी फेरी पद्धतीने सुरू असलेल्या या मालिकेत भारताचे चार

सामन्यांत सहा, तर श्रीलंकेचे तीन सामन्यांत चार गुण झाले आहेत. आता या दोन संघांत अंतिम लढत होईल.

'आयपीएल'मध्ये आज, गुरुवारी आमनेसामने येणार आहेत. यावेळी दोन्ही संघ विजय मिळवत 'प्ले-ऑफ' पात्रतेसाठी आपली दावेदारी भक्कम करण्याचा प्रयत्न करतील. दिल्लीला गेल्या पाचपैकी केवळ

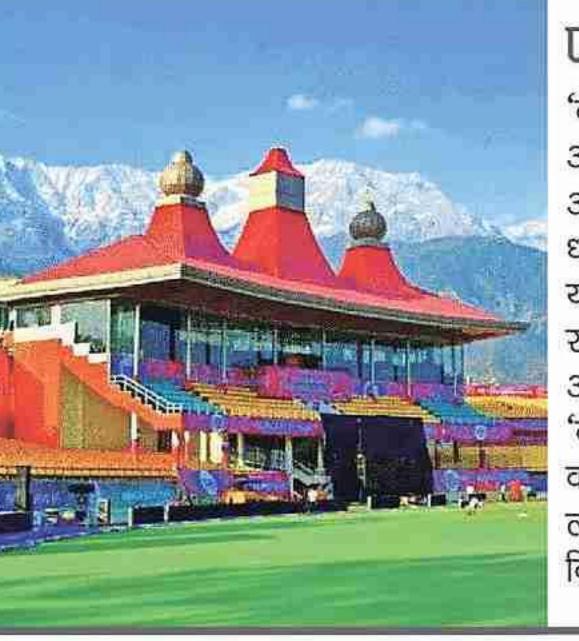
एका सामन्यात विजय मिळवता आला आहे. अन्य तीन सामन्यांत दिल्ली संघ पराभूत झाला, तर एक सामना पावसामुळे रद्द करावा लागला. त्यामुळे दिल्लीची ११ सामन्यांत १३ गुणांसह

सिंगवर असेल.

१ हिंदी, जिओहॉटस्टार ॲप.

सामना रह्न करण्याच्या सूचना नाहीत; संघटनेचे स्पष्टीकरण

पर्यायांचा विचार सुरू...

'बीसीसीआय'ला सध्या विविध पर्यायांचा विचार करावा लागत

असल्याचे सूत्रांकडून सांगण्यात आले. "सध्या स्थिती स्थिर आहे. आमची फ्राँचायझींशी चर्चा सुरू असून, विमानतळ बंदच राहिल्यास घरमशाला ते दिल्ली प्रवासासाठी पर्यायाचा विचार करणे सुरू आहे. यासाठी बस प्रवास हाच एकमेव पर्याय आहे. मात्र, केवळ दिल्ली संघापुरता विचार करून चालणार नाही. प्रसारणकर्त्यांचे पथक आणि त्यांच्या उपकरणांच्या वाहतुकीचाही प्रश्न आहे," असे 'बीसीसीआय'मधील सूत्रांनी सांगितले. पंजाब-मुंबई सामना वानखेडेवर खेळवला जाऊ शकतो अशीही चर्चा आहे. भारतीय लष्कराच्या कृतीनंतर देशाच्या उत्तर आणि पश्चिम भागातील किमान १८ विमानतळे तात्पुरती बंद करण्यात आली आहेत.

अंकोलेकरवर सर्वाधिक बोली

पाकिस्तानपासून नजीक असलेल्या परिसरातील हवाई वाहतूक पूर्णपणे बंद करण्यात आली आहे. त्यामुळे मैदानाबाहेरील तणावग्रस्त परिस्थितीचा सामना खेळाडूंना करावा लागत आहे. अर्थात, प्रतिस्पर्धी पंजाब आणि दिल्ली संघ यापूर्वीच धरमशाला येथे दाखल झाले आहेत.

''आम्हाला सामना करण्याबाबत 'बीसीसीआय' किंवा

कोणतीही सूचना मिळालेली नाही. जोपर्यंत कुठलीही अधिकृत सूचना येत तळांवर हल्ला केला. त्यानंतर नाही, तोवर आम्ही वेळापत्रकानुसारच पुढे जाणार आहोत,'' असे हिमाचल प्रदेश क्रिकेट संघटनेच्या सूत्रांकडून सांगण्यात आले. मुंबई संघाची अडचण

केंद्र, तसेच राज्य सरकारकडून

मुंबई इंडियन्सचा

मैदानावरील मंगळवारचा सामना संपण्यास रात्रीचे १२.४५ वाजले होते.

या सामन्याच्या काही तासांतच भारतीय सैन्याने पाकिस्तानातील दहशतवादी नजीकच्या भागातील सर्व विमानतळे बंद करण्यात आली. त्यामुळे मुंबई संघ सध्या अडचणीत सापडला आहे. मुंबईला आपला पुढील सामना धरमशालात खेळायचा आहे. मुंबईचा संघ रस्त्याने प्रवास करण्याची शक्यता फारच कमी आहे. त्यामुळे या सामन्याबाबत प्रश्न निर्माण झाला आहे.

पंजाबसमोर दिल्लीचे आव्हान

धरमशाला : पंजाब किंग्ज आणि दिल्ली कॅपिटल्स हे संघ

आता पाचव्या स्थानी घसरण झाली आहे. असे असले तरी पंजाबला नमविण्यात यश आल्यास दिल्ली संघ थेट तिसऱ्या स्थानी झेप घेऊ शकेल. पंजाबचा संघ १५ गुणांसह सध्या तिसऱ्या स्थानावर आहे. पंजाब संघाची भिस्त श्रेयस अय्यर आणि प्रभसिमरन

💩 वेळ : सायं. ७.३० वा.

थेट प्रक्षेपण : स्टार स्पोर्ट्स १,

मुंबई : ट्वेन्टी-२० मुंबई लीगच्या तिसऱ्या हंगामासाठी बुधवारी झालेल्या लिलावात डावखुरा फिरकीपटू अथर्व अंकोलेकर सर्वांत महागडा खेळाडू ठरला. त्याच्यावर इगल ठाणे स्ट्रायकर्सने १६.२५ लाख रुपयांची विजयी बोली लावली.

खेळाडू लिलावात युवा खेळाडूंना संघांकडून अधिक पसंती मिळाली. 'आयपीएल'मध्ये पंजाब किंग्जचा भाग असणारा अष्टपैलू मुशीर खानला एआरसीएस अंधेरीने १५

म्हात्रेवर ट्रायम्फ नाइट्स मुंबई नॉर्थईस्ट संघाने १४.७५ लाख, तर अंगक्रिश रघुवंशीवर सोबो मुंबई फालकन्सने १४ लाख रुपयांची विजयी बोली लावली.

तिरंदाजांचा सहा सुवर्णपदकांचा वेध

भागलपूर (बिहार): महाराष्ट्राच्या तिरंदाजांनी यशस्वी कामगिरी करताना खेलो इंडिया युवा क्रीडा स्पर्धेच्या सातव्या पर्वात बुधवारी सहा सुवर्णपदकांची कमाई केली. तसेच आणखी दोन रौप्य आणि एका कांस्य असा नऊ पदकांसह महाराष्ट्राने तिरंदाजी क्रीडा प्रकारात सर्वसाधारण विजेतेपदही पटकावले.

मुलांच्या रीकर्व्ह प्रकारात उज्ज्वल

ओलेकर आणि शर्वरी शेंडने वैयक्तिक, तर ज्ञानेश चेराळे आणि शर्वरी शेंडे जोडीने मिश्र दुहेरीत सुवर्णपदक मिळवले. कम्पाऊंड प्रकारात महाराष्ट्राने विजयमंचावरील तीनही स्थान पटकावली. प्रीतिका प्रदीपने सुवर्णपदक मिळवले. मुलांमध्ये मानव जाधव वैयक्तिक, मिश्र दुहेरीत सोनेरी यश मिळवले.

चेन्नईची कोलकातावर मात

आव्हान आधीच संपुष्टात आलेल्या चेन्नई सुपर किंग्ज संघाने यंदाच्या हंगामातील तिसऱ्या विजयाची नोंद ब्रेव्हिसच्या डेवाल्ड (२५ चेंड्रंत ५२) फलंदाजीच्या जोरावर चेन्नईने बुधवारी कोलकता नाईट रायडर्सचा दोन गडी राखून पराभव केला. या पराभवामुळे कोलकातासाठी 'प्ले-ऑफ'ची वाट अधिकच बिकट झाली आहे.

कोलकाताच्या १८० धावांच्या आव्हानाचा पाठलाग करताना चेन्नईने १९.४ षटकांत ८ बाद १८३ धावा करत विजय साकारला. उर्विल पटेल (११ चेंडूंत ३१) आणि शिवम दुबे (४० चेंडूंत ४५) यांनीही फटकेबाजी केली. त्यापूर्वी, प्रथम फलंदाजी करताना कोलकाता संघाने ६ बाद १७९ धावा केल्या. कर्णधार अजिंक्य

संघ	सा.	वि.	U.	रह	गुण	नि. धा.
'गुजरात	99	(3	=	98	0.1983
बंगळूरु	99	۷	3	Ξ.	98	0.875
पंजाब	99	lo	3	9	94	0.308
ंमुंबई	92	૭	ч	π	98	१. १५६
दिल्ली	99	ધ	8	٩	93	0.3६२
कोलकात	1 92	ч	દ્દ	٩	99	0.983
लखनऊ	99	4	દ્દ	2	90	-0.888
हैदराबाद	99	3	(g	9	lo	-9.992
राजस्थान	1 92	3	9	-	દ્ધ	-0.696
चेन्नई	92	3	9	-	દ્દ	-0.992
(सा = साम	ने, वि = वि	जय, प =	- पराम	ा, नि. ध	ī. = निव	ाळ घावगती)

गुणतालिका

योगदानामुळे कोलकाताचे आव्हान केला.

रहाणे (४८), आंद्रे रसेल (३८) उभे राहिले होते. चेन्नईकडून आणि मनीष पांडे (नाबाद ३६) यांच्या 🛛 नूर अहमदने (४/३१) प्रभावी मारा

महानगर गॅस लिमिटेड

नोंदणीकृत कार्यालयः एमजीएल हाऊस, ब्लॉक क्र. जी-३३, वान्द्रे-कुर्ला संकुल, वान्द्रे (पूर्व), मुंबई ४०००५१ दूरध्वनीः +९१ २२ ६६७८ ५००० • ई-मेलः investorrelations@mahanagargas.com • संकेतस्थळः www.mahanagargas.com

३१ मार्च २०२५ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता एकत्रित वित्तीय निकालांचा गोषवारा (₹ कोटींमध्ये) संपलेल्या वर्षाकरिता तिमाही अखेरकरिता तपशील 39.03.2028 38.03.2024 38.03.2058 38.82.2028 38.03.2024 (लेखापरीक्षित) (लेखापरीक्षित) एकूण उत्पन्न 2,013.40 2,624.49 6,066.25 3,898.88 6,284.45 २. करपूर्व कालावधीसाठी निव्वळ नफा १,७२८.११ 202.22 347.33 १,३६९.५९ 38.86 ३. करानंतरच्या कालावधीसाठी निव्वळ नफा २४७.०१ २२१.१७ 240.46 2,080.84 १,२८४.६९ ४. या कालावधीसाठी एकूण सर्वसमावेशक उत्पन्न 280.68 १,०३८.०९ १,२८०.८३ 283.94 220.48 ५. पेड-अप इक्विटी शेअर कॅपिटल 30.58 36.96 96.96 30.52 36.06 ६. पुनर्मूल्यांकन राखीव निधी वगळता इतर इक्विटी 4,962.80 ५,०३९.६३ ७. प्रित शेअर उत्पन्न (प्रित शेअर ₹ १० दर्शनी मूल्य): 24.08 22.38 36.35 804.33 १३०.०६ मूलभूत (₹)* आणि सौम्यीकृत (₹)*

*मूलभूत आणि सौम्यीकृत ईपीएस अंतरिम कालावधीसाठी वार्षिक केले जात नाही.

कंपनीचे सारांक्षित स्वतंत्र वित्तीय निकाल खालीलप्रमाणे आहेत:

(₹ कोटींमध्ये)

संपलेल्या वर्षाकरिता तिमाही अखेरकरिता तपशील 39.03.2028 39.03.2024 39.03.2024 38.82.2028 38.03.2028 (लेखापरीक्षित) (लेखापरीक्षित) 2,904.30 . एकूण उत्पन्न 2,064.88 १,७६३.६३ 6,036.24 6,968.00 २. करपूर्व कालावधीसाठी निव्वळ नफा 265.35 339.06 3419.08 2,398.20 १,७३२.७६ करानंतरच्या कालावधीसाठी निव्वळ नफा 242.89 २२५.३७ 2,088.69 १,२८९.०७ २६४.९९

अ) महानगर गॅस लिमिटेड (''द होल्डिंग कंपनी'') आणि तिच्या उपकंपन्यांचे (ज्यांना एकत्रितपणे ''ग्रुप'' म्हणून संबोधले जाते) वरील एकत्रित वित्तीय निकालांचे लेखापरीक्षण समितीने पुनरावलोकन केले आणि शिफारस केली आणि संचालक मंडळाने दि. ०६ मे २०२५ रोजी झालेल्या त्यांच्या बैठकीत त्यांना मान्यता दिली. ब) सेबी (लिस्टिंग ऑब्लिगेशन्स ॲण्ड डिस्क्लोजर रिक्वायरमेन्ट्स) रेग्युलेशन्स, २०१५च्या नियमन ३३ अंतर्गत आवश्यक असलेला मर्यादित आढावा कंपनीच्या लेखा परीक्षकांनी

पूर्ण केला आहे. क) वरील माहिती सेबी (लिस्टिंग ऑब्लिगेशन्स ॲण्ड डिस्क्लोजर रिक्वायरमेन्ट्स) रेग्युलेशन्स, २०१५च्या नियमन ३३ अंतर्गत स्टॉक एक्स्चेंजेसकडे दाखल केलेल्या तिमाही आर्थिक निकालांच्या तपशीलवार स्वरूपाचा उतारा आहे. सेबी फॉरमॅटमधील तिमाही वित्तीय निकाल स्टॉक एक्स्चेंजेसच्या वेबसाइट्स (www.bseindia.com आणि

www.nseindia.com) आणि कंपनीची वेबसाइट (www.mahanagargas.com) यावर उपलब्ध आहेत. संचालक मंडळाने दि. ६ मे २०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत दि. ३१ मार्च २०२५ रोजी संपलेल्या वित्तीय वर्षासाठी प्रत्येकी ₹ १०.०० दर्शनी मूल्याच्या इक्विटी शेअरसाठी ₹१८.०० अंतिम लाभांश प्रस्तावित केला आहे. सदर हे वर्षभरात भरलेल्या प्रत्येकी ₹ १२.०० अंतरिम लाभांशाव्यितरिक्त आहे. यासह, वर्षांसाठी एकूण लाभांश ₹ १०.०० दर्शनी मूल्याच्या प्रत्येकी इक्विटी शेअरसाठी ₹ ३०.०० आहे. हा प्रस्ताव होणाऱ्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत भागधारकांच्या मंजुरीच्या अधीन आहे आणि मंजूर झाल्यास, अंदाजे

₹ १७७.८० कोटींचा अंतिम लाभांश रोख प्रवाहात येईल. मागील वर्ष/ कालावधींचे आकडे आवश्यक वाटल्यास, पुनरीचित/ पुनर्गठित केले आहेत.

महानगर गॅस लिमिटेड यांच्या संचालक मंडळासाठी आणि त्यांच्या वतीने

ठिकाण : मुंबई दिनांक : ०६ मे, २०२५

आशु शिंघल व्यवस्थापकीय संचालक

डीआयएन : ०८२६८१७६

इंटर मिलानची आंतिम फेरीत धडक

चॅम्पियन्स लीगमध्ये बार्सिलोनावर सरशी

वृत्तसंस्था, मिलान

बदली खेळाडू म्हणून मैदानात आलेल्या डेव्हि डे फ्राइेसीचा निर्णायक गोल आणि यान सोमरच्या अप्रतिम गोलरक्षणाच्या जोरावर इंटर मिलानने अत्यंत चुरशीच्या झालेल्या लढतीत बार्सिलोनाचा पराभव करत चॅम्पियन्स लीग फुटबॉलच्या अंतिम फेरीत धडक मारली. इंटरचा संघ तीन हंगामांत दुसऱ्यांदा अंतिम फेरीत खेळेल.

इंटर आणि बार्सिलोना यांच्यातील उपांत्य फेरीच्या दोनही लढती अत्यंत चुरशीच्या झाल्या. गेल्या आठवड्यात बार्सिलोनाच्या घरच्या मैदानावर झालेली रंगतदार लढत ३-३ अशी

बरोबरीत सुटली होती. मंगळवारी मिलान येथे झालेल्या परतीच्या लढतीतही निर्धारित ९० मिनिटांअंती पुन्हा ३-३ अशी बरोबरी झाली. त्यामुळे ३० मिनिटांचा अतिरिक्त वेळ खेळविण्यात आला. यातील पहिल्या सत्रात फ्राइेसीने गोल करत इंटरला ४-३ अशी आघाडी मिळवून दिली. यानंतर बार्सिलोनाचे गोल करण्याचे

प्रयत्न इंटरचा गोलरक्षक यान सोमरने

हाणून पाडले. त्यामुळे दोन टप्प्यांतील

लढतींअंती इंटरने ७-६ अशी बाजी मारत अंतिम फेरी गाठली.

परतीच्या लढतीत सुरुवातीपासून दोन्ही संघांनी उत्कृष्ट लढा दिला. २१ व्या मिनिटाला लौटारो मार्टिनेझ, तर पूर्वार्धातील भरपाई वेळेत हकान चालोनोग्लूने गोल करत इंटरला सामन्यात २-० अशी, तर एकुण लढतीत ५-३ अशी आघाडी मिळवून दिली. मात्र, उत्तरार्धात बार्सिलोनाने दमदार पुनरागमन केले. सहा

मिनिटांच्या अंतराने दोन गोल करून बार्सिलोनाने बरोबरी साधली. ५४व्या मिनिटाला एरिक गार्सिया आणि ६०व्या मिनिटाला डॅनी ओल्मोने गोल नोंदवला. त्यानंतर ८७व्या मिनिटाला राफिन्हाने गोल करत बार्सिलोनाला सामन्यात ३-२ अशी आघाडी मिळवून दिली. सामना इंटरच्या हातून निसटला असे वाटत असतानाच, ९० मिनिटांनंतरच्या भरपाई वेळेतील तिसऱ्या मिनिटाला फ्रान्सिस्को अचेर्बीने गोल करत इंटरला पुन्हा बरोबरी करून दिली.

३० मिनिटांच्या अतिरिक्त वेळेतील नवव्या मिनिटाला मेहेदी टारेमीच्या पासवर फ्राइेसीने गोल केल्याने इंटरला आघाडी मिळाली. यानंतर लामिना यमालने केलेले गोलचे तीन प्रयत्न यान सोमने परतवून लावत इंटरला विजय मिळवून दिला.

हे पत्र वैदेही ठकार यांनी मालक द इंडियन एक्स्प्रेस (पी) लिमिटेड (आधीचे नाव - द इंडियन एक्स्प्रेस लिमिटेड) यांच्यासाठी इंडियन एक्स्प्रेस प्रेस, फॉट नं. ईएल-२०८, टीटीसी इंडिस्ट्रयल एरिया, महापे, नवी मुंबई-४०० ७२१ येथे प्रसिद्ध केले. लोकसत्ता कार्यालय : मफतलाल सेंटर, सातवा मजला, रामनाथ गोएंका मार्ग, निरमन पॉइंट, मुंबई-४०० ०२१. दूरध्वनी : २२०२२६२७/६७४४०००० फॅक्स : २२८२२१८७. महापे कार्यालय : प्लॉट नं. ईएल १३८, टीटीसी इंडस्ट्रियल एरिया, महापे, नवी मुंबई-४०० ७१०. दूरध्वनी : ०२२-२७६३९९००; फॅक्स : ०२२-२७६३९९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, पुणे कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, प्लॉट नं. १२०५ /२/६, शिरोळे रस्ता, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३९००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वनी : ०२२-२७६३००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्रेस हाऊस, पुणे - ४११ ००४ . दूरध्वन : ०२२-२७६३००, मागपूर कार्यालय : एलस्प्र 🔳 अध्यक्ष, संचालक मंडळ : विवेक गोएंका 🔳 कार्यकारी प्रकाशक : वैदेही ठकार 🔳 संपादक : गिरीश कुबेर 🔳 निवासी संपादक : मिद्धार्थ खांडेकर* (* पी.आर.बी. कावद्यानुसार संपादकीय जबबदारी यांच्यावर आहे.) R. N. I. Reg. No. 1591/57 🔘 द इंडियन एक्स्प्रेस (पी) लिमिटेड. सर्व हक्क सुरक्षित. लेखी अनुमतीशिवाय संपूर्ण अथवा अंशतः पुनःप्रकाशनास वा पुनःप्रसारणास मनाई. 🔳 कोलकाता, दिल्लीसाठी प्रत्येकी १० रुपये.